VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI FINANČNÍ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY

ZA ROK 2022

O B S A H

1. Úvod ... 3
2. Daňové řízení ... 5
3. Daňové nedoplatky ... 45
4. Zajištění a vymáhání nedoplatků ... 47
5. Kontrolní činnost ... 52
6. Mezinárodní spolupráce a mezinárodní zdaňování ... 62
7. Výkon dalších kompetencí ... 69
8. Informační technologie ... 74
9. Personalistika ... 84
10. Hospodaření ... 95
11. Interní audit a kontrolní činnost ... 104
12. Vztahy s veřejností ... 110
13. Závěr ... 115

SEZNAM ZKRATEK ... 116

1. Úvod

Výroční zpráva o činnosti Finanční správy České republiky (FS) za rok 2022 obsahuje základní informace a výsledky sledovaných ukazatelů ze správy daní, nedaňových agend a mezinárodní spolupráce. Dále jsou zde uvedeny informace z oblasti informatiky, personalistiky, vzdělávání a hospodaření FS.

V oblasti daně z příjmů fyzických osob (DPFO) FS v roce 2022 pokračovala ve vazbě na fiskální efekt v kontrolních akcích u poplatníků podávajících daňová přiznání. Byly také vytvořeny nové tiskopisy pro paušální režim a ve spojitosti s novelou paušální daně byly realizovány úpravy v Automatizovaném daňovém informačním systému (ADIS). S ohledem na úzkou kooperaci s VZP a s ČSSZ v rámci institutu paušální daně byly dále realizovány kroky směřující k většímu propojení služeb v rámci vzájemné komunikace těchto institucí. V roce 2022 došlo rovněž k modernizaci portálu MOJE daně, konkrétně k implementaci návodného průvodce pro elektronická podání daňových přiznání DPFO. V oblasti daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti byla řešena především problematika daňových práv a povinností poplatníků z Ukrajiny či poskytování darů za účelem podpory obranného úsilí Ukrajiny. Na webu FS byla vytvořena samostatná sekce, kde docházelo k průběžnému zveřejňování a aktualizaci těchto informací.

V průběhu roku 2022 byla v oblasti daně z příjmů právnických osob (DPPO) zpracována řada metodických materiálů ke změnám daňových zákonů. Dále pokračovala spolupráce s Ministerstvem financí ČR (MF) na přípravě nového zákona o účetnictví a ve věci implementace směrnic EU a Mezinárodních účetních standardů. Mezi další úkoly v oblasti daně z příjmů právnických osob lze zařadit také aktualizace daňových tiskopisů, automatické výměny informací v oblasti mezinárodní spolupráce a aktualizace systému ADIS. V návaznosti na zavedení daně z neočekávaných zisků byla zahájena příprava podkladů na zavedení elektronické podpory správy této daně a zpracování podoby nových formulářů daňového přiznání a oznámení o přesouvání průměru upravených základů daně. Metodicky bylo dále reagováno na přijatá rozhodnutí správních soudů vztahující se k problematice zdaňování příjmů právnických osob (např. oblast odpočtu na podporu výzkumu a vývoje, emise dluhopisů či přeceňování záloh v cizí měně).

Rovněž bylo nutné reagovat na aktuální vývoj epidemiologické situace a přistoupit k přijetí zákona o kompenzačním bonusu pro rok 2022, který navazoval na kompenzační bonus poskytovaný v roce 2021. Podpora ve formě kompenzačního bonusu byla upravena pro osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ), společníky malých společností s ručením omezeným a osoby činné na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti. Bonusová období, za která bylo možné kompenzační bonus žádat, byla stanovena za období od 22. 11. 2021 do 31. 12. 2021 a dále za období měsíce ledna 2022.

Oblast elektronické evidence tržeb (EET) byla zásadně ovlivněna zákonem, kterým byl prodloužen odklad výkonu evidenční povinnosti pro všechny poplatníky až do konce roku 2022. Systém evidence tržeb však zůstal plně funkční i po dobu, po kterou poplatníci neměli povinnost tržby evidovat. Dne 28. 12. 2022 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen zákon, který od 31. 12. 2022 zcela zrušil systém EET. FS nicméně umožňuje poplatníkům po přechodnou dobu do konce roku 2023 i nadále nahlížet na tržby zaslané do systému EET či žádat o detailní výpisy zaslaných tržeb.

Kontrolní činnost FS byla v uplynulých letech značně ovlivněna pandemií COVID-19, neboť protiepidemická opatření s sebou přinesla omezení osobního kontaktu s veřejností a dlouhodobou nepřítomnost některých pracovníků, což přispělo ke značnému ztížení podmínek pro provádění daňových kontrol. V průběhu roku 2022 se podařilo stabilizovat kontrolní činnost na úroveň před pandemií, ukončit řadu dlouhotrvajících kontrol a klást důraz na zefektivnění procesu daňových řízení.

V oblasti vymáhání nedoplatků byla zaměřena pozornost zejména na obnovu aktivit směřujících k vyšší efektivitě jejich výběru, a to v návaznosti na zmírňování protiepidemických omezení. Pokračoval také rozvoj klientské komunikace s dlužícími poplatníky.

FS se musela opakovaně vypořádávat s rušením systemizovaných míst, kdy byl celkově v roce 2022 snížen počet systemizovaných míst o 520. Na základě vývoje pracovního trhu a v návaznosti na zkušenosti s pandemií COVID-19 bylo přistoupeno ke změnám v organizaci služební, resp. pracovní doby zaměstnanců. Po uplynutí dvouletého období bylo v roce 2022 realizováno pravidelné hodnocení zaměstnanců.

2. Daňové řízení

2.1 Vývoj daňových příjmů

V roce 2022 došlo k významnému meziročnímu růstu celkové hodnoty uvedených výnosů FS, které dosáhly 1 002 948,7 mil. Kč. V meziročním porovnání s rokem 2021, kdy celková hodnota uvedených výnosů FS dosáhla 865 971,0 mil. Kč, bylo zaznamenáno meziroční zvýšení o 136 977,7 mil. Kč (tj. růst o 15,8 %).

Tabulka č. 1: Základní údaje o daňové povinnosti a hodnotách inkasa za vybrané druhy daňových příjmů a dalších příjmů

k 31. 12. 2022 v mil. Kč

Druh příjmu	Daňová povinnost sl. 1	Inkaso sl. 2	Rozdíl sl. 2 – sl. 1	Výtěžnost (%) sl. 2 / sl. 1
DPH daňová povinnost	950 524,4	950 759,4		
DPH nadměrný odpočet a vracení daně	-417 138,3	-415 025,5		
DPH celkem	533 386,1	535 733,9	2 347,8	100,4
Spotřební daně	-3,1	0,1	3,2	*
Daň z příjmů PO z přiznání	229 924,7	228 675,6	-1 249,1	99,5
Daň z příjmů FO z přiznání	13 462,7	13 963,1	500,4	103,7
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	149 297,4	149 594,0	296,6	100,2
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	37 480,0	38 617,9	1 137,9	103,0
Daň z nemovitých věcí	12 240,9	12 419,1	178,2	101,5
Daň z nabytí nemovitých věcí	18,4	43,7	25,3	237,3
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	-63,0	12,0	75,0	*
Daň silniční	1 160,3	1 730,9	570,5	149,2
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	5 170,8	5 048,1	-122,8	97,6
Daň z hazardu celkem	16 588,1	16 454,0	-134,1	99,2
Příslušenství daní	156,3	-355,0	-511,3	*
Úroky hrazené správcem daně	-866,7	-637,0	229,7	73,5
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	1 743,3	1 648,3	-95,0	94,6
CELKEM	**999 696,4**	**1 002 948,7**	**3 252,4**	**100,3**

** Výtěžnost nelze stanovit, neboť hodnota daňové povinnosti byla záporná.*

V meziročním porovnání celkové hodnoty výnosů za vybrané druhy daňových příjmů včetně dalších příjmů došlo za rok 2022 k nejvyššímu zvýšení absolutní hodnoty inkasa na dani z přidané hodnoty (DPH) o 72 468,9 mil. Kč (tj. růst o 15,6 %), na DPPO z přiznání o 32 711,5 mil. Kč (tj. růst o 16,7 %) a na DPFO ze závislé činnosti o 11 128,0 mil. Kč (tj. růst o 8,0 %). Naopak v meziročním porovnání celkové hodnoty uvedených výnosů došlo k nejvyššímu snížení absolutní hodnoty inkasa na silniční dani o 3 698,1 mil. Kč (tj. pokles o 68,1 %).

V roce 2022 se významným procentem na celkové struktuře hodnoty uvedených výnosů podílela hodnota DPH (53,4 %), hodnota DPPO z přiznání (22,8 %) a hodnota DPFO ze závislé činnosti (14,9 %). Souhrnný podíl za uvedené významné druhy výnosů dosáhl na struktuře celkové hodnoty uvedených výnosů k 31. 12. 2022 celkové výše 91,1 %.

2.1.1 Daň z přidané hodnoty

Tato daň patří do kategorie tzv. sdílených příjmů. Výběr daně z přidané hodnoty (DPH) je prováděn prostřednictvím dvou státních institucí, a to finančními úřady a celními úřady. Finanční úřady vybírají tuto daň ze zdanitelných plnění uskutečněných v tuzemsku a celní úřady ji inkasují zejména při neobchodních dovozech zboží do České republiky. DPH inkasovaná těmito orgány odráží režim placení, kdy veškeré odpočty jsou spravovány výhradně finančními úřady.

Za rok 2022 bylo v úrovni veřejných rozpočtů na DPH vybráno 536,20 mld. Kč (z toho 535,73 mld. Kč finančními úřady, 0,46 mld. Kč celními úřady). Tím došlo k meziročnímu nárůstu o 72,52 mld. Kč (15,6 %).

Podíl inkasa DPH na celkových daňových příjmech vybíraných finančními úřady činí 53,4 % (v předchozím roce to bylo 53,5 %).

Pro rok 2022 nedošlo u DPH ke změně rozpočtového určení. Z celostátního výnosu daně z přidané hodnoty připadá 64,38 % státnímu rozpočtu, 25,84 % obcím a 9,78 % krajům.

Příjmem státního rozpočtu z uvedeného celkového inkasa je tedy částka 345,20 mld. Kč. Znamená to, že příjmy státního rozpočtu z daně z přidané hodnoty meziročně vzrostly o 15,6 %, (o 46,68 mld. Kč absolutně). I přes tento mimořádný nárůst byla rozpočtem stanovená částka 351,40 mld. Kč naplněna na 98,2 %. Přestože pololetní plnění bylo v loňském roce nebývale vysoké (49,8 %), k obvykle pozitivnějšímu vývoji v druhém pololetí tentokrát nedošlo.

Meziročně došlo k poměrně výraznému nárůstu úrovně vlastní daňové povinnosti o 17,2 % (139,4 mld. Kč absolutně), ale ještě většímu poměrnému nárůstu hodnoty nadměrných odpočtů o 19,2 % (66,9 mld. Kč absolutně).

Úroveň vratek DPH osobám neusazeným v tuzemsku (osobám registrovaným k dani v jiném členském státě podle § 82a zákona o DPH a zahraničním osobám povinným k dani podle § 83 zákona o DPH) za rok 2022 dosáhla částky 3,44 mld. Kč, čímž došlo k meziročnímu navýšení o 0,41 mld. Kč. Vratky podle § 80 zákona o DPH (osobám požívajícím výsad a imunit), § 81 zákona o DPH (v rámci zahraniční pomoci), § 85 zákona o DPH (osobám se zdravotním postižením) a podle § 86 zákona o DPH (ozbrojeným silám cizích států) dosáhly souhrnně částky 364 mil. Kč proti 301 mil. Kč v předchozím roce.

Ve zvláštním režimu jednoho správního místa bylo vybráno 5,66 mld. Kč proti 2,12 mld. Kč v roce 2021. Důvodem tohoto výrazného navýšení je změna rozsahu zboží a služeb zdaňovaných prostřednictvím zvláštního režimu a výrazný nárůst daňových subjektů využívajících tento režim.

V souvislosti s mimořádnou událostí na Ukrajině je promíjen úrok z prodlení a úrok z posečkané částky na DPH za zdaňovací období únor až srpen 2022, resp. za I. nebo II. čtvrtletí 2022, u daňových subjektů podnikajících v oblasti dopravy. Dále byla promíjena DPH na vybrané komodity (energie, vakcíny, testy, respirátory). Celková výše dopadu na úrovni veřejných rozpočtů je téměř 3,7 mld. Kč.

Úroveň inkasa byla zejména v prvním pololetí primárně určovaná oživením ekonomiky a zejména inflačním růstem cen. Toto však nevydrželo do konce sledovaného období, protože ve druhém pololetí se začalo projevovat omezení spotřeby domácností způsobené množstvím aktuálních nejistot souvisejících s událostmi na Ukrajině a energetickou krizí.

Tabulka č. 2: Vývoj inkasa DPH celkem

v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Daňové inkaso	732 306,3	766 082,1	742 978,7	811 401,0	950 759,4	117,2	139 358,4
Předepsáno	721 216,6	756 570,9	749 024,3	810 949,0	950 524,4	117,2	139 575,5
Výtěžnost (%)	**101,5**	**101,3**	**99,2**	**100,1**	**100,0**		
Nadměrný odpočet	-319 293,8	-334 771,0	-316 781,0	-348 136,0	-415 025,5	119,2	-66 889,5
CELKEM	**413 012,6**	**431 311,1**	**426 197,7**	**463 265,0**	**535 733,9**	**115,6**	**72 468,9**

Tabulka č. 3: Vývoj inkasa na DPH celkem dle finančních úřadů

v mil. Kč

Finanční úřad	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Specializovaný FÚ	167 778,5	188 364,6	242 681,8	128,8	54 317,2
FÚ pro hlavní město Prahu	121 675,6	133 220,9	146 145,7	109,7	12 924,8
FÚ pro Středočeský kraj	27 850,5	29 091,8	31 406,0	108,0	2 314,3
FÚ pro Jihočeský kraj	9 313,4	9 276,9	9 361,8	100,9	84,9
FÚ pro Plzeňský kraj	7 024,0	7 369,1	6 913,5	93,8	-455,6
FÚ pro Karlovarský kraj	1 888,2	1 793,3	1 980,1	110,4	186,9
FÚ pro Ústecký kraj	7 091,6	7 302,2	7 688,0	105,3	385,8
FÚ pro Liberecký kraj	5 637,4	5 808,5	5 996,3	103,2	187,9
FÚ pro Královéhradecký kraj	12 357,8	9 620,2	10 019,9	104,2	399,7
FÚ pro Pardubický kraj	8 262,6	8 689,8	9 357,2	107,7	667,5
FÚ pro Kraj Vysočina	6 973,2	7 965,0	8 173,2	102,6	208,2
FÚ pro Jihomoravský kraj	29 895,4	32 688,8	39 588,5	121,1	6 899,8
FÚ pro Olomoucký kraj	8 966,8	9 490,8	10 775,8	113,5	1 285,0
FÚ pro Moravskoslezský kraj	1 920,7	2 555,7	-5 384,2	-210,7	-7 939,8
FÚ pro Zlínský kraj	9 562,2	10 027,6	11 030,0	110,0	1 002,4
CELKEM	**426 197,7**	**463 265,0**	**535 733,9**	**115,6**	**72 468,9**

Největší meziroční nárůst v absolutním vyjádření byl při srovnání inkasa jednotlivých finančních úřadů (FÚ) zaznamenán na Specializovaném FÚ a FÚ pro hlavní město Prahu. Poměrně významný je také nárůst na FÚ pro Jihomoravský kraj. Pokles na FÚ pro Plzeňský kraj je důsledkem přesunu několika významných daňových subjektů do působnosti Specializovaného finančního úřadu.

Na hodnotách FÚ pro Moravskoslezský kraj se projevuje místní příslušnost osob povinných k dani, které nemají v tuzemsku sídlo ani provozovnu. Skončilo období, kdy tento FÚ vykazoval kladné hodnoty inkasa v souvislosti s celkovým poklesem ekonomické aktivity a významným omezením mezinárodního obchodu. Oživení ekonomiky znamená také nárůst úrovně nadměrných odpočtů neusazených osob orientovaných svou produkcí zejména na zahraničí.

Daňová mezera DPH – VAT GAP

Daňová mezera je rozdíl mezi objemem daní, který by měl být teoreticky vybrán FS a který skutečně vybrán byl, přičemž její sledování umožňuje dlouhodobě monitorovat výkon

FS. Daňová mezera je užitečný nástroj k pochopení relativní velikosti neplněných daňových povinností a důvodů jejich neplnění.

Tabulka č. 4: Vývoj daňové mezery DPH

Ukazatel/rok	2017	2018	2019	2020	2021
VAT GAP v %	14,0 %	14,2 %	15,3 %	10,0 %	7,0 %

Pro zpracování ukazatele je použita makroekonomická metoda „*top-down*" – metoda výpočtu z HDP, kdy je získán teoretický základ daně. Hodnota HDP je postupně upravována o vybrané makroekonomické ukazatele zveřejňované Českým statistickým úřadem (ČSÚ) s tím, že pokud ještě nejsou hodnoty zveřejněny, jsou prováděny odhady vycházející jednak z aktuálního vývoje ekonomiky a jednak z vývojového trendu minulých období.

Do úpravy HDP proto postupně vstupují ukazatele ovlivňující tvorbu hrubého kapitálu, vládní spotřeby, spotřeby domácností. Teoretický základ je následně „*zdaněn*" a porovnán se skutečným výběrem (inkasem) DPH. Rozdíl mezi předpokládanou daní a inkasem představuje hrubý odhad VAT GAP.

Tabulka č. 5: Vývoj daně přiznané a vyměřené na DPH celkem

v mil. Kč

Daň přiznaná a vyměřená	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Rozdíl mezi přiznanou a vyměřenou daní	8 100,4	6 647,6	4 715,6	3 490,9	4 123,8	118,1	632,9
Doměřeno dle dodatečného DAP	3 684,2	3 339,3	1 154,2	1 404,2	923,0	65,7	-481,3
Doměřeno z kontroly	6 177,2	6 308,5	4 748,7	3 959,8	3 679,2	92,9	-280,5
CELKEM	**17 961,8**	**16 295,4**	**10 618,5**	**8 854,9**	**8 726,0**	**98,5**	**-128,9**

Hodnoty účetního stavu zaevidovaných předpisů.

2.1.2 Daň z příjmů právnických osob z přiznání

Celkový celostátní výnos DPPO za rok 2022 dosáhl 235 346 mil. Kč, při meziročním nárůstu o 34 780,3 mil. Kč.

Z uvedeného meziročního srovnání vyplývá příznivý vývoj inkasa DPPO. Lze důvodně předpokládat, že meziroční nárůst celkového objemu inkasa DPPO v roce 2022 o 34 780,3 mil. Kč, z toho u DPPO z přiznání o 32 711 mil. Kč, souvisel s vývojem ekonomiky a ukončením vlivu dříve přijatých opatření (tzv. „generálních pardonů"). K příznivému vývoji inkasa DPPO

a překročení naplnění stanoveného rozpočtu došlo i po novele státního rozpočtu pro rok 2022, která reagovala na důsledky mimořádné situace na Ukrajině.

Tabulka č. 6: Vývoj inkasa DPPO z přiznání

v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Daňové inkaso	166 130,9	175 648,7	155 997,8	195 964,1	228 675,6	116,7	32 711,5
Předepsáno	162 756,1	172 924,8	142 350,8	209 059,7	229 924,7	110,0	20 865,0
Výtěžnost (%)	**102,1**	**101,6**	**109,6**	**93,7**	**99,5**		

Faktory ovlivňující meziroční vývoj inkasa DPPO z přiznání z evidence daní (EDA)

Úhrnná částka předpisů DPPO na debetních stranách osobních daňových účtů (ODÚ) za rok 2022 meziročně vzrostla o 21 344 mil. Kč (z 209 060 mil. Kč na 230 404 mil. Kč). Podíl na tomto stavu představuje především meziroční zvýšení objemu splatných záloh o 17 000 mil. Kč (z 159 396 mil. Kč na 176 396 mil. Kč), přičemž objem vyrovnání daně na základě podaných přiznání se meziročně zvýšil o 44 504 mil. Kč (z 175 501 mil. Kč na 220 005 mil. Kč).

Objem doměrků se zvýšil o 77 mil. Kč (z 1 092 mil. Kč na 1 169 mil. Kč), předpis doměrků na základě dodatečného přiznání daňového subjektu se změnil o 1 624 mil. Kč (z -2 455 mil. Kč na -831 mil. Kč). Meziročně se zvýšil objem předepsaných rozdílů mezi vyměřenou a předepsanou daní o 597 mil. Kč (z 740 mil. Kč na 1 337 mil. Kč).

Na kreditních stranách ODÚ se na meziročním nárůstu úhrnné částky inkasa DPPO z přiznání v roce 2022 o 32 711 mil. Kč (z 195 964 mil. Kč na 228 675 mil. Kč) nejvýrazněji projevil meziroční nárůst objemu plateb na daň o 37 095 mil. Kč (z 219 390 mil. Kč na 256 485 mil. Kč), a to při meziročním nárůstu úhrnu tzv. „vratek" o 3 636 mil. Kč (z -21 425 mil. Kč na -25 061 mil. Kč).

Celková částka DPPO vyměřené z přiznání za zdaňovací období započatá v roce 2021, splatná v roce 2022, dosáhla 217 120 mil. Kč, oproti částce 173 990 mil. Kč za zdaňovací období započatá v roce 2020, splatné v roce 2021 (nárůst o 43 130 mil. Kč).

Tabulka č. 7: Důvody změn vyměřené DPPO z přiznání v porovnávaných zdaňovacích obdobích

Důvody změn vyměřené DPPO	Vliv změn na daň vyměřenou*) za předchozí ZO v mld. Kč
Nárůst celorepublikového úhrnu účetních zisků (po úpravě o metod. vlivy) o 299,19 mld. Kč	56,85
Nárůst odečtu daňových ztrát o 19,75 mld. Kč	-3,75
Nárůst objemu snížení základu daně u neziskových poplatníků o 0,14 mld. Kč	-0,03
Nárůst bezúplatných plnění poskytnutých na zákonné účely o 1,09 mld. Kč	-0,20
Nárůst uplatněných slev na dani	-0,58
Nárůst zápočtů daně zaplacené v zahraničí	-0,12

*) *Pramen: ADIS-DPP (Intranet FS - Sestavy - Sumární sestavy typu saldo).*

Částka vyměřené DPPO za zdaňovací období započatá v roce 2021 se projevila při vyrovnání splatné DPPO za uvedená zdaňovací období v roce 2022 a následně ovlivnila výši záloh splatných ve zbývající části roku 2022. Vlivy změn jsou každoročně hodnoceny ke srovnatelnému datu předchozího období (tj. přenosu do databáze GFŘ).

K nejvýraznějšímu nárůstu celorepublikově vyměřené DPPO vůči porovnávanému zdaňovacímu období roku 2020 došlo v oblasti velkoobchodu, kromě motorových vozidel (7 251 mil. Kč), finančního zprostředkování, kromě pojišťovnictví a penzijního financování (4 309 mil. Kč), oblasti výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (3 327 mil. Kč) a činností v oblasti nemovitostí (3 123 mil. Kč).

Naproti tomu celorepublikově k meziročnímu poklesu vyměřené DPPO vůči porovnávanému zdaňovacímu období roku 2020 došlo mj. ve výrobě pryžových a plastových výrobků (-675 mil. Kč), pozemní a potrubní dopravě (-270 mil. Kč), výstavbě budov (-39 mil. Kč), výrobě základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků (-137 mil. Kč).

K meziročnímu srovnání vývoje celostátního výnosu (inkasa) DPPO z přiznání lze uvést, že rok 2022 je z pohledu vývoje inkasa na DPPO rokem úspěšným, je ovšem nutné na danou situaci pohlížet optikou vývoje v letech předchozích. Pokud bychom srovnávali pouze fiskální rok 2022 vůči 2021, pak byl rok 2022 rokem úspěšným. Tato situace je dána tím, že již od roku 2019 docházelo z důvodu makroekonomických změn k celosvětovému útlumu hospodářského růstu, přičemž rok 2020 byl velmi negativně ovlivněn celosvětovou krizí vyvolanou šířením epidemie způsobené nákazou COVID–19.

Ke zkreslení inkasa v roce 2022 tak značně přispívá skutečnost, že z ekonomického pohledu v nestandardním roce 2020 došlo k jeho velmi výraznému poklesu, neboť byl vydán tzv. generální pardon, na jehož základě byla plošně zrušena zálohová povinnost v červnu 2020 (viz

níže). Po podání daňových přiznání za rok 2021 došlo ve většině případů k vysokým doplatkům vyměřených daní, což ovlivnilo nárůst inkasa v roce 2022.

Uvedené údaje byly i v roce 2022 ovlivněny zejména těmito zásadními faktory:

a) *Výše schváleného rozpočtu daňových příjmů*

Výše parametrů rozpočtu byla stanovena s opatrností vzhledem k situaci v roce 2022. Tato skutečnost měla dopad i na výši schváleného rozpočtu DPPO na rok 2022, nicméně, jak je uvedeno výše, k příznivému vývoji inkasa DPPO a překročení naplnění stanoveného rozpočtu došlo i po novele státního rozpočtu pro rok 2022, která reagovala na důsledky mimořádné situace na Ukrajině a stanovila vyšší příjem DPPO o 9,2 mld. Kč. Plnění státního rozpočtu dosáhlo za rok 2022 výše 115,3 %.

b) *Vliv rozhodnutí Ministerstva financí ČR*

Pro meziroční srovnání je nutné vzít v úvahu, že v prvním pololetí roku 2020 daňové subjekty nebyly zatíženy platbou zálohy na daň k 15. 6. 2020 (došlo ve stanoveném rozsahu k hromadnému prominutí příslušenství daně a zálohy na daň čj.: MF-7633/2020/3901-2). Dále byly vybraným daňovým subjektům prominuty zálohy splatné v období od 15. 10. 2020 do 15. 12. 2020 (čj.: MF-27709/2020-3901-2, čj.: MF-28921/2020-391-2).

Inkaso roku 2022 výše uvedené skutečnosti ovlivnily takovým způsobem, že na základě četných žádostí o úpravu zálohových povinností v měsících roku 2020 došlo k dalšímu snížení nebo úplnému zrušení zálohových povinností. Přestože v roce 2021 již podávání žádostí o úpravu zálohových povinností nebylo tak četné, došlo na základě daňových povinností za rok 2020 k vygenerování nižších záloh než v letech předešlých. Po podání daňových přiznání za rok 2021 došlo ve většině případů k vysokým doplatkům vyměřených daní, což je jedním z důvodů nárůstu inkasa v roce 2022, napříč všemi odvětvími.

c) *Zákon č. 364/2019 Sb., kterým došlo ke změně podmínek tvorby a daňové uznatelnosti technických rezerv u pojišťoven a zajišťoven, zrušení přechodného ustanovení k tzv. korunovým dluhopisům*

S účinností od 1. 1. 2020 se tvorba technických rezerv v pojišťovnictví řídí podle směrnice Solvency II, od tohoto data nejsou za daňově účinný náklad považovány technické rezervy vytvořené dle účetních předpisů, rozdíl mezi výší rezerv vyčíslených v účetnictví a podle cit. směrnice je předmětem zdanění. Tato úprava se projevila i v inkasu DPPO u pojišťoven za sledované období, kde došlo k nárůstu ve výši cca 3 700 mil. Kč.

d) *Přechodné ustanovení Čl. III bod 3 zákona č. 299/2020 Sb.*

Toto ustanovení umožnilo poplatníkům DPPO dle § 34 odst. 1 zákona o daních z příjmů uplatnit odečet daňové ztráty, a to jak ztráty z předchozích let, tak i formou řádného/dodatečného

daňového přiznání „očekávané" daňové ztráty za zdaňovací období, které skončilo ode dne 30. 6. 2020, a to až do výše 30 mil. Kč.

e) *Novela daňového řádu, provedená zákonem č. 283/2020 Sb.*

S účinností od 1. 1. 2021 je ve výsledcích kontrolní činnosti zahrnut i dopad novelizovaných znění § 145 a § 145a daňového řádu, podle kterých k doměření daně z moci úřední dochází také v případech, kdy daňový subjekt podá dodatečné daňové přiznání po lhůtě stanovené ve výzvě k jeho podání, tzn. v případě nepřípustně podaných dodatečných daňových přiznání.

V souvislosti s legislativními změnami v oblasti DPPO je možné dále zmínit novely zákona o daních z příjmů:

f) Zákon č. 343/2020 Sb., kterým došlo ke změnám v souvislosti s implementací daňových předpisů Evropské unie a v oblasti zamezení dvojímu zdanění (tzv. ATAD)

Z dostupných údajů lze odvodit v porovnávaném meziročním srovnání propad na položkách zvyšujících hospodářský výsledek z tohoto titulu a nárůst položek snižujících hospodářský výsledek.

g) Zákon č. 450/2020 Sb., kterým došlo ke změně zákona o investičních pobídkách

Přijetí tohoto zákona nemělo vliv na inkaso DPPO v roce 2022.

h) Zákon č. 609/2020 Sb., který zavedl mimo jiné tzv. mimořádné odpisy pro hmotný majetek

Dopad na celkové inkaso DPPO z přiznání není možné jednoznačně kvantifikovat vzhledem k neexistenci relevantních dat, tato položka není v daňovém přiznání samostatně sledována.

ch) Zákon č. 39/2021 Sb., kterým došlo k dočasnému zvýšení limitu pro odpočet darů i pro právnické osoby

Na celkové inkaso DPPO z přiznání nebyl zaznamenán významný dopad v roce 2022, přestože byla přijatá ustanovení rovněž ve prospěch poplatníků.

Z vývoje „vratek" na DPPO z přiznání v roce 2022 lze vysledovat, že k nárůstu částek vratek na DPPO z přiznání mohlo docházet z různých důvodů. Jako hlavní důvod se jeví vyšší poslední známá daňová povinnost vykázaná daňovými subjekty v daňových přiznáních za zdaňovací období 2021, event. 2020, resp. i dodatečné uplatňování ztráty zpětně formou dodatečných daňových přiznání ve vazbě na novelu zákona o daních z příjmů, od čehož se odvíjela výše a periodicita záloh předepsaných daňovým subjektům pro nové zálohové období. Následně byla daňovými subjekty vykázána nižší daňová povinnost v daňových přiznáních k DPPO ještě za rok 2018, 2019, 2020 a 2021, na kterou byla v průběhu zálohového období vybrána v úhrnu vyšší částka záloh, která převyšovala v daňovém přiznání vykázanou daňovou povinnost. Rozdíl těchto částek pak byl daňovým subjektům na žádost vrácen v roce 2022.

Stejný dopad na nárůst vratek záloh na DPPO z přiznání mají rozhodnutí o stanovení záloh jinak v průběhu zálohového období roku 2022 vzhledem k očekávané nižší nebo nulové daňové povinnosti za rok 2022, tedy stanovení záloh v nižších částkách nebo jejich úplné zrušení.

Uvedený nárůst vratek na DPPO z přiznání lze vysledovat zejména u daňových subjektů, které se zabývají nejvíce postiženou činností, jako jsou výroba, obchod, služby, výroba chemických látek, výroba a opravy dopravních prostředků, stavebnictví, provozování sportovišť, fitness studií atd., turistický ruch, provozování turistických a rekreačních aktivit, a to zejména vlivem energetické situace.

Ve sledovaném období roku 2022 již inkaso dále nebylo v takové míře ovlivněno dopady dříve přijatých opatření ve formě tzv. generálních pardonů, např. v souvislosti s posunem lhůty pro podání daňového tvrzení a zaplacení daně v roce 2021, včetně většího množství přijatých žádostí o snížení záloh, popř. o povolení výjimky z povinnosti daň zálohovat dle ustanovení § 174 daňového řádu, když tato situace se již v roce 2022 neopakovala. Výše uvedené důvody tedy způsobily meziroční nárůst inkasa oproti roku 2021.

Zároveň byl zaznamenán meziroční nárůst předpisu doměrků z daňových kontrol. Na objem předepsaných doměrků z daňových kontrol v roce 2022 měla pozitivní vliv ukončená řízení ve věci podaných odvolání daňových subjektů proti dodatečným platebním výměrům z daňových kontrol z minulých let a negativním vlivem jsou ukončené daňové kontroly (vydané dodatečné platební výměry v roce 2022), u nichž probíhá odvolací řízení (inkaso na základě doměrků nekopíruje doměrky z kontrol v jednotlivých letech, protože k inkasu doměrku dochází až po nabytí právní moci dodatečných platebních výměrů). Převážná část objemu předepsaných doměrků se neliší od předchozích let a představuje výsledky daňových kontrol se zaměřením na oblast tzv. korunových dluhopisů, nastavení převodních cen mezi spojenými osobami, odpočtu na podporu výzkumu a vývoje, neprokázaných nákladů podle § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů a stanovení daně podle pomůcek podle § 98 daňového řádu.

V období roku 2022 byl zaznamenán úbytek předpisů doměrků na základě podaných dodatečných daňových přiznání. Tuto skutečnost lze rovněž přisoudit i nižšímu počtu podání z titulu zpětného uplatnění daňové ztráty ve smyslu § 34 zákona o daních z příjmů, což mělo pozitivní vliv na inkaso DPPO.

Jednotlivé FÚ uvádějí příčiny změny výše inkasa DPPO z přiznání z dostupných údajů a především specifikují důvody s ohledem na rozdílné ekonomické vlivy v regionu. Inkaso je úzce spjato s ekonomickou situací a podnikatelským prostředím, ve vazbě na změny v jednotlivých oblastech každoročně dochází k větším či menším výkyvům ve výši výsledku hospodaření a tudíž i výši inkasa DPPO.

Dalšími faktory, které působily na výši inkasa DPPO, byl i nárůst inkasa z vyšších tržeb, a to zejména v důsledku nárůstu cen, a u řady subjektů doznívaly „pozitivní" dopady pandemie COVID-19, inkaso ovlivnili poplatníci vyrábějící výrobky související s ochranou zdraví a poskytující služby (např. v oblasti zdravotnictví nebo také díky oživení hospodářské situace po utlumení v oborech cestovního ruchu, lázeňství, letectví).

Významný meziroční nárůst inkasa zaznamenávají výrobci elektřiny (z důvodu vyšších tržeb z prodeje), dále subjekty zabývající se dřevařským průmyslem, což bylo ovlivněno růstem realizačních cen dříví, i přes nárůst vstupních nákladů. Významný nárůst inkasa DPPO byl zaznamenán u pojišťoven, a to zejména z důvodu legislativní změny (viz výše).

Negativní vliv na inkaso DPPO z přiznání je znatelný především u útlumu výroby v automobilovém průmyslu, který pokračoval a má dopad i na daňové subjekty vyrábějící součásti pro výrobu, došlo k uzavření výroby, kdy se výrobní a montážní závody potýkaly s nedostatkem čipů a dalších komponent, dále s růstem cen vstupních surovin, energií, osobních nákladů i nákladů na realizaci výzkumu a vývoje.

Závěrem lze však konstatovat, že k žádným dramatickým výkyvům inkasa na DPPO z přiznání vzhledem ke složité ekonomické a energetické situaci a v neposlední řadě i v souvislosti s mimořádnou situací na Ukrajině v roce 2022 nedošlo. Dopady související s mimořádnou situací na Ukrajině, ať už z hlediska narušených obchodních vztahů nebo skokového nárůstu inflace, budou mít největší vliv na inkaso DPPO z přiznání až v budoucnu.

Tabulka č. 8: Vývoj inkasa na DPPO z přiznání dle finančních úřadů

v mil. Kč

Finanční úřad	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Specializovaný FÚ	89 349,0	105 690,3	118,3	16 341,3
FÚ pro hlavní město Prahu	39 328,2	49 205,7	125,1	9 877,5
FÚ pro Středočeský kraj	9 226,0	10 507,0	113,9	1 280,9
FÚ pro Jihočeský kraj	4 434,9	4 815,3	108,6	380,4
FÚ pro Plzeňský kraj	4 720,3	5 112,8	108,3	392,6
FÚ pro Karlovarský kraj	1 182,9	1 455,9	123,1	273,0
FÚ pro Ústecký kraj	3 887,2	4 009,3	103,1	122,0
FÚ pro Liberecký kraj	2 769,8	2 863,6	103,4	93,7
FÚ pro Královéhradecký kraj	3 845,4	3 983,0	103,6	137,6
FÚ pro Pardubický kraj	3 610,9	3 846,8	106,5	235,9
FÚ pro Kraj Vysočina	4 081,7	4 221,4	103,4	139,7
FÚ pro Jihomoravský kraj	12 929,5	14 261,4	110,3	1 331,9
FÚ pro Olomoucký kraj	4 446,6	5 024,6	113,0	577,9
FÚ pro Moravskoslezský kraj	7 659,6	8 639,0	112,8	979,4
FÚ pro Zlínský kraj	4 491,9	5 039,5	112,2	547,7
CELKEM	**195 964,1**	**228 675,6**	**116,7**	**32 711,5**

2.1.3 Daň z příjmů fyzických osob z přiznání

Inkaso DPFO placené poplatníky na základě podaných přiznání dosáhlo za rok 2022 částky 13 868,1 mil. Kč. Meziroční nárůst inkasa u DPFO placené poplatníky tak činil 4 315,1 mil. Kč.

S výjimkou roku 2020, kdy byl zaznamenán pokles inkasa zejména v důsledku plošného prominutí červnové zálohy na DPFO, na této dani docházelo od roku 2016 k růstu inkasa. Rovněž v průběhu roku 2022 došlo k jeho nárůstu, což zapříčinilo meziročně vyšší vyrovnání daně za zdaňovací období 2021 splatné v roce 2022 a následně vyšší zálohy splatné v roce 2022, které se stanovují na základě poslední známé daňové povinnosti.

S účinností od 1. 1. 2021 byl zaveden institut paušální daně pro OSVČ. Oproti roku 2021 došlo k jeho nárůstu o 18,6 mil. Kč zejména v důsledku zvyšujícího se počtu poplatníků v paušálním režimu. Celková výše inkasa paušální daně v roce 2022 činí 95,0 mil. Kč.

Na výši inkasa DPFO placené poplatníky v roce 2022 měly pozitivní vliv následující faktory:

- Zavedení 23% sazby daně pro část základu daně přesahující 48násobek průměrné mzdy.
- Pokračující vliv omezení výše tzv. výdajových paušálů (výdajů stanovených % z příjmů) pro poplatníky mající příjmy podle § 7 písm. c) a d) zákona o daních z příjmů a následné omezení výdajových paušálů i pro poplatníky mající příjmy podle § 7 písm. a) a b) zákona o daních z příjmů.
- Vliv paušální daně pro poplatníky OSVČ, kteří v paušálním režimu odvádějí pravidelně měsíční platbu daně ve výši 100 Kč, nemají povinnost podávat daňové přiznání k DPFO, pokud jsou splněny podmínky uvedené v § 7a odst. 1 zákona o daních z příjmů. V důsledku toho nemohou uplatnit nezdanitelnou část základu daně podle § 15 zákona o daních z příjmů, slevy na dani podle § 35ba a daňové zvýhodnění podle § 35c zákona o daních z příjmů.
- Pokračující vliv omezení pro uplatnění nároku na daňový bonus dle § 35c odst. 4 zákona o daních z příjmů. Od zdaňovacího období 2018 může poplatník uplatnit daňový bonus, pokud měl ve zdaňovacím období příjem podle § 6 anebo § 7 zákona o daních z příjmů alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy, tj. již nejsou zohledňovány příjmy z § 8 a § 9 zákona o daních z příjmů.
- Vliv sníženého odečtu úroků z 300 000 Kč na 150 000 Kč snižující základ daně na bytovou potřebu podle § 4b zákona o daních z příjmů.
- Pokračující vliv povinnosti pro plátce DPH podávat kontrolní hlášení (od 1. 1. 2016).

Naopak negativně na výši inkasa DPFO placené poplatníky působily následující faktory:

- Vyrovnání daně na základě daňových přiznání podaných poplatníky pouze s příjmy ze závislé činnosti; zálohy na daň u těchto zaměstnanců jsou odvedeny na účet DPFO placené plátci, případné přeplatky na dani se vrací z účtu DPFO placené poplatníky.
- Zvýšení základní slevy na poplatníka z 24 840 Kč na 27 840 Kč podle § 35ba zákona o daních z příjmů.
- Zvýšení odečtu hodnoty bezúplatného plnění (pro zdaňovací období let 2020 a 2021) v úhrnu 30 % místo 15 % ze základu daně, který si mohli poplatníci uplatnit v přiznání k DPFO za zdaňovací období roku 2021, tj. v roce 2022.
- Pokračující vliv zvýšení daňového zvýhodnění na první vyživované dítě, které je účinné již od roku 2018 (zvýšení z částky 13 404 Kč na 15 204 Kč). Od července 2021 bylo

navýšeno daňové zvýhodnění na druhé dítě (zvýšení z 19 404 Kč na 22 320 Kč) a na třetí a další dítě (zvýšení z 24 204 Kč na 27 840 Kč). Účinnost tohoto opatření byla stanovena na celé zdaňovací období roku 2021.

- Zrušení limitu pro uplatnění daňového bonusu, který byl do zdaňovacího období 2020 omezen, a to maximální částkou do výše 60 300 Kč ročně.
- Další zvýšení limitu pro uplatnění slevy na dani ve výši výdajů prokazatelně vynaložených poplatníkem za umístění vyživovaného dítěte v předškolním zařízení (zvýšení z částky 14 600 Kč na 15 200 Kč pro zdaňovací období 2021), který si mohli poplatníci uplatnit v přiznání k DPFO za zdaňovací období roku 2021, tj. v roce 2022.
- Pokračující vliv zvýšení maximálních částek, které lze uplatnit formou nezdanitelných částí základu daně, např. příspěvek na doplňkové penzijní spoření, resp. penzijní připojištění se státním příspěvkem až do výše 24 000 Kč (do zdaňovacího období 2016 limit 12 000 Kč), odpočet pojistného na soukromé životní pojištění až do výše 24 000 Kč (do zdaňovacího období 2016 limit 12 000 Kč).
- Navrácení možnosti uplatnit slevu na manžela či manželku a daňové zvýhodnění na vyživované děti v případě uplatnění paušálních výdajů, jejichž maximální výše byla nově od zdaňovacího období 2018 stanovena v poloviční výši oproti předchozím zdaňovacím obdobím.
- Pozastavení evidence tržeb v souvislosti s pandemií COVID-19 pro všechny podnikatele, a to od 27. 3. 2020 až do úplného zrušení evidence tržeb od 1. 1. 2023), (tj. i v roce 2022).

Tabulka č. 9: Vývoj inkasa DPFO z přiznání

v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Daňové inkaso	7 841,1	9 893,0	5 735,3	9 629,3	13 963,1	145,0	4 333,8
z toho DPFO z přiznání			5 735,3	9 552,9	13 868,1	145,2	4 315,1
z toho PD				76,4	95,0	124,4	18,6
Předepsáno	7 294,3	9 528,7	4 158,5	11 110,0	13 462,7	121,2	2 352,7
z toho DPFO z přiznání			4 158,5	11 033,6	13 367,7	121,2	2 334,0
z toho PD				76,4	95,0	124,4	18,7
Výtěžnost (%)	**107,5**	**103,8**	**137,9**	**86,7**	**103,7**		

„PD" je paušální DPFO

Nadále dochází k poklesu podaných daňových přiznání i oproti zdaňovacímu období 2020. Důvody poklesu počtu podaných a vyměřených přiznání za zdaňovací období 2021 mohou být důsledkem opatření v rámci pandemie COVID-19, kdy možnou příčinou poklesu mohla být skutečnost, že OSVČ přerušily podnikání a případně uzavřely některý z pracovněprávních vztahů. Dalším důvodem tohoto poklesu může být také zavedení institutu paušální daně a paušálního režimu, kdy poplatníkům, kteří splňují podmínky uvedené v § 7a odst. 1 zákona o daních z příjmů, nevzniká povinnost podat daňové přiznání. Pokles počtu podaných daňových přiznání mohl být rovněž zapříčiněn zrušením solidárního zvýšení daně pro poplatníky s příjmy dle § 6 zákona o daních z příjmů (48násobek průměrné mzdy stanovené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení).

Tabulka č. 10: Vývoj počtu vyměřených přiznání

Zdaňovací období	2017	2018	2019	2020	2021	Index (%) 21/20	Rozdíl 21-20
Počet vyměřených přiznání k DPFO	2 239 388	2 279 198	2 282 608	2 288 436	2 209 341	96,5	-79 095

Vývoj objemu čerpaného daňového bonusu a daňového zvýhodnění za zdaňovací období 2017 až 2021 zobrazují tabulky č. 11 a č. 12.

Vzhledem ke zvýšenému objemu čerpaného bonusu lze předpokládat, že vlivem pokračujícího zvyšování slevy na poplatníka, slevy na dani za umístění dítěte v předškolním zařízení dle § 35ba odst. 1 písm. g) zákona o daních z příjmů a částek daňového zvýhodnění dle § 35c zákona o daních z příjmů došlo ke zvýšení počtu poplatníků, kteří splnili podmínky pro přiznání nároku na daňový bonus dle § 35c odst. 4 zákona o daních z příjmů (možnost uplatnění daňového bonusu je možné pouze tehdy, pokud měl poplatník příjem podle § 6 anebo § 7 zákona o daních z příjmů alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy, tj. již nejsou zohledňovány příjmy z § 8 a § 9 zákona o daních z příjmů). Rovněž je třeba vzít v úvahu další důvod výrazného růstu objemu čerpaného daňového bonusu, a to zrušení limitu pro uplatnění daňového bonusu a dále navýšení v polovině roku 2021 daňového zvýhodnění na druhé dítě a na třetí a každé další dítě, což se projevilo nejen při ročním zúčtování, ale taktéž při podání daňových přiznání.

Na objem čerpaného daňového zvýhodnění má vliv ustanovení zákona o daních z příjmů, podle kterého může daňové zvýhodnění uplatnit pouze daňový rezident členského státu EU nebo EHP, za současného splnění podmínky, že úhrn všech jeho příjmů ze zdrojů na území ČR (§ 22 zákona o daních z příjmů) činí nejméně 90 % všech jeho příjmů s výjimkou příjmů, které nejsou

předmětem daně podle § 3 nebo § 6 zákona o daních z příjmů, jsou od daně osvobozeny podle § 4, § 6 nebo § 10 tohoto zákona, nebo příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Výši příjmů ze zdrojů v zahraničí je poplatník (nerezident) povinen prokázat potvrzením zahraničního správce daně.

Tabulka č. 11 Vývoj objemu čerpaného daňového bonusu

v mil. Kč

Zdaňovací období	2017	2018	2019	2020	2021	Index (%) 21/20	Rozdíl 21-20
Daňový bonus dle přiznání k DPFO	4 781,0	4 790,4	4 757,6	5 080,1	6 672,1	131,3	1 592,1

Tabulka č. 12: Vývoj objemu čerpaného daňového zvýhodnění

v mil. Kč

Zdaňovací období	2017	2018	2019	2020	2021	Index (%) 21/20	Rozdíl 21-20
Daňové zvýhodnění dle přiznání k DPFO	16 391,0	17 985,0	18 320,5	18 612,2	20 290,1	109,0	1 677,9

Zdrojem dat Tabulek č. 10, 11, 12 byla vyměřená daňová přiznání k DPFO z databází jednotlivých FÚ ke dni 30. 12. 2022.

2.1.4 Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Vývoj inkasa na DPFO ze závislé činnosti (tabulka č. 13) s určitým časovým posunem kopíruje vývoj objemu vyplacených mezd. Ve sledovaném období byla výše inkasa zásadním způsobem ovlivněna (za roky 2021 a 2022) změnou ve zdaňování příjmů ze závislé činnosti, a to zrušením superhrubé mzdy a zvýšením slevy na poplatníka. Výše inkasa byla rovněž ovlivněna i situací ve společnosti v souvislosti s onemocněním COVID-19, a to zejména ekonomickou a zdravotní, jež měla vliv na zaměstnavatele i zaměstnance.

V 1. čtvrtletí 2022 činila průměrná hrubá měsíční nominální mzda („průměrná mzda") na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství celkem 37 929 Kč, což je o 2 533 Kč (7,2 %) více než ve stejném období roku 2021.

Ve 2. čtvrtletí 2022 činila průměrná mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství celkem 40 086 Kč, což je o 1 696 Kč (4,4 %) více než ve stejném období roku 2021.

Ve 3. čtvrtletí 2022 činila průměrná mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství celkem 39 858 Kč, což je o 2 295 Kč (6,1 %) více než ve stejném období roku 2021.

Ve 4. čtvrtletí 2022 činila průměrná mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství celkem 43 412 Kč, což je o 3 188 Kč (7,9 %) více než ve stejném období roku 2021.

Údaje o výši průměrné mzdy za jednotlivá čtvrtletí byly převzaty z Českého statistického úřadu.

V roce 2022 bylo na DPFO ze závislé činnosti vybráno 153 661,4 mil. Kč, což je o 3 983,6 mil. Kč méně než v roce 2021. I v roce 2022 probíhala výplata kompenzačního bonusu, kterou mohli využít OSVČ, společníci malých společností s ručením omezeným a osoby činné na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti. Žádost o kompenzační bonus bylo možné podat do 1. 4. 2022. Celkem bylo v roce 2022 na kompenzačních bonusech vyplaceno 4 067,4 mil. Kč. Výše vyplacených kompenzačních bonusů není v inkasu DPFO ze závislé činnosti (153 661,4 mil. Kč) zohledněna. Po odečtení částek vyplacených kompenzačních bonusů činilo inkaso na DPFO ze závislé činnosti 149 594,0 mil. Kč, tj. zvýšilo se o 11 128 mil. Kč oproti roku 2021, nicméně tento nárůst je způsoben nikoli vyšším výběrem příjmů, ale nižší částkou vyplacených kompenzačních bonusů oproti roku 2021.

V roce 2022 byla výše inkasa na DPFO ze závislé činnosti pozitivně ovlivněna následujícími faktory:

- Opětovné zvýšení minimální mzdy, která se zvýšila meziročně z 15 200 Kč na 16 200 Kč. Zákoník práce vztahuje povinnost dodržení minimální mzdy nejen na pracovní poměry, ale i na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, tj. dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti. Proto v souvislosti s růstem minimální mzdy rostou mzdy, platy i odměny z dohod, tj. příjmy z veškeré závislé činnosti. Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr umožňují větší flexibilitu v pracovně právních vztazích, proto jsou využívány ve stále větší míře i jako možnost přivýdělku ke mzdě plynoucí z hlavního pracovního poměru.

Na příjem státního rozpočtu z DPFO ze závislé činnosti v roce 2022 naopak negativně působily následující faktory:

- Inkaso DPFO placené plátci bylo v roce 2022 oproti roku 2020 nižší a uvedený trend bylo možno zaznamenat i v roce 2021. Inkaso bylo negativně ovlivněno změnou ve zdaňování příjmů ze závislé činnosti (zrušením superhrubé mzdy) a také zvýšením slevy na poplatníka z částky 27 840 Kč na částku 30 840 Kč, zvýšením daňového zvýhodnění a zrušením limitu pro uplatnění daňového bonusu.
- Opětovné zvýšení slevy na dani za umístění dítěte do předškolního zařízení, které je vyvolané růstem minimální mzdy (z částky 14 600 Kč pro rok 2020 na 15 200 Kč pro rok 2021), což se opět projevilo až při ročním zúčtování záloh na daň roku 2021, které

je provedeno v roce 2022 a ovlivňuje zejména inkaso za měsíce březen a duben.

- Opatření přijatá v souvislosti s pandemií COVID-19, zejména přímá podpora ve formě kompenzačního bonusu, kterou mohli využít OSVČ, společníci malých společností s ručením omezeným a osoby činné na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti. Kompenzační bonus upravený zákonem č. 519/2021 Sb. bylo možné čerpat zejména v průběhu prvního čtvrtletí roku 2022, neboť poslední žádosti o kompenzační bonus bylo možné podat do 1. 4. 2022.
- Opět se rozšířilo daňové pásmo pro 15% sazbu daně v důsledku růstu průměrné mzdy a z toho plynoucího 48násobku průměrné mzdy, který je rozhodný pro hranici uplatnění sazby daně 15 %.
- V souvislosti s pandemií COVID-19 bylo umožněno poplatníkům odečítat hodnotu bezúplatného plnění podle § 15 odst.1 zákona o daních z příjmů až do výše 30 % základu daně namísto 15 %.

Tabulka č. 13: Vývoj inkasa DPFO ze závislé činnosti

v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Daňové inkaso	193 675,6	216 290,1	204 929,5	138 466,0	149 594,0	108,0	11 128,0
z toho DPFO ze závislé činnosti			229 339,2	157 645,0	153 661,4	97,5	-3 983,6
z toho KB			-24 409,7	-19 179,1	-4 067,4	21,2	15 111,7
Předepsáno	193 849,1	217 502,4	198 772,1	143 216,7	149 297,4	104,2	6 080,7
z toho DPFO ze závislé činnosti			223 431,8	162 161,8	153 313,1	94,5	-8 848,8
z toho KB			-24 659,7	-18 945,2	-4 015,7	21,2	14 929,5
Výtěžnost (%)	**99,9**	**99,4**	**103,1**	**96,7**	**100,2**		

„KB" je údaj týkající se kompenzačního bonusu FO.

Vývoj objemu úhrnu předepsaných záloh na daň v letech 2018-2022 ukazuje následující tabulka č. 14.

U předepsaných záloh na DPFO ze závislé činnosti v roce 2022 došlo oproti roku 2021 k poklesu o 5 716,4 mil. Kč. Tento pokles lze přisuzovat nejen zrušení superhrubé mzdy, ale i zvýšení základní slevy na poplatníka, zvýšení daňového zvýhodnění na druhé, třetí a každé další dítě a v neposlední řadě i nepříznivé ekonomické situaci související s pandemií COVID-19.

Tabulka č. 14: Vývoj objemu úhrnu předepsaných záloh na DPFO ze závislé činnosti

v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Předepsané zálohy	205 155,4	229 246,0	234 390,3	173 653,1	167 936,6	96,7	-5 716,4

Vývoj počtu zaměstnanců podávajících daňové přiznání k DPFO za zdaňovací období 2017- 2021 ukazuje následující tabulka č. 15.

Ve vývoji počtu zaměstnanců, kteří podávají daňové přiznání k DPFO, lze od roku 2018 zaznamenat klesající tendenci. Ani zdaňovací období roku 2021 nebylo výjimkou, kdy v porovnání se zdaňovacím obdobím roku 2020 došlo opět k poklesu o 29 464 podaných přiznání. Mezi možné příčiny tohoto poklesu lze zařadit i zrušení povinnosti podat daňové přiznání v souvislosti se solidárním zvýšením daně.

Tabulka č. 15: Vývoj počtu daňových přiznání s dílčím základem daně dle § 6 zákona o daních z příjmů

Zdaňovací období	2017	2018	2019	2020	2021	Index (%) 21/20	Rozdíl 21-20
Počet zaměstnanců, kteří podali přiznání	1 472 189	1 507 540	1 502 265	1 491 012	1 461 548	98,0	-29 464

Zdrojem dat tabulky č. 15 byla vyměřená daňová přiznání k DPFO z databází jednotlivých FÚ ke dni 30. 12. 2022.

2.1.5 Kompenzační bonus

Oblast kompenzačního bonusu byla v roce 2022 ovlivněna zejména zákonem č. 519/2021 Sb., který úzce navazoval na předchozí právní úpravu, nicméně zohledňoval aktuální vývoj epidemiologické situace, resp. krizová, mimořádná nebo ochranná opatření. Nový kompenzační bonus cílil opět na OSVČ, společníky malých společností s ručením omezeným a na osoby činné na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, které pracují pro osoby s činností významně dotčenou pandemií COVID-19.

Podstatnou změnou oproti předchozímu kompenzačnímu bonusu bylo snížení podmínky poklesu tržeb z 50 % na 30 %. Pokles tržeb alespoň o 30 % nesměl být zjevně způsoben jinými důvody než dopadem krizových, mimořádných či ochranných opatření, péčí o dítě podnikatele či jeho zaměstnance v souvislosti s onemocněním COVID-19 nebo nařízenou karanténou či izolací (např. vlastním utlumením podnikání či dovolenou). Pro účely nároku na kompenzační

bonus byl testován pokles příjmů odpovídajících tržbám o nejméně 30 %, a to ve srovnávaném období oproti průměrné měsíční výši příjmů ve srovnávacím období. Srovnávaným obdobím byl kalendářní měsíc, který celý spadal do bonusového období, tedy konkrétně prosinec 2021 a leden 2022. Za srovnávací období se pak považovaly libovolné tři po sobě jdoucí kalendářní měsíce v rozhodném období od 1. 6. do 31. 10. 2021. Výjimkou byli tzv. sezónní podnikatelé, kteří přes léto svou činnost provozovat nemohou, jejichž srovnávacím obdobím bylo poslední zimní období před vypuknutím pandemie, a začínající podnikatelé.

Nárok na kompenzační bonus vznikl těm podnikatelům, kteří k datu 22. 11. 2021 byli aktivními podnikateli, nebo podnikateli s přerušenou činností, pokud toto přerušení netrvalo déle než jeden rok. Tím bylo zohledněno především specifikum tzv. sezónních podnikatelů, kteří mohli mít po část roku svou činnost přerušenou a k její opětovné aktivaci došlo až po 22. 11. 2021. Nárok na kompenzační bonus tedy mohl vzniknout podnikateli pouze za kalendářní den, ve kterém nebyla jeho podnikatelská činnost přerušena.

Podnikání přitom muselo pro žadatele o bonus představovat hlavní zdroj příjmů, což bylo ověřováno prostřednictvím testu majoritního příjmu ve zvoleném srovnávacím období. Maximální výše kompenzačního bonusu zůstala zachována na částce 1 000 Kč, v případě osob činných na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti se jednalo o výši 500 Kč na den.

Prvním bonusovým obdobím nového kompenzačního bonusu bylo období od 22. 11. 2021 do 31. 12. 2021, zákonem pak bylo garantováno ještě druhé bonusové období odpovídající měsíci lednu 2022. Další bonusová období nebyla stanovena. Žádosti o kompenzační bonus za první bonusové období bylo možné podat do 1. 3. 2022, za druhé bonusové období pak do 1. 4. 2022.

V roce 2022 bylo na kompenzačních bonusech vyplaceno celkem 4 067,4 mil. Kč.

V průběhu celého roku 2022 docházelo na webu FS ke zveřejňování základních informací pro žadatele, kteří měli možnost podávat žádosti o kompenzační bonus prostřednictvím speciální aplikace. Průběžně byly zveřejňovány aktuální otázky a odpovědi týkající se této problematiky.

2.1.6 Daň z příjmů vybíraná srážkou podle zvláštní sazby

Vývoj inkasa daně vybírané srážkou je z dlouhodobého pohledu stabilní a ani rok 2022 v tomto směru nebyl výjimkou.

Inkaso na DPFO vybírané srážkou se za rok 2022 zvýšilo oproti roku 2021 z částky 24 520,0 mil. Kč na 31 947,7 mil. Kč, tj. došlo k nárůstu o 7 427,7 mil. Kč.

Nárůst inkasa na této dani mohl být pravděpodobně ovlivněn i počtem uzavřených dohod o provedení práce s limitem do 10 000 Kč v případech, kdy poplatník u plátce daně neučinil prohlášení k dani podle § 38k zákona o daních z příjmů. Dalším důvodem zvýšeného výběru srážkové daně podle zvláštní sazby daně je bezesporu zvýšení úrokových sazeb na spořících účtech poplatníků u bank, kdy vyšší úrok představuje vyšší částky sražené daně.

Tabulka č. 16: Vývoj inkasa na dani z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby

v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Daňové inkaso	26 254,9	27 706,1	25 608,6	29 121,4	38 617,9	132,6	9 496,6
Předepsáno	25 654,2	28 327,9	23 808,9	28 582,4	37 480,0	131,1	8 897,6
Výtěžnost (%)	**102,3**	**97,8**	**107,6**	**101,9**	**103,0**		
inkaso daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby zahrnuje							
Daň z příjmů FO	18 377,7	20 457,2	21 055,5	24 520,0	31 947,7	130,3	7 427,7
Daň z příjmů PO	7 877,2	7 248,9	4 553,1	4 601,4	6 670,2	145,0	2 068,8

Celkové inkaso se skládá z daně z příjmů vybírané srážkou právnických osob a daně z příjmů vybírané srážkou fyzických osob.

Tabulka č. 17: Vývoj inkasa na DPPO vybírané srážkou podle zvláštní sazby

v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Daňové inkaso	7 877,2	7 248,9	4 553,1	4 601,4	6 670,2	145,0	2 068,8
Předepsáno	7 454,3	7 563,7	3 975,7	4 738,7	6 042,0	127,5	1 303,4
Výtěžnost (%)	**105,7**	**95,8**	**114,5**	**97,1**	**110,4**		

Nárůst inkasa DPPO vybírané srážkou v meziročním srovnání s rokem 2021 o 2 068,8 mil. Kč souvisel jak s výplatou úhrnného objemu podílů na zisku podléhajících dani z příjmů vybírané srážkou, tak i s ostatními vlivy např. s vývojem srážkové daně z příjmů plynoucích do zahraničí.

Výši tohoto inkasa historicky ovlivňuje i režim osvobození těchto příjmů podle zákona o daních z příjmů, jelikož podstatná část těchto příjmů je od daně osvobozena. V této souvislosti je nutné zmínit, že novelizace zákona o daních z příjmů zákonem č. 170/2017 Sb. a zákonem č. 80/2019 Sb. rozšířila výčet právnických osob, které naplňují postavení mateřské společnosti.

K aplikaci osvobození od daně dle ustanovení § 19 odst. 1 písm. ze) zákona o daních z příjmů došlo i při výplatách dividend dceřinými společnostmi drženými Českou republikou v případech, kde je ČR významným akcionářem.

Způsob evidence plateb na DPPO vybíranou srážkou neumožňuje podrobně monitorovat strukturu příjmů podléhajících srážkové dani, a tudíž ani kvantifikovat dopady této daňové úpravy.

Inkaso daně vybírané srážkou souvisí především s ekonomickou stabilitou a rozvojem subjektů. Dividendová politika podnikatelských subjektů je závislá na jejich interních rozhodnutích.

Inkaso této daně ovlivnila rovněž předchozí mimořádná situace v souvislosti s opatřeními k zabránění šíření nákazy COVID-19. U některých subjektů v roce 2021 došlo k nižší výplatě dividend oproti předchozímu období roku 2020 z důvodu útlumu činnosti v důsledku pandemie. U finančního sektoru, když ČNB oznámila v březnu roku 2021 limity pro distribuci zisků z let 2019 a 2020, došlo k doporučení pozastavit či omezit výplaty dividend z důvodu nejistot souvisejících s pandemií COVID-19, dále útlum letecké přepravy v důsledku pandemie způsobil u některých subjektů hospodářské ztráty, a tudíž nedošlo k výplatě dividend. V roce 2022 tato situace již pominula a daňové subjekty dividendy opět vyplácely, což se pozitivně projevilo na inkasu této daně. Výrazný nárůst inkasa byl zaznamenán u subjektů finančního sektoru a u některých subjektů výrobního sektoru.

K meziroční změně vývoje inkasa srážkové daně dále FÚ uvádějí, že je nejčastěji způsobena jednotlivými daňovými subjekty, které odvádějí daň z dividend jednorázově, a zároveň, jak je uvedeno výše, především ekonomickou situací, v jejímž důsledku se rozhodnutí daňových subjektů o výplatě dividend mohlo týkat podílů na zisku za několik zdaňovacích období, které nebyly vypláceny z důvodu zabezpečení financování potřeb daňových subjektů vzhledem k dopadům pandemie COVID-19.

Na nárůstu celkového inkasa DPPO vybírané srážkou se podílel v meziročním srovnání i vliv snížení objemu „vratek" o částku 91,9 mil. Kč.

Obdobný způsob zdanění příjmů srážkovou daní jako u podílů na zisku se týká i zdanění příjmů z licenčních poplatků hrazených do zahraničí v případě licenčních smluv uzavřených s poskytovatelem licence, který je daňovým nerezidentem ČR se sídlem ve smluvním státě, a kdy zároveň platí, že příjemce licenčních poplatků není vůči plátci licenčních poplatků spojenou osobou.

Na inkaso srážkové daně má dopad i skutečnost, že příjmy, které by svým charakterem podléhaly v ČR zdanění srážkou, jsou vypláceny spojeným osobám ve smyslu § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů, kdy režim zdanění takto vyplácených příjmů je modifikován Směrnicemi EU, a tyto příjmy jsou od zdanění srážkovou daní v ČR osvobozeny.

Vliv na meziroční vývoj inkasa DPPO vybírané srážkou měla v některých případech i chyba při úhradě srážkové daně ze strany plátců, kdy došlo k nesprávnému použití druhu příjmu, které si vyžádalo následné opravy, a tím snížení inkasa této daně.

Tabulka č. 18: Vývoj inkasa na DPPO vybírané srážkou podle zvláštní sazby dle finančních úřadů

v mil. Kč

Finanční úřad	K 31. 12. 2021	K 31. 12. 2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Specializovaný FÚ	2 487,1	4 463,2	179,5	1 976,1
FÚ pro hlavní město Prahu	1 366,9	1 530,8	112,0	163,9
FÚ pro Středočeský kraj	106,0	140,4	132,5	34,4
FÚ pro Jihočeský kraj	45,4	35,1	77,3	-10,3
FÚ pro Plzeňský kraj	76,5	54,3	71,0	-22,2
FÚ pro Karlovarský kraj	7,6	26,6	351,7	19,0
FÚ pro Ústecký kraj	66,5	85,3	128,4	18,9
FÚ pro Liberecký kraj	62,8	45,7	72,7	-17,2
FÚ pro Královéhradecký kraj	26,6	25,4	95,6	-1,2
FÚ pro Pardubický kraj	49,1	45,2	92,1	-3,9
FÚ pro Kraj Vysočina	23,3	33,1	142,4	9,9
FÚ pro Jihomoravský kraj	170,7	68,2	39,9	-102,5
FÚ pro Olomoucký kraj	20,8	18,1	86,8	-2,7
FÚ pro Moravskoslezský kraj	71,1	80,1	112,8	9,1
FÚ pro Zlínský kraj	21,1	18,6	88,1	-2,5
CELKEM	**4 601,4**	**6 670,2**	**145,0**	**2 068,8**

2.1.7 Daň z nemovitých věcí

Inkaso daně z nemovitých věcí v roce 2022 činilo 12 419,1 mil. Kč, což představuje nárůst o 583,4 mil. Kč oproti roku 2021. Výše předepsané daně činila 12 240,9 mil. Kč, což je o 355,3 mil. Kč více než v roce 2021.

Nárůst částky předepsané daně z nemovitých věcí v roce 2022 odpovídá dlouhodobému trendu a lze konstatovat, že je především výsledkem intenzivní kontrolní a vyhledávací činnosti správců daně, při níž správci daně využívají kontrolních funkcí systému ADIS, umožňujících vyhledávání nepřiznaných nebo nesprávně přiznaných nemovitých věcí na základě porovnání údajů z daňových přiznání s údaji evidovanými v katastru nemovitostí. Zároveň také dochází

ze strany správců daně k průběžnému prověřování nároku na osvobození u pozemků, zdanitelných staveb a jednotek. Pozitivní vliv na inkaso daně z nemovitých věcí má rovněž využívání možnosti zvyšování koeficientů obcemi pro celé území obce nebo pro všechny nemovité věci na území jednotlivé části obce, a to zejména v případě místních koeficientů. Pozitivní vliv má také změna osvobození podle § 4 odst. 1 písm. k) zákona č. 338/1992 Sb., která se týkala mimo jiné pozemků ostatních ploch, které nelze žádným způsobem využívat.

Tabulka č. 19: Vývoj inkasa daně z nemovitých věcí

v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Daňové inkaso	10 829,0	10 934,7	11 580,0	11 835,7	12 419,1	104,9	583,4
Předepsáno	10 772,4	10 875,4	11 657,6	11 885,6	12 240,9	103,0	355,3
Výtěžnost (%)	**100,5**	**100,5**	**99,3**	**99,6**	**101,5**		

2.1.8 Daň z nabytí nemovitých věcí

Nabytím účinnosti zákona č. 386/2020 Sb. došlo dne 26. 9. 2020 ke zrušení daně z nabytí nemovitých věcí v případech, kdy právní účinky vkladu do katastru nemovitostí vznikly dne 26. 9. 2020 a později.

Převážná většina daňových řízení týkajících se případů podléhajících této dani již byla ukončena, inkaso daně z nabytí nemovitých věcí v roce 2022 činilo 43,7 mil. Kč.

Tabulka č. 20: Vývoj inkasa daně z nabytí nemovitých věcí

v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Daňové inkaso	13 572,6	13 846,6	2 796,4	-71,1	43,7	*	114,8
Předepsáno	14 028,6	14 047,4	4 188,6	294,6	18,4	6,3	-276,2
Výtěžnost (%)	**96,7**	**98,6**	**66,8**	*	**237,3**		

** Výtěžnost nelze stanovit, neboť hodnota daňové povinnosti byla záporná.*

2.1.9 Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí

Dne 1. 1. 2014 nabylo účinnosti zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., kterým byl zrušen zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí. Daň dědická, darovací a daň z převodu nemovitostí se v důsledku přechodných ustanovení i nadále

vybírá v případech, kdy předmět daně vznikl do 31. 12. 2013, a to i přesto, že daň z nabytí nemovitých věcí byla zrušena. V roce 2022 inkaso daně z převodu nemovitostí činilo 11,3 mil. Kč, neboť u převážné většiny převodů nemovitostí zrealizovaných do 31. 12. 2013, na něž se tato daň vztahuje, již bylo daňové řízení ukončeno. Inkaso daně dědické již několik let vykazuje nízké hodnoty, v roce 2022 dosahovalo 0,4 mil. Kč. Inkaso daně darovací je rovněž velmi nízké, v roce 2022 činilo 0,3 mil. Kč.

Tabulka č. 21: Vývoj inkasa daně dědické

v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Daňové inkaso	3,2	1,2	0,5	8,1	0,4	5,5	-7,7
Předepsáno	3,0	1,0	0,5	11,8	0,7	6,3	-11,0
Výtěžnost (%)	**106,7**	**127,4**	**100,8**	**69,1**	**59,9**		

Tabulka č. 22: Vývoj inkasa daně darovací

v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Daňové inkaso	2,0	1,3	0,3	-1,5	0,3	*	1,8
Předepsáno	-7,5	-0,7	3,5	-2,2	-4,9	226,66	-2,8
Výtěžnost (%)*	*	*	**8,5**	**70,0**	*		

** Výtěžnost nelze stanovit, neboť hodnota daňové povinnosti byla záporná.*

Tabulka č. 23: Vývoj inkasa daně z převodu nemovitostí

v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Daňové inkaso	57,7	26,0	5,3	9,4	11,3	120,2	1,9
Předepsáno	-110,1	-61,2	-35,8	-51,6	-58,8	114,1	-7,2
Výtěžnost (%)*	*	*	*	*	*		

** Výtěžnost nelze stanovit, neboť hodnota daňové povinnosti byla záporná.*

2.1.10 Daň silniční

Výše inkasa v roce 2022 činila 1 730,9 mil. Kč, došlo tedy k meziročnímu poklesu ve výši 3 698,1 mil. Kč, což odpovídá poklesu přibližně o 68,1 %. Daň silniční je příjmem Státního fondu dopravní infrastruktury.

Pokles inkasa byl způsoben přijetím zákona č. 142/2022 Sb., který novelizoval zákon o dani silniční se zpětnou účinností od 1. 1. 2022 a na jehož základě došlo k zúžení předmětu této daně a ke snížení daně za zdanitelná vozidla.

Tabulka č. 24: Vývoj inkasa daně silniční

v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Daňové inkaso	6 276,2	6 483,8	5 959,0	5 429,0	1 730,9	31,9	-3 698,1
Předepsáno	6 063,3	6 686,8	5 496,1	5 738,6	1 160,3	20,2	-4 578,3
Výtěžnost (%)	**103,5**	**97,0**	**108,4**	**94,6**	**149,2**		

2.1.11 Odvod z elektřiny ze slunečního záření

S účinností od 1. 1. 2013 byla zákonná úprava odvodu z elektřiny ze slunečního záření (OEZS) zakotvena zákonem č. 165/2012 Sb.

Jak je zřejmé z následující tabulky, FÚ vybraly v roce 2022 na OESZ 5 048 mil. Kč, při meziročním nárůstu o 2 943,6 mil. Kč.

Zásadním důvodem pro zvýšení inkasa OEZS byla změna právní úpravy, kdy s účinností od 1. 1. 2022 došlo změnou zákona č. 165/2012 Sb. mj. k rozšíření předmětu daně o zařízení uvedená do provozu v roce 2009, která podléhají nově odvodům ve výši 10 % (u výkupní ceny) a 11 % (u zeleného bonusu na elektřinu). Zařízením z roku 2010 byly navýšeny odvody o 10 procentních bodů na 20 % a 21 %.

Další vliv na inkaso měly následující skutečnosti:

- Množství elektrické energie, kterou fotovoltaická elektrárna reálně vyrobí, ovlivňuje počasí v daném roce, které nelze přesně odhadnout. Roční rozdíly ve výrobě způsobené proměnlivým počasím mohou činit i +/- 20 %. V roce 2022 došlo ke zvýšení doby slunečního svitu oproti roku 2021 o 145 hodin.
- Výrobu negativně ovlivňuje také případné znečištění panelů či překrytí vrstvou sněhu.

Výkupní cena elektřiny ze slunečního záření se u zařízení uvedených do provozu v roce 2010 oproti roku 2021 zvýšila o 302 Kč/MWh a zároveň došlo ke snížení ceny zeleného bonusu o 73 Kč/MWh. Nově jsou sledovány také hodnoty pro zařízení uvedená do provozu v roce 2009 s ohledem na rozšíření předmětu daně.

Tabulka č. 25: Vývoj inkasa OESZ

v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Daňové inkaso	2 193,8	2 164,2	2 167,4	2 104,4	5 048,1	239,9	2 943,6
Předepsáno	2 075,6	2 300,3	2 306,9	1 982,0	5 170,8	260,9	3 188,8
Výtěžnost (%)	**105,7**	**94,1**	**94,0**	**106,2**	**97,6**		

2.1.12 Daň z hazardu celkem

Tabulka č. 26: Vývoj inkasa daně z hazardu celkem

v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Daňové inkaso	9 780,6	10 140,9	10 642,2	11 039,2	16 454,0	149,1	5 414,8
Předepsáno	9 720,6	10 258,3	10 235,3	11 419,2	16 588,1	145,3	5 168,9
Výtěžnost (%)	**100,6**	**98,9**	**104,0**	**96,7**	**99,2**		

V souvislosti s metodickou úpravou přijatou ke konci roku 2021 došlo k úpravě vykazování „Odvodů z loterií § 41b odst. 1" a „Odvodů z loterií § 41b odst. 2, 3, 4", jejichž hodnoty jsou nově vykazovány společně s hodnotami položky „Daně z hazardu", která zahrnuje „Daň z hazardních her dle §3 odst.1 písm. a), b), c), d), f), g), h) z. č. 187/2016 Sb.", „Daň z technických her" a „Příslušenství daně z hazardních her". V souvislosti s uvedenou změnou byly údaje v položce „Daň z hazardu celkem" aktualizovány a v souladu s uvedenou metodikou nově zahrnují i hodnoty odvodů z loterií za sledované roky 2018-2020.
Pro Tabulky č. 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 13, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26 uvádíme, že případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování a případné výpočtové rozdíly prezentovaných relativních a absolutních hodnot souvisí se stanovenou metodikou jejich propočtů, při které se používají údaje v řádech Kč. Uvedené související rozdíly se mohou vyskytnout i v textové části.

V roce 2022 činila celková výše inkasa daně z hazardních her 16 454,0 mil. Kč. Daň z hazardních her se v zákonem stanoveném poměru rozděluje do státního rozpočtu a do rozpočtu obcí, přičemž do státního rozpočtu bylo převedeno 8 024,8 mil. Kč a do rozpočtu obcí 8 427,1 mil. Kč. V celkovém inkasu za rok 2022 je zohledněn příjem daně plynoucí z hazardních her za 4. čtvrtletí roku 2021 a za 1.–3. čtvrtletí roku 2022.

Správu daně vykonává od 1. 4. 2019 výhradně Specializovaný finanční úřad. Správa této daně je vykonávána dle daňového řádu a daň je placena čtvrtletně, neboť zdaňovacím obdobím je kalendářní čtvrtletí.

Ve srovnání s rokem 2021 došlo k markantnímu zvýšení příjmu z této daně o 5 414,8 mil. Kč, což představuje takřka 50% nárůst. Taktéž v porovnání s ostatními roky se jedná o výrazné zvýšení na rekordní úroveň. Tento vývoj potvrzuje, že hazardní trh se velice rychle vzpamatoval z restrikcí, které byly zavedeny v souvislosti se zamezením šíření onemocnění COVID-19 v předchozím roce (část provozovatelů hazardních her byla v předchozím období nucena uzavřít své provozovny, což postihlo zejména provozovatele živých a technických her

v kamenných provozovnách). Dalším důvodem zvýšení příjmu může být také růst životní úrovně obyvatel i zvyšování platů jak ve veřejném, tak soukromém sektoru. V průběhu roku 2022 došlo k restartu hazardního trhu a kontinuálnímu růstu příjmů napříč čtvrtletími, a to ve všech jeho segmentech, přičemž je patrný příklon hráčů k hazardním hrám provozovaným prostřednictvím internetu. Online prostředí tak bude hrát do budoucna stále větší roli v oblasti zajištění daňových příjmů z provozování hazardních her, i když určitá část hráčů bude i nadále preferovat hraní hazardních her přímo v provozovnách (formou tzv. land-based). Je pravděpodobné, že na zvýšení příjmů z hazardních her měl pozitivní vliv také výrazný tlak na osoby provozující hazardní hry bez patřičného povolení ze strany FS, který následně vedl ke zdanění této činnosti. V této souvislosti lze uvést, že u nelegálních provozovatelů bylo v roce 2022 provedeno 59 daňových kontrol a 57 ostatních kontrolních úkonů, na základě kterých byla doměřena daň z hazardních her ve výši přesahující 91,1 mil. Kč.

2.1.13 Příslušenství daně a úroky hrazené správcem daně

Celková hodnota předepsaného příslušenství daně dosáhla za rok 2022 výše 156,3 mil. Kč. Vykazovaný rozdíl v meziročním porovnání s rokem 2021, kdy tato hodnota dosáhla záporné výše 2 779,3 mil. Kč, byl na uvedeném druhu příjmu vyvolán realizovanou metodickou změnou, která proběhla v průběhu roku 2022. Do roku 2021 se na uvedeném druhu příjmu *„Příslušenství daní"* evidovala hodnota předepsaných úroků z vratitelného přeplatku (§ 251a, § 251c, § 253a daňového řádu), hodnota úroků z nesprávně stanovené daně (§ 251a, § 251c, § 254 daňového řádu) a hodnota úroků z daňového odpočtu (§ 251a, § 251c, § 254a daňového řádu). Uvedené hodnoty úroků se od roku 2022 vedle dalších úroků nově evidují v rámci druhu příjmu *„Úroky hrazené správcem daně"*, na kterém k 31. 12. 2022 dosáhla celková hodnota předepsaných úroků záporné výše 866,7 mil. Kč.

Celková převedená hodnota finančních prostředků k 31. 12. 2022 z druhu příjmu *„Příslušenství daní"* na účet daňového subjektu nebo příjemce daní (tj. vyplacené úroky FS) týkající se úroků z vratitelného přeplatku, úroků z nesprávně stanovené daně a úroků z daňového odpočtu dosáhla 514,7 mil. Kč a v meziročním porovnání s rokem 2021, kdy dosáhla 2 430,5 mil. Kč, se meziročně snížila o 1 915,8 mil. Kč (tj. pokles o 78,8 %). Celková hodnota převedených finančních prostředků k 31. 12. 2022 z druhu příjmu *„Úroky hrazené správcem daně"* na účet daňového subjektu nebo příjemce daní (tj. vyplacené úroky FS) týkající se úroků z vratitelného přeplatku, úroků z nesprávně stanovené daně, úroků z daňového odpočtu a dalších příslušných úroků k 31. 12. 2022 dosáhla 639,5 mil. Kč.

2.2 Daňové úlevy

Správce daně má možnost na základě žádosti daňového subjektu nebo z moci úřední podle podmínek uvedených v daňovém řádu poskytnout daňovému subjektu úlevu, která má charakter posečkání daně a povolení splátek, prominutí příslušenství daně nebo prominutí

daně. O prominutí daně nebo prominutí příslušenství daně rozhodovalo ministerstvo financí do 31. 12. 2014, a to podle § 259 a § 260 daňového řádu. Od 1. 1. 2015 je ve věci prominutí penále (podle § 259a daňového řádu) a prominutí úroku z prodlení a úroku z posečkané částky (podle § 259b daňového řádu) kompetentní správce daně. Ministr financí rozhoduje o hromadném prominutí daně nebo příslušenství daně (podle § 260 daňového řádu).

2.2.1 Posečkání a povolení splátek daně a dalších příjmů

Celková hodnota povoleného posečkání a povolení splátek daně a dalších příjmů k 31. 12. 2022 dosáhla 7 347,8 mil. Kč a v meziročním porovnání s rokem 2021, kdy dosáhla 9 610,5 mil. Kč, bylo zaznamenáno meziroční snížení o 2 262,7 mil. Kč (tj. pokles o 23,5 %). Na struktuře celkové hodnoty povoleného posečkání a povolení splátek daně včetně dalších příjmů se dlouhodobě významným procentem podílí DPH (47,9 %), jehož hodnota k 31. 12. 2022 dosáhla 3 523,0 mil. Kč a v meziročním porovnání s rokem 2021, kdy dosáhla 5 182,2 mil. Kč, bylo zaznamenáno meziroční snížení o 1 659,2 mil. Kč (tj. pokles 32,0 %).

Tabulka č. 27: Přehled povoleného posečkání a povolení splátek daně a dalších příjmů

k 31. 12. 2022 v mil. Kč

Druh příjmu	CELKEM posečkáno	* z toho v budoucích letech
DPH celkem	3 523,0	1 586,0
Daň z příjmů PO z přiznání	980,3	366,9
Daň z příjmů FO z přiznání	313,1	167,9
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	53,3	38,7
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	2,8	1,5
Daň z nemovitých věcí	4,9	0,7
Daň z nabytí nemovitých věcí	21,9	6,2
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	14,5	13,9
Daň silniční	25,9	7,1
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0,0	0
Daň z hazardu celkem	666,8	263,9
Příslušenství daní	0,2	0,1
Úroky hrazené správcem daně	0,0	0
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	1 741,2	1 011,7
CELKEM	**7 347,8**	**3 464,6**

** Celkový objem posečkané daně a dalších příjmů splatných v období po 31. 12. 2022.*

2.2.2 Příslušenství daně a dalších příjmů

Příslušenstvím daně se rozumí úroky, penále, pokuty a náklady řízení, pokud byly uložené podle příslušných daňových zákonů. Nejvýznamnější položku představuje úrok z prodlení, který

je dlužník povinen zaplatit, pokud nezaplatil splatnou částku daně nejpozději v den její splatnosti. Pokuty správce daně zpravidla ukládá za porušení povinnosti nepeněžité povahy, pokutu za opožděné tvrzení daně ukládá správce daně za pozdě podané daňové přiznání nebo pozdě podané dodatečné daňové přiznání.

Celková hodnota předepsaného příslušenství daně a dalších příjmů za rok 2022 dosáhla 8 131,6 mil. Kč. Na struktuře celkové hodnoty předepsaného příslušenství daně včetně dalších příjmů představuje úrok z prodlení dlouhodobě významné procento (79,4 %). Jeho hodnota k 31. 12. 2022 dosáhla 6 459,2 mil. Kč a v meziročním porovnání s rokem 2021, kdy dosáhla 8 031,6 mil. Kč, bylo zaznamenáno meziroční snížení o 1 572,4 mil. Kč (tj. pokles o 19,6 %). Na struktuře hodnoty úroku z prodlení dlouhodobě dosahuje významné procento DPH (64,2 %), jehož hodnota k 31. 12. 2022 dosáhla 4 144,5 mil. Kč a v meziročním porovnání s rokem 2021, kdy dosáhla 6 462,3 mil. Kč, bylo zaznamenáno meziroční snížení o 2 317,8 mil. Kč (tj. pokles o 35,9 %).

Tabulka č. 28: Přehled předepsaného příslušenství daně a dalších příjmů

k 31. 12. 2022 v mil. Kč

Druh příjmu	Exekuční náklady	Pokuty	Penále (do 31. 12. 2006)	Úrok z prodlení	Penále (od 1. 1. 2007)	Pokuta za pozdní tvrzení daně	Úrok	Celkem
DPH celkem	0,0	0,0	2,9	4 144,5	854,5	111,5	101,3	5 214,8
Spotřební daně	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Daň z příjmů PO z přiznání	0,0	0,0	2,6	1 403,2	277,3	158,1	73,3	1 914,6
Daň z příjmů FO z přiznání	0,0	0,0	0,7	278,0	26,6	33,6	6,3	345,2
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	0,0	0,0	0,4	144,4	7,0	10,5	0,7	163,0
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	0,0	0,0	0,0	141,7	8,8	4,4	3,4	158,2
Daň z nemovitých věcí	0,0	0,0	0,0	2,3	0,2	4,2	0,2	7,1
Daň z nabytí nemovitých věcí	0,0	0,0	0,0	10,9	0,0	2,0	2,4	15,3
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	0,0	0,0	0,5	-25,8	0,0	0,2	0,4	-24,7
Daň silniční	0,0	0,0	0,2	35,7	1,0	5,1	0,6	42,7
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Daň z hazardu celkem	0,0	0,0	0,0	122,9	61,1	0,9	10,9	195,8
Příslušenství daní	247,3	7,6	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,2	249,7
Úroky hrazené správcem daně	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-863,3	-863,3
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	0,0	502,6	3,7	201,1	0,0	0,0	5,8	713,2
CELKEM	**247,3**	**510,2**	**10,9**	**6 459,2**	**1 236,6**	**330,4**	**-663,0**	**8 131,6**

2.2.3 Prominutí příslušenství daně a dalších příjmů

Celková hodnota prominutého příslušenství daně a dalších příjmů k 31. 12. 2022 dosáhla 433,2 mil. Kč a v meziročním porovnání s rokem 2021, kdy dosáhla 1 099,7 mil. Kč, bylo zaznamenáno meziroční snížení o 666,4 mil. Kč (tj. pokles o 60,6 %).

Na struktuře celkové hodnoty prominutí příslušenství daně včetně dalších příjmů představuje DPPO z přiznání významné procento (32,5 %). Jeho hodnota k 31. 12. 2022 dosáhla 141,0 mil. Kč a v meziročním porovnání s rokem 2021, kdy dosáhla 366,3 mil. Kč, bylo zaznamenáno meziroční snížení o 225,3 mil. Kč (tj. pokles o 61,5 %). Na struktuře celkové hodnoty prominutí příslušenství daně včetně dalších příjmů se dlouhodobě v předchozích letech významným procentem podílela i hodnota penále k odvodům za porušení rozpočtové kázně (14,3 %), která k 31. 12. 2022 dosáhla nižší hodnoty 62,1 mil. Kč a v meziročním porovnání s rokem 2021, kdy dosáhla 169,8 mil. Kč, bylo zaznamenáno meziroční snížení o 107,7 mil. Kč (tj. pokles o 63,4 %).

Tabulka č. 29: Přehled prominutí příslušenství daně a dalších příjmů

k 31. 12. 2022 v mil. Kč

Druh příjmu	Prominutí příslušenství daně a dalších příjmů
DPH celkem	70,9
Daň z příjmů PO z přiznání	141,0
Daň z příjmů FO z přiznání	28,6
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	5,7
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	3,5
Daň z nemovitých věcí	0,5
Daň z nabytí nemovitých věcí	1,3
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	0,1
Daň silniční	4,5
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0,0
Daň z hazardu celkem	19,0
Příslušenství daní	0,0
Úroky hrazené správcem daně	0,0
Kontrolní hlášení	96,0
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	62,1
CELKEM	**433,2**

Zdrojem hodnot „ostatních příjmů, odvodů a poplatků" je IS ESO.

2.2.4 Prominutí daně a dalších příjmů

Celková hodnota prominutí daně a dalších příjmů k 31. 12. 2022 dosáhla 19,2 mil. Kč a v meziročním porovnání s rokem 2021, kdy dosáhla 34,3 mil. Kč, bylo zaznamenáno meziroční snížení o 15,1 mil. Kč (tj. pokles o 44,0 %).

Na struktuře celkové hodnoty prominutí daně včetně dalších příjmů představuje dlouhodobě významné procento hodnota odvodů za porušení rozpočtové kázně (90,2 %), která k 31. 12. 2022 dosáhla hodnoty 17,3 mil. Kč a v meziročním porovnání s rokem 2021, kdy dosáhla 27,3 mil. Kč, bylo zaznamenáno meziroční snížení o 10,0 mil. Kč (tj. pokles o 36,6 %).

Tabulka č. 30: Přehled prominutí daně a dalších příjmů

k 31. 12. 2022 v mil. Kč

Druh příjmu	Prominutí daně a dalších příjmů
DPH celkem	0,0
Daň z příjmů PO z přiznání	0,0
Daň z příjmů FO z přiznání	0,0
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	0,0
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	0,0
Daň z nemovitých věcí	1,7
Daň z nabytí nemovitých věcí	0,1
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	0,0
Daň silniční	0,0
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0,0
Daň z hazardu celkem	0,0
Příslušenství daní	0,0
Úroky hrazené správcem daně	0,0
Kontrolní hlášení	0,0
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	17,3
CELKEM	**19,2**

Zdrojem hodnoty „ostatních příjmů, odvodů a poplatků" je IS ESO.

Pro tabulky č. 27, 28, 29 a 30 uvádíme, že případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování a případné výpočtové rozdíly prezentovaných relativních a absolutních hodnot souvisí se stanovenou metodikou jejich propočtů, při které se používají údaje v řádech Kč. Uvedené související rozdíly se mohou vyskytnout i v textové části.

2.3 Řádné opravné prostředky

V roce 2022 bylo podáno celkem 4 991 odvolání proti rozhodnutím o stanovení daně, což je sice více než v předchozím roce, nicméně oproti létům předcházejícím to představuje

signifikantní pokles (v letech 2017–2021 bylo každoročně podáno průměrně 6 000 odvolání, v období před pandemií COVID-19, tj. v letech 2017–2019, se průměrný počet odvolání blížil sedmi tisícům). Stejný trend je patrný i v počtu odvolání vyřízených na úrovni FÚ (viz tabulka č. 32), kdy mírný nárůst počtu odvolání vyřízených FÚ odpovídá celkovému nárůstu všech podaných odvolání.

Tabulka č. 31 dokumentuje počet podaných odvolání proti rozhodnutím o stanovení daně, která vydaly finanční úřady za jednotlivé druhy daní.

Tabulka č. 31: Počet odvolání proti rozhodnutím o stanovení daně

k 31. 12. 2022

Druh příjmu	Počet odvolání podaných	
	v minulých letech a nevyřízených k 1. 1. sledovaného období	ve sledovaném období
Daň z přidané hodnoty	2 963	3 705
Daň z příjmů PO z přiznání	645	479
Daň z příjmů FO z přiznání	336	353
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	95	65
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	68	51
Daň z nemovitých věcí	81	67
Daň z nabytí nemovitých věcí	22	5
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	31	0
Daň silniční	47	54
Daň z hazardu celkem	168	212
CELKEM	**4 456**	**4 991**

Údaje o způsobu vyřízení odvolání proti stanovení daně v roce 2022 jsou uvedeny odděleně podle toho, na jakém stupni daňové soustavy bylo o odvolání daňových subjektů rozhodnuto.

V Tabulce č. 32 jsou uvedeny případy rozhodnuté finančními úřady a v tabulce č. 33 pak případy, o kterých rozhodovalo OFŘ.

Tabulka č. 32: Způsob vyřízení odvolání proti rozhodnutím o stanovení daně na úrovni FÚ

k 31. 12. 2022

Druh příjmu	Způsob vyřízení odvolání (počet)		
	vyhověno	zamítnuto*	zastaveno
Daň z přidané hodnoty	735	164	262
Daň z příjmů PO z přiznání	85	9	40
Daň z příjmů FO z přiznání	128	12	36
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	21	0	17
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	7	2	2
Daň z nemovitých věcí	29	1	18
Daň z nabytí nemovitých věcí	1	0	0
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	0	0	0
Daň silniční	22	5	6
Daň z hazardu celkem	0	0	5
CELKEM	**1 028**	**193**	**386**

** Zamítnuto u FÚ dle § 113 odst. 1 písm. c) DŘ.*

Tabulka č. 33: Způsob vyřízení odvolání na úrovni OFŘ

k 31. 12. 2022

Druh příjmu	Vyhověno sporné částce		Vyhověno ve prospěch DS a rozdílně od sporné částky*			Zamítnuto		Rozhodnuto v neprospěch DS na spornou částku**		Zastaveno	
	počet	částka v tis. Kč	počet	zamítnuto v tis. Kč	vyhověno v tis. Kč	počet	částka v tis. Kč	počet	rozdíl v tis. Kč	počet	částka v tis. Kč
Daň z přidané hodnoty	894	1 457 082	512	656 264	486 470	1 783	1 746 845	43	13 351	23	5 688
Daň z příjmů PO z přiznání	63	1 518 421	109	270 143	480 935	227	1 402 575	16	5 084	7	10 783
Daň z příjmů FO z přiznání	52	29 155	74	25 346	24 584	100	55 337	11	511	1	85
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	6	4 424	3	589	394	38	26 769	0	0	0	0
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	7	261 030	3	3 176	10	37	334 980	0	0	0	0
Daň z nemovitých věcí	12	52	49	260	1 595	14	57	4	14	0	0
Daň z nabytí nemovitých věcí	4	551	5	342	164	12	1 881	1	1	0	0
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	2	30	0	0	0	15	504	0	0	0	0
Daň silniční	4	30	7	528	2 574	18	447	2	25	0	0
Daň z hazardu celkem	1	33	1	346	168	204	140 885	0	0	1	4
Ostatní***	50	169 115	72	57 592	81 328	116	312 697	11	11 127	0	0
CELKEM	**1 095**	**3 439 922**	**835**	**1 014 588**	**1 078 223**	**2 564**	**4 022 976**	**88**	**30 114**	**32**	**16 559**

** Vyhověno ve prospěch DS a rozdílně od sporné částky:*
počet – počet odvolání, kterým bylo vyhověno částečně nebo nad rámec sporné částky,
zamítnuto – výše sporné částky, v níž nebylo vyhověno,
vyhověno – výše sporné částky, v níž bylo vyhověno (včetně částky nad rámec sporné částky).
*** Rozhodnuto v neprospěch DS na spornou částku:*
počet – počet odvolání, o kterých bylo rozhodnuto v neprospěch daňového subjektu a vyměřená (doměřená) částka po odvolacím řízení je vyšší než částka v odvoláním napadeném platebním výměru,
rozdíl – rozdíl mezi výslednou (navýšenou) spornou částkou a spornou částkou uvedenou v odvolání.
**** Ostatní: dle ZKB 1, ZKB 2, ZRP a DŘ.*
Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

Ukazatele z oblasti soudního řízení správního

Tabulka č. 34: Přehled o podaných žalobách k soudu proti rozhodnutím orgánů finanční správy a o výsledcích řízení

k 31. 12. 2022

Druh příjmu	Počet případů*	Výsledek řízení**/***						Dosud nerozhodnuto**	
		zamítnuto		vyhověno		zastaveno			
		počet	částka v mil. Kč	počet	částka v mil. Kč	počet	částka v mil. Kč	počet	částka v mil. Kč
Daň z přidané hodnoty	211	290	3 693,2	122	1 623,6	16	51,6	431	7 278,9
Daň z příjmů PO z přiznání	105	121	639,8	31	475,2	4	17,0	185	2 309,5
Daň z příjmů FO z přiznání	40	76	96,1	10	101,7	4	0,4	80	143,6
Daň z příjmů FO v paušálním režimu	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	15	5	62,1	6	2,6	0	0,0	14	44,9
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	9	2	7,9	0	0,0	0	0,0	8	136,1
Daň z nemovitých věcí	17	3	0,7	17	0,6	25	3,2	15	1,4
Daň z nabytí nemovitých věcí	6	8	1,9	2	0,0	13	5,3	19	5,3
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	0	6	12,7	0	0,0	4	0,3	2	0,4
Daň silniční	5	1	0,2	0	0,0	0	0,0	6	0,4
Daň z hazardu celkem	17	6	0,2	2	1,1	1	0,2	15	119,8
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Odvody za porušení rozpočtové kázně	30	35	149,7	20	192,9	7	12,8	55	224,0
Ostatní	62	71	183,8	21	3,8	11	0,0	96	363,8
CELKEM	**517**	**624**	**4 848,2**	**231**	**2 401,5**	**85**	**90,8**	**926**	**10 628,3**

** Počet žalob podaných od počátku roku.*

*** Včetně případů předchozích let.*

**** Včetně opakovaných rozhodnutí Krajského soudu/Městského soudu.*

Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

Tabulka č. 35: Přehled o aktivních kasačních stížnostech u správních soudů a o výsledcích řízení

k 31. 12. 2022

Druh příjmu	Počet případů*	Výsledek řízení**/***						Dosud nerozhodnuto**	
		zamítnuto		vyhověno		zastaveno			
		počet	částka v mil. Kč	počet	částka v mil. Kč	počet	částka v mil. Kč	počet	částka v mil. Kč
Daň z přidané hodnoty	53	22	279,9	32	197,1	15	18,7	65	887,5
Daň z příjmů PO z přiznání	16	8	12,0	12	47,4	4	8,3	35	482,5
Daň z příjmů FO z přiznání	4	2	99,9	10	101,5	1	3,2	10	6,0
Daň z příjmů FO v paušálním režimu	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	6	0	0,0	0	0,0	2	1,1	4	1,5
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Daň z nemovitých věcí	7	0	0,0	0	0,0	3	0,0	8	1,3
Daň z nabytí nemovitých věcí	1	0	0,0	1	0,0	0	0,0	2	0,3
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	0	1	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Daň silniční	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Daň z hazardu celkem	2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	1,1
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Odvody za porušení rozpočtové kázně	7	9	178,1	3	3,8	3	39,9	11	71,4
Ostatní	13	11	170,4	3	1,2	0	0,0	19	13,6
CELKEM	**109**	**53**	**740,4**	**61**	**351,0**	**28**	**71,2**	**156**	**1 465,1**

** Počet kasačních stížností podaných od počátku roku.*

*** Včetně případů předchozích let.*

**** Včetně opakovaných rozhodnutí NSS.*

Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

Tabulka č. 36: Přehled o pasivních kasačních stížnostech u správních soudů a o výsledcích řízení

k 31. 12. 2022

Druh příjmu	Počet případů*	Výsledek řízení**/***						Dosud nerozhodnuto**	
		zamítnuto		vyhověno		zastaveno			
		počet	částka v mil. Kč	počet	částka v mil. Kč	počet	částka v mil. Kč	počet	částka v mil. Kč
Daň z přidané hodnoty	186	166	5 545,8	61	957,8	18	182,0	264	4 151,0
Daň z příjmů PO z přiznání	77	52	163,7	16	66,7	6	7,0	109	917,0
Daň z příjmů FO z přiznání	48	21	27,6	7	104,5	5	2,6	56	159,6
Daň z příjmů FO v paušálním režimu	6	0	0,0	1	0,0	2	0,3	4	10,4
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	3	5	2,8	0	0,0	0	0,0	4	61,4
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Daň z nemovitých věcí	8	6	0,6	3	0,1	1	0,0	6	1,2
Daň z nabytí nemovitých věcí	8	11	13,1	1	0,0	2	0,0	11	1,9
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	1	1	65,9	0	0,0	0	0,0	3	12,8
Daň silniční	1	1	0,2	0	0,0	0	0,0	1	0,2
Daň z hazardu celkem	4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	0,1
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Odvody za porušení rozpočtové kázně	29	21	242,9	6	5,1	2	0,6	40	179,6
Ostatní	37	31	72,0	3	6,6	4	1,2	35	63,2
CELKEM	**408**	**315**	**6 134,7**	**98**	**1 140,8**	**40**	**193,7**	**538**	**5 558,2**

** Počet kasačních stížností podaných od počátku roku.*

*** Včetně případů předchozích let.*

**** Včetně opakovaných rozhodnutí NSS.*

Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

2.4 Sankce

Tabulka č. 37 podává přehled o sankcích ukládaných orgány finanční správy v roce 2022 podle daňového řádu a dalších zákonů.

Nejčastěji ukládanou sankcí zůstává pokuta za opožděné tvrzení daně podle § 250 daňového řádu, kterou v případě naplnění zákonných podmínek ukládá správce daně obligatorně ve výši dané uvedeným ustanovením. Počet případů je výrazně nižší, než v letech před pandemií COVID-19 (v období pandemie došlo k nárůstu případů uložení této sankce, který však souvisel s rozhodnutími ministryně financí o hromadném prominutí příslušenství daně za účelem zmírnění zvýšených dopadů pandemie COVID-19 na podnikatele i další daňové subjekty, přičemž většina těchto pokut byla na základě příslušných rozhodnutí ministryně financí daňovým subjektům prominuta).

V průběhu roku 2022 došlo oproti předchozímu období k nárůstu v počtu pokut uložených podle § 247a odst. 2 daňového řádu. Vzhledem k tomu, že se jedná o pokutu za neodstranění vady podání spočívající v nedostatku stanoveného způsobu podání nebo také v nedostatku stanoveného formátu či struktury podání činěného elektronicky, lze usuzovat, že nárůst souvisí zejména s rostoucím počtem podání činěných v elektronické podobě. Podání činěná prostřednictvím datové schránky nebo e-mailu mohou vykazovat chyby způsobené tím, že neodpovídají stanovenému formátu nebo struktuře. Finanční úřady ukládaly také pokuty za nesplnění registrační, ohlašovací nebo jiné oznamovací povinnosti dle § 247a odst. 1 písm. a) daňového řádu a pořádkové pokuty podle § 247 odst. 2 daňového řádu. Zde se často jednalo o nevedení záznamní evidence pro daňové účely uložené správcem daně.

Cílem uložení uvedených sankcí je důrazné upozornění daňových subjektů na plnění zákonem uložených povinností, a to vesměs v těch případech, kdy je bez účinku zasílání výzev ke zjednání nápravy. Ve většině případů však v důsledku spolupráce daňového subjektu se správcem daně došlo k nápravě konkrétního jednání. Rozhodnutí o uložení pokuty často nejsou napadána odvoláním.

Dalšími častými pokutami byly v roce 2022 pokuty za porušení povinností souvisejících s kontrolním hlášením dle § 101h odst. 1 písm. a) až d) zákona o DPH.

Některé změny jak v počtu, tak ve výši uložených sankcí oproti předchozím obdobím lze přičíst zejména celkovému obnovení běžných podmínek po v počátku roku doznívajících nestandardních opatřeních v důsledku pandemie COVID-19.

Tabulka č. 37: Sankce uložené orgány finanční správy

k 31. 12. 2022

Sankce uložena podle	Počet případů	Částka v Kč
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247 odst. 1	0	0
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247 odst. 2	183	3 256 500
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247a odst. 1 písm. a)	660	2 326 700
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247a odst. 1 písm. b)	3	9 000
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247a odst. 2	607	607 000
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247a odst. 4	8	8 000
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247, § 247a - zjednodušené řízení o pokutě dle § 249	38	1 265 775
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 250	152 628	312 525 360
Zák. č. 563/1991 Sb., o účetnictví – fyzickým osobám	1	5 000
Zák. č. 563/1991 Sb., o účetnictví – právnickým osobám	905	9 134 787
Zák. č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti	43	1 473 266
Zák. č. 235/2004 Sb., o DPH - § 101h odst. 1 písm. a)	40 553	40 553 000
Zák. č. 235/2004 Sb., o DPH - § 101h odst. 1 písm. b)	2 234	22 340 000
Zák. č. 235/2004 Sb., o DPH - § 101h odst. 1 písm. c)	4 278	128 340 000
Zák. č. 235/2004 Sb., o DPH - § 101h odst. 1 písm. d)	5 168	258 400 000
Zák. č. 235/2004 Sb., o DPH - § 101h odst. 2	0	0
Zák. č. 235/2004 Sb., o DPH - § 101h odst. 3	0	0
Zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů - § 38w odst. 1 písm. a)	260	5 909 682
Zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů - § 38w odst. 1 písm. b)	3	4 759 014
Zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů - § 38w odst. 1 písm. c)	20	20 000
Ostatní	82	4 049 460
CELKEM	**207 636**	**793 716 769**

Dále finanční úřady ukládaly pokuty za porušení zákona č. 254/2004 Sb., tedy za provedení hotovostní platby nad zákonný limit 270 000 Kč. Porušení zákona o omezení plateb v hotovosti zjišťují finanční úřady převážně namátkově při daňové kontrole, při místních šetřeních a ostatních daňových řízeních. V roce 2020 došlo oproti předcházejícímu období k propadu počtu uložených pokut, a rovněž k výraznému propadu celkové výše uložených pokut o více než polovinu. Lze předpokládat, že tato skutečnost byla ve značné míře ovlivněna celkovým poklesem ekonomické aktivity, jakož i kontrolní činnosti orgánů finanční správy v souvislosti s propuknutím a šířením pandemie COVID-19. Uvedený trend v zásadě pokračoval až do roku 2021, přičemž v roce 2022 došlo po odeznění důsledků pandemie k výraznějšímu nárůstu celkové částky uložených pokut.

2.5 Daňové subjekty

Tabulka č. 38 udává základní přehled o počtu daňových subjektů k 31. 12. 2022, a to v členění podle vybraných druhů příjmů na daňové subjekty „evidované" a „aktivní".

Tabulka č. 38: Počet daňových subjektů

k 31. 12. 2022

Druh příjmu	Počet daňových subjektů	
	evidovaných*	aktivních**
Daň z přidané hodnoty	1 010 394	660 962
Daň z příjmů PO z přiznání	715 609	705 399
Daň z příjmů FO z přiznání	3 590 773	2 085 000
Daň z příjmů FO v paušálním režimu	101 847	77 682
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	742 777	584 530
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	643 627	542 784
Daň z nemovitých věcí	5 021 844	4 186 961
Daň z nabytí nemovitých věcí	225 961	83
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	449 749	65
Daň silniční	1 066 423	472 808
Daň z hazardu celkem	1 371	165
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	11	4

** Údaje o daňových subjektech evidovaných v agendách správců daní.*
*** Údaje o daňových subjektech aktivních ve sledovaném období.*

3. Daňové nedoplatky

Podle daňového řádu je nedoplatek částka daně, která není uhrazená a uplynul již den její splatnosti. Nedoplatkem je také neuhrazené příslušenství daně, u kterého rovněž již uplynul den splatnosti, popřípadě i neuhrazená částka zajištění daně. Nedoplatky představují rozdíl mezi daní, která měla být zaplacena, a skutečně zaplacenou částkou daně. Daň, která měla být zaplacena, může být nejen daň přiznaná poplatníkem nebo plátcem, ale i daň doměřená správcem daně, a to včetně příslušenství daně (tzn. penále, pokut, úroků, nákladů řízení atd.).

Celková hodnota nedoplatků na vybraných druzích daní a na dalších příjmech včetně nedoplatků vzniklých neuhrazeným příslušenstvím daně k 31. 12. 2022 dosáhla 37 237,0 mil. Kč a v meziročním porovnání s rokem 2021, kdy dosáhla 38 756,1 mil. Kč, bylo zaznamenáno meziroční snížení o 1 519,1 mil. Kč (tj. pokles o 3,9 %).

Tabulka č. 39: Vývoj celkové hodnoty nedoplatků na vybraných druzích daní a na dalších příjmech včetně nedoplatků vzniklých neuhrazeným příslušenstvím daně

v mil. Kč

Druh příjmu	2018	2019	2020	2021	2022
DPH celkem	27 498,9	22 094,4	27 178,0	23 683,8	22 000,6
Spotřební daně	4,3	4,0	7,4	3,7	0,6
Daň z příjmů PO	6 186,1	6 262,7	7 571,6	6 945,4	7 666,7
Daň z příjmů FO z přiznání	3 111,2	2 898,2	3 367,1	3 398,2	3 307,5
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	896,2	819,6	1 214,3	1 110,4	842,0
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	336,8	167,2	289,4	276,4	273,1
Daň z nemovitých věcí	448,3	414,1	499,4	513,5	373,5
Daň z nabytí nemovitých věcí	409,5	372,0	323,7	199,2	142,1
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	543,8	416,7	351,0	273,1	191,8
Daň silniční	430,9	379,2	471,6	455,7	335,6
Odvod z elektřiny ze slunečního záření					
Daň z hazardu celkem	22,9	140,5	298,9	140,3	250,1
Příslušenství daní	381,4	336,0	289,2	293,8	310,4
Úroky hrazené správcem daně					0,1
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	1 349,8	1 095,6	1 255,4	1 462,3	1 543,0
CELKEM	**41 619,9**	**35 400,1**	**43 117,0**	**38 756,1**	**37 237,0**

Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

V meziročním porovnání celkové hodnoty nedoplatků na vybraných druzích daní a na dalších příjmech včetně nedoplatků vzniklých neuhrazeným příslušenstvím daně došlo k 31. 12. 2022 k nejvyššímu zvýšení absolutní hodnoty nedoplatků na DPPO z přiznání o 721,3 mil. Kč (tj. růst o 10,4 %) a na dani z hazardních her o 109,8 mil. Kč (tj. růst o 78,2 %). Naopak v meziročním porovnání celkové hodnoty uvedených nedoplatků došlo k nejvyššímu snížení absolutní hodnoty nedoplatků na DPH o 1 683,3 mil. Kč (tj. pokles o 7,1 %), na DPFO ze závislé činnosti o 268,4 mil. Kč (tj. pokles o 24,2 %) a na dani z nemovitých věcí o 140,0 mil. Kč (tj. pokles o 27,3 %).

Na struktuře celkové hodnoty uvedených nedoplatků se k 31. 12. 2022 významným procentem podílela hodnota DPH (59,1 %), dále hodnota DPPO z přiznání (20,6 %) a hodnota DPFO z přiznání (8,9 %). Souhrnný podíl za uvedené významné druhy nedoplatků dosáhl na struktuře celkové hodnoty uvedených nedoplatků k 31. 12. 2022 výše 88,6 %.

4. Zajištění a vymáhání nedoplatků

Oblast zajištění daní a pohledávek na daních a příslušenství daní

Tabulka č. 40: Zástavní právo v období od 1. 1. do 31. 12. příslušného roku

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Počet rozhodnutí	11 394	10 796	4 360	6 299	8 131
Částka v mil. Kč	9 028,0	6 708,3	4 028,3	10 468,6	8 416,5

Údaje roku 2022 u zajištění daňových nedoplatků na daních a příslušenství daně zřízením zástavního práva správce daně vypovídají o pozvolném návratu situace v této oblasti před období poznamenané pandemií. Zřízením zástavního práva správce daně motivuje daňový subjekt k dobrovolnému splnění daňové pohledávky. V rámci řízení o posečkání daně je zpravidla správcem daně zřizováno zástavní právo k neuhrazené dani, jejíž vykonatelnost je odložena.

Tabulka č. 41: Zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň v období od 1. 1. do 31. 12. příslušného roku

v mil. Kč

Rok	Zajišťovací příkazy		Úhrady ze zajištění
	Počet vydaných zajišťovacích příkazů	Částka	Částka
2018	1 174	1 472,5	471,2
2019	765	558,8	477,3
2020	1 007	519,6	348,3
2021	1 032	727,4	234,8
2022	525	692,1	217,4

Od roku 2019 je v evidenci zajišťovacích příkazů uplatňován upravený algoritmus - do statistik úhrad ze zajištění jsou zahrnuty pouze úhrady za období vždy od 1. 1. do posledního dne sledovaného měsíce příslušného roku, resp. do posledního dne příslušného roku (dříve byly zahrnuty úhrady i z předchozích let).

Údaje z oblasti zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň zajišťovacím příkazem podle § 167 až § 169 daňového řádu a § 103 zákona o DPH v roce 2022 obsahuje tabulka č. 41. Z údajů v tabulce je zřejmý výrazný meziroční pokles počtu vydaných zajišťovacích příkazů o 507, tj. o 49,1 %. Počet daňových subjektů, u nichž správce daně přikročil k vystavení a doručení zajišťovacího příkazu, za rok 2022 dosáhl 136, což je meziročně o 106 daňových subjektů méně. Souhrnná částka uvedená v zajišťovacích příkazech na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň vydaných v průběhu roku 2022 meziročně poklesla o 35,3 mil. Kč, tj. pouze o 4,9 %. FÚ vykazují meziročně nižší objem úhrad ze zajištění, a to o 17,5 mil. Kč (o 7,4 %).

Využívání institutu zajišťovacích příkazů dlouhodobě vykazuje klesající tendence, jak vyplývá z uvedené tabulky. Důvodem je vyšší „zacílenost" zajišťovacích příkazů na případy, kdy vlivem nestandardního chování daňového subjektu zajištění úhrady ohrožené (zpravidla dosud nestanovené) daňové povinnosti není možné bez aplikace tohoto právního instrumentu. Dále se tento institut využívá v situacích, kdy správce daně na základě získaných podkladů dospěl k závěru, že daňový subjekt významným způsobem změnil způsob chování, jehož cílem je vyhýbání se řádnému plnění zákonných povinností. Uvedené potvrzuje i zanedbatelný rozdíl v objemu zajišťovaných prostředků oproti loňskému roku.

Oblast vymáhání daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní

Tabulka č. 42: Vývoj objemu nedoplatků evidovaných, vymáhaných a vymožených

v mil. Kč

Rok	Nedoplatky kumulované k 31. 12. příslušného roku	Nedoplatky vymáhané k 31. 12. příslušného roku	Nedoplatky vymožené 1. 1. až 31. 12. příslušného roku	Vymáháno (%)	Úspěšnost (%)
2018	41 619,9	30 912,3	12 896,4	74,3	41,7
2019	35 400,1	25 767,7	14 223,3	72,8	55,2
2020	43 117,0	25 533,6	8 754,7	59,2	34,3
2021	38 756,1	24 789,5	8 988,0	64,0	36,3
2022	37 237,0	23 098,2	13 629,8	62,0	59,0

Rozdíl mezi celkovým objemem evidovaných kumulovaných daňových nedoplatků a objemem daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání tvoří zejména daňové nedoplatky nepředané vymáhacím útvarům FS do konce roku 2022, u nichž jsou evidovány žádosti daňových subjektů o posečkání úhrady nedoplatku a rozložení úhrady daně na splátky. Meziroční pokles objemu vymáhaných nedoplatků je v souladu s poklesem objemu nedoplatků kumulovaných. Ve výsledném objemu vymožených nedoplatků se projevil postupný návrat vymáhací činnosti FS směrem ke stavu před pandemií COVID-19 v souvislosti se zmírňováním intenzity pandemie od druhého čtvrtletí roku 2022.

Z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků činily k 31. 12. 2022 nedoplatky evidované na daních částku 21 850,9 mil. Kč, tj. 94,6 %, a na příslušenství daně částku ve výši 1 247,3 mil. Kč, tj. 5,4 %. Meziročně zůstaly procentuální hodnoty předmětných údajů na stejné úrovni.

Tabulka č. 43: Meziroční vývoj vymožených nedoplatků

v mil. Kč

Rok	Vymoženo vymáhacími úkony		Vymoženo před provedením vymáhacích úkonů		Vymoženo po zahájení vymáhacích úkonů	
	Částka	%	Částka	%	Částka	%
2021	2 396,3	26,7	6 267,8	69,7	323,9	3,6
2022	4 579,8	33,6	8 353,5	61,3	696,5	5,1

Pozn.: Procentuální údaje v tabulce udávají podíl objemu nedoplatků vymožených (dle sledovaného rozdělení) k celkovému objemu nedoplatků vymožených všemi způsoby.

Objem nedoplatků vymožených ještě před provedením vymáhacích úkonů, tzn. před nařízením daňové exekuce nebo zahájením jiného způsobu vymáhání dle § 175 daňového řádu, je jednak efektem včasného předávání vzniklých nedoplatků vymáhacím útvarům a dále důsledkem klientské komunikace a úkonů, jimiž se pracovníci vymáhacích útvarů snaží neinvazivními prostředky ve vztahu k dlužníkovi docílit toho, aby svůj dluh uhradil bez nutnosti provedení daňové exekuce se všemi z toho pro něj plynoucími negativními důsledky, a zároveň jej přimět k plnění jeho dalších daňových povinností řádně a včas.

V průběhu roku 2022 došlo k odpisu nedobytných nedoplatků dle § 158 daňového řádu v celkové hodnotě 110 960,6 mil. Kč (meziročně o 27 939,1 mil. Kč více), zároveň správci daně v tomto roce opětovně aktivovali dříve odepsané nedoplatky v celkové výši 144 488,2 mil. Kč (meziročně o 39 565,6 mil. Kč více). Odpis nedoplatku pro nedobytnost nemá vliv na práva a povinnosti daňového subjektu. Potenciálně nedobytné nedoplatky nemají fiskální efekt, odpisy tedy slouží především pro účely reálného zjištění aktiv příjmové stránky veřejných rozpočtů. Nedoplatky odepsané z důvodu nedobytnosti nezanikají, jsou nadále vymahatelné, a to až do doby, než uplyne lhůta pro placení daně. Po odpisu nedoplatku pro nedobytnost jsou ze strany FÚ nadále prověřovány majetkové poměry daňových subjektů, a je-li zjištěn majetek, který lze ve vymáhání realizovat pro úhradu dluhu, je odepsaný nedoplatek s přihlédnutím k této právní úpravě aktivován a je přistoupeno k jeho dalšímu vymáhání.

V rámci roku 2022 prekludovaly nedoplatky ve výši 59 844,7 mil. Kč; meziročně se jedná o nárůst o 27 257,6 mil. Kč. V průběhu roku 2022 zanikly ze zákonných důvodů daňové nedoplatky v celkové výši 835,4 mil. Kč, což je o 541,8 mil. Kč více než v roce předchozím. Během roku 2022 byly také odepsány, z důvodu zániku právnické osoby dle § 185 občanského zákoníku, daňové nedoplatky ve výši 22 898,9 mil. Kč a zároveň byly v tomto období obnoveny neuspokojené pohledávky, dle § 209 občanského zákoníku, ve výši 32 937,9 mil. Kč.

Tabulka č. 44: Přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků u vybraných druhů příjmů

v mil. Kč

Druh příjmu	Nedoplatky vymáhané				Nedoplatky vymožené vymáhacími úkony			
	k 31. 12. 2021		k 31. 12. 2022		v roce 2021		v roce 2022	
	Částka	%	Částka	%	Částka	%	Částka	%
Daň z přidané hodnoty	16 197,8	65,3	14 800,2	64,1	1 406,8	58,7	3 061,1	66,8
Daně z příjmů	6 293,3	25,4	5 756,4	24,9	683,7	28,5	983,1	21,5
Daň z nemovitých věcí	261,6	1,1	245,5	1,1	34,6	1,4	67,7	1,5
Daň z nabytí nemovitých věcí**	168,1	0,7	126,6	0,5	37,4	1,6	28,7	0,6
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí*	258,0	1,0	191,9	0,8	13,5	0,6	13,8	0,3
Daň silniční	346,1	1,4	281,0	1,2	50,7	2,1	84,8	1,9

** Případy, kdy předmět daně vznikl do 31. 12. 2013.*

*** Případy, kdy předmět daně vznikl po 1. 1. 2014, do 26. 9. 2020, kdy došlo ke zrušení daně z nabytí nemovitých věcí, a to se zpětnou účinností pro případy, kdy byl vklad práva do katastru nemovitostí proveden v prosinci 2019 a později.*

Pozn.: Procentuální údaj u vymáhaných nedoplatků v tabulce udává podíl objemu nedoplatků ve vymáhání na předmětné dani k celkovému objemu vymáhaných nedoplatků a procentuální údaj u nedoplatků vymožených udává podíl vymožených nedoplatků na předmětné dani k celkovému objemu nedoplatků vymožených vymáhacími úkony.

Z meziročního porovnání absolutních údajů k daňovým nedoplatkům u jednotlivých vybraných druhů příjmů je patrný kladný vývoj ve vymáhání nedoplatků; objem vymožených nedoplatků na vybraných daních meziročně výrazně vzrostl.

Tabulka č. 45: Přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle daňové exekuce

v mil. Kč

Daňová exekuce	Nedoplatky vymáhané				Nedoplatky vymožené			
	k 31. 12. 2021		k 31. 12. 2022		v roce 2021		v roce 2022	
	Částka	%	Částka	%	Částka	%	Částka	%
Srážkami ze mzdy	1 140,4	4,6	978,0	4,2	75,2	3,1	84,5	1,8
Přikázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb	5 356,0	21,6	5 808,1	25,1	1 603,7	66,9	3 575,8	78,1
Přikázáním jiné peněžité pohledávky	394,7	1,6	476,6	2,1	220,9	9,2	321,9	7,0
Postižením jiných majetkových práv	326,4	1,3	284,9	1,2	9,5	0,4	0,5	0,0
Prodejem movitých věcí	341,2	1,4	324,1	1,4	60,1	2,5	122,7	2,7
Prodejem nemovitých věcí	604,3	2,4	495,9	2,1	27,2	1,1	53,4	1,2

Pozn.: Procentuální údaj u vymáhaných nedoplatků v tabulce udává podíl objemu nedoplatků ve vymáhání dle způsobu daňové exekuce k celkovému objemu nedoplatků ve vymáhání a procentuální údaj u nedoplatků vymožených udává podíl vymožených nedoplatků předmětným způsobem daňové exekuce k celkovému objemu nedoplatků vymožených vymáhacími úkony.

Nárůst objemu vymožených nedoplatků, zejména u daňové exekuce přikázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, ale také např. u daňové exekuce prodejem movitých či nemovitých věcí, má přímou souvislost s možností FÚ postupovat při vymáhání nedoplatků, po dvou předchozích letech s výraznými dopady pandemie COVID-19 na ekonomiku ČR a návazně na daňové subjekty, opět prakticky v běžném režimu.

Ke dni 31. 12. 2022 vykazovaly FÚ kumulovanou částku daňových pohledávek uplatněných a k tomuto dni dosud neukončených insolvenčních řízení v hodnotě 3 608,8 mil. Kč, což představuje 15,6 % z objemu všech daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání. Došlé platby z insolvenčních řízení v průběhu roku 2022 činily celkem 393,7 mil. Kč. Důležitým aspektem odrážejícím se ve výsledných statistikách je délka trvání insolvenčního řízení. V praxi je majetek dlužníka často již před vznikem daňového nedoplatku, resp. před stanovením daně, zatížen zástavními právy jiných věřitelů, jejichž pohledávky jsou v insolvenčním řízení zpravidla uspokojovány přednostně (nejčastěji se jedná o pohledávky poskytovatelů platebních služeb z úvěrů poskytnutých na pořízení, provoz či údržbu majetku dlužníka). Výtěžnost řízení závisí rovněž na tom, zda dlužník využije výhod spojených se sanačními způsoby řešení úpadku, které umožňují další ekonomickou činnost dlužníka (oddlužení, reorganizace), či zda je úpadek řešen tzv. likvidačním způsobem (konkurs).

Vymáhání daňových nedoplatků prostřednictvím soudních exekutorů je FÚ využíváno pouze v nezbytných případech. K 31. 12. 2022 vymáhali soudní exekutoři k návrhu správce daně, jako oprávněného, daňové nedoplatky ve výši 2,4 mil. Kč. FS obdržela v roce 2022 k nedoplatkům, vymoženým prostřednictvím soudních exekutorů, částku 4,2 mil. Kč. Správce daně také, z titulu věřitele, přihlašuje daňové pohledávky do exekucí prováděných soudními exekutory; tyto pohledávky jsou obsaženy ve statistických údajích k jednotlivým způsobům provádění daňové exekuce. K 31. 12. 2022 se jednalo o částku 134,7 mil. Kč, přičemž v rámci téhož období získala FS z pohledávek, přihlášených do exekucí prováděných soudními exekutory, částku 20,0 mil. Kč.

Ještě zejména v průběhu 1. čtvrtletí roku 2022 byla vymáhací činnost FS do jisté míry poznamenána dopady pandemie COVID-19. V souvislosti se zmírňováním intenzity pandemie následně docházelo k postupnému obnovení vymáhací činnosti. Útvary FS i v roce 2022 intenzivně využívaly formy neformální komunikace s poplatníky za účelem plnění jejich povinností (např. telefonáty, SMS či písemná vyrozumění s QR kódy). Byla také dále rozvíjena forma pravidelné automatizované podpory vymáhacím útvarům v podobě aktualizovaného přehledu o provedených a možných dalších vymáhacích postupech vůči dlužníkům.

Dlouhodobě nežádoucím vlivem na efektivitu vymáhání daňových pohledávek působí zejména následující faktory.

Mezi základní příčiny nedobytnosti daňových pohledávek se dlouhodobě řadí nemajetnost a předluženost dlužníků, nemožnost dohledání majetku dlužníků, při úmrtí dlužníka předluženost dědictví, zánik daňového subjektu bez právního nástupce, vysoký počet právnických osob, které se dostávají do likvidace. Vliv na vymahatelnost pohledávek mají také účelové převody majetku daňových subjektů na jiné osoby ještě před vznikem nedoplatku, přičemž řada těchto subjektů je nekontaktních a bez příjmů, dále vykazování fiktivní ekonomické činnosti právnických osob, které nevlastní žádný majetek apod. Specifickou příčinou vzniku nedobytných pohledávek je doměření daňových povinností daňovým subjektům, které jsou již bez majetku nebo v úpadku. Příčiny nevymahatelnosti pohledávek lze spatřovat také v druhotné platební neschopnosti daňových subjektů a v podvodném jednání některých daňových subjektů s cílem získat majetkový prospěch. Výše nedobytných pohledávek je v poměrně velké míře ovlivňována daňovými nedoplatky uplatněnými v konkursních a insolvenčních řízeních a nedoplatky právnických osob v likvidaci (dlouhá doba jejich trvání a relativně nízká výtěžnost pro správce daně). Problematické jsou nekontaktní daňové subjekty, a to zejména subjekty bez reálného sídla, resp. se sídlem, kde je na jedné adrese registrováno mnoho dalších subjektů. Nekontaktní jsou také fyzické osoby přihlášené k pobytu na adrese ohlašovny nebo na adrese sídla zvláštní matriky.

5. Kontrolní činnost

Za účelem naplnění základního cíle správy daní, kterým je správné zjištění a stanovení daní, provádí správce daně vyhledávácí a kontrolní postupy dle § 78 až 90 daňového řádu. V uplynulých letech bylo provádění těchto postupů značně ovlivněno pandemií COVID-19, neboť protiepidemická opatření sebou přinesla omezení osobního kontaktu s veřejností, dlouhodobou nepřítomnost některých pracovníků (ošetřování člena rodiny, nemoc, karanténa), čímž přispěla ke značnému ztížení podmínek pro provádění kontrolní činnosti.

Současným trendem v provádění kontrolní činnosti, se i v návaznosti na události uplynulých let, stalo zejména zaměření na vyšší efektivitu prováděných postupů a využívání dostupných moderních technologií v oblasti řízení kontrolní činnosti. Přestože se pracovníci kontrolních útvarů i v roce 2022, nad rámec své běžné agendy, podíleli na zpracování agendy týkající se kompenzačních bonusů, zejména kontroly samotného nároku na kompenzační bonus, podařilo se i přes odčerpání částečné kapacity pracovníků kontrolních útvarů stabilizovat kontrolní činnost a například ukončovat dlouhotrvající daňové kontroly, jejichž nárůst byl důsledkem protiepidemických restrikcí.

Prioritou kontrolní činnosti v oblasti DPH zůstává zaměření této činnosti na šetření daňových subjektů zapojených v řetězových podvodech na DPH a v oblasti DPPO zůstává současným

trendem zaměření kontrolní činnosti na oblast mezinárodního zdaňování, tj. především oblast vyvádění zisků českých společností z České republiky v rámci nelegálních optimalizačních struktur, kontrola převodních cen a korunových dluhopisů.

5.1 Vyhledávací činnost

Vyhledávací činnost je nedílnou součástí správy daní a je využívána ve všech fázích daňového řízení, tj. od registračního řízení přes kontrolní postupy až po exekuční činnost. Lze ji charakterizovat jako postup směřující k naplnění cíle sledovaného správou daní.

Účelem vyhledávací činnosti je především zjistit skutečnosti rozhodné pro správu daně, a to i bez vědomí a součinnosti daňového subjektu. Správce daně v rámci vyhledávací činnosti získává prostředky zejména pro budoucí dokazování.

Okruh postupů spadajících do vyhledávací činnosti je stanoven taxativně. Správce daně využívá jak vlastních evidencí a registrů, tak i evidencí a informací, jimiž disponují orgány veřejné moci a další osoby za podmínek stanovených daňovým řádem. Mezi hlavní postupy, které správce daně může realizovat v rámci vyhledávací činnosti, patří místní šetření. Při místním šetření správce daně ověřuje správnost a úplnost údajů uvedených v podaných daňových tvrzeních, hlášeních a dalších povinných evidencích, získává důkazní materiál či ověřuje další skutečnosti rozhodné pro výkon správy daní.

Vyhledávací činnost probíhá ve všech oblastech správy daní a stále častěji se na ní významně podílí automatizované a analytické procesy. Tento trend je zejména patrný v rámci DPH v systému kontrolních hlášení či při komunikaci s bankovními institucemi.

Výsledky kvalitní, precizní a cílené vyhledávací činnosti jsou využívány především při provádění následné analytické činnosti a mají přímý vliv na postupy a úkony prováděné správci daní v daňových řízeních. Je zcela zřejmé, že takto provedená vyhledávací činnost ve svém důsledku vede k růstu efektivity správy daní. Vyhledávací činnost je využívána také k výběru subjektů k případnému zahájení konkrétního kontrolního postupu, a její rozsah a obsah má tak v konečném důsledku vliv na průběh tohoto postupu.

Výstupy z vyhledávací činnosti jsou zpracovávány a vyhodnocovány za použití moderních technologií a metod a jsou podkladem pro cíleně zaměřenou kontrolní činnost u konkrétních daňových subjektů, skupin daňových subjektů, oblastí ekonomických činností či v rámci konkrétních druhů daní. Tyto relevantní informace jsou hlavním pilířem pro volbu optimálního nástroje řešení rizikové situace, zajištění relevantní nápravy v plnění povinností ze strany daňových subjektů a v konečném důsledku vedou k naplňování cíle správy daní.

Ke zvyšování efektivity vyhledávací činnosti přispívá mimo jiné i postupná elektronizace celé veřejné správy, která umožňuje nejen intenzivnější spolupráci mezi orgány veřejné moci,

ale i s dalšími osobami. Z hlediska mezinárodní úrovně v oblasti boje proti daňovým únikům je to spolupráce s příslušnými orgány v zahraničí založená na efektivní výměně informací. Hlavním cílem je nejen vyšší míra úspor zdrojů, rychlost a účinnost, ale i komfortnější komunikace mezi správcem daně, daňovými subjekty a dalšími osobami zúčastněnými na správě daní.

Konkrétní vyhledávací činnost se v roce 2022 soustředila, mimo již zmiňovanou oblast DPH, i na ostatní daně. Jednalo se například o vyhledávací činnost směřující ke komparaci vazeb mezi údaji v účetní závěrce a daňovém přiznání, prověření daňových povinností u subjektů poskytujících ubytovací služby přes ubytovací platformy, zahrnutí příjmů z transakcí s kryptoměnami do základu daně z příjmů, správnosti nastavení převodních cen či k ověření oprávněnosti uplatnění slevy na manželku či manžela, zjištění okolností uplatňování nezdanitelných částek v souvislosti s předčasným ukončením smluv o penzijním připojištění i o soukromém životním pojištění. V souvislosti s vyplácením kompenzačních bonusů šlo pak o vyhledávací činnost směřující v odůvodněných případech k ověření splnění zákonných podmínek pro uplatnění nároku na kompenzační bonus.

Pro vymezení limitů vyhledávací činnosti je tak rozhodné zákonné vymezení cíle správy daní, jímž je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady. Je tedy patrné, že vyhledávací činnost a na ni navazující činnost kontrolní je nutné vnímat jako ucelený soubor dílčích kroků správce daně, a to od jejich přípravy, přes zahájení, průběh až po jejich ukončení.

5.2 Postup k odstranění pochybností

Postup k odstranění pochybností (POP) představuje kontrolní postup prováděný správcem daně dle § 89 a § 90 daňového řádu. Tento kontrolní postup se uplatňuje především v případech, kdy má správce daně konkrétní pochybnosti o správnosti, průkaznosti nebo úplnosti podaného daňového tvrzení nebo jiné písemnosti předložené daňovým subjektem nebo o pravdivosti údajů v nich uvedených. POP je uplatňován jako rychlý a pružný postup založený na reciproční komunikaci mezi správcem daně a daňovým subjektem.

Hlavním důvodem zahájení POP je, mimo formálních chyb v daňových tvrzeních, které nelze odstranit ve spolupráci s daňovým subjektem neformální cestou, výsledek provedeného testu důvěryhodnosti daňových přiznání DAP. Nejčastěji je POP využíván na DPH, DPPO a DPFO, přičemž mezi hlavní důvody vedoucí k využití POP v roce 2022 patřila zejména nedůvěryhodnost daňových přiznání vyhodnocených informačním systémem ADIS, daňová řízení v souvislosti s šetřením řetězových podvodů na DPH, případně pochybnosti o vzniku nároku na kompenzační bonus.

Tabulka č. 46: Počet a výsledky postupů k odstranění pochybností u daňových tvrzení

k 31. 12. 2022

Druh příjmu	Počet ukončených	Počet ukončených se změnou	Změna v tis. Kč daňové povinnosti	nadměrného odpočtu	ztráty
Daň z přidané hodnoty	5 970	4 529	521 588	-392 858	-
Daň z příjmů PO z přiznání	1 042	507	418 413	-	-111 638
Daň z příjmů FO z přiznání	2 343	1 016	35 229	-	-6 970
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	12	3	29	-	-
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	28	27	68 746	-	-
Daň z nemovitých věcí	113	90	439	-	-
Daň z nabytí nemovitých věcí	26	17	983	-	-
Daň silniční	61	53	2 456	-	-
Daň z hazardu celkem	158	145	26 004	-	-
CELKEM	**9 753**	**6 387**	**1 073 886**	**-392 858**	**-118 608**

Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

Z tabulky č. 46 je zřejmé, že v roce 2022 bylo ukončeno celkem 9 753 postupů k odstranění pochybností. Největší procentuální podíl na celkovém počtu ukončených POP představují POP provedené na DPH (61,2 %). V porovnání s rokem 2020 a 2021 je patrný pokračující klesající trend v počtu ukončených POP. Ve srovnání s rokem 2021 došlo v roce 2022 k celkovému snížení počtu ukončených POP, a to v absolutní hodnotě o 2 590 (tj. pokles o 20,9 %). Současně došlo k poklesu celkového počtu ukončených POP, v jejichž důsledku došlo ke změně, a to absolutně o 2 317 (tj. pokles o 26,6 %). Tyto výsledky lze přičíst tomu, že veškeré kontrolní postupy byly v uplynulých letech ovlivněny restriktivními pandemickými opatřeními. Klesající trend v počtu ukončených POP lze očekávat i v budoucnu, neboť v důsledku novelizace daňového řádu účinné od roku 2021, je možné zahajovat daňovou kontrolu korespondenčně, což usnadňuje zahájení daňových kontrol před vyměřením, v případech, kdy je užití tohoto institutu, vzhledem k okolnostem řízení vhodnější v porovnání s POP.

V roce 2022 byla zvýšena daňová povinnost po provedených POP o celkovou částku 1 073 886 tis. Kč, oproti předchozímu roku jde o snížení, absolutně činí rozdíl 289 324 tis. Kč (tj. pokles o 21,2 %). U změny nadměrného odpočtu došlo k meziročnímu propadu absolutně o 1 530 169 tis. Kč. V otázkách uplatnění nároku na odpočet daně u DPH byl v roce 2021 vydán rozsudek Soudního dvora EU (rozsudek ze dne 9. 12. 2021 ve věci C-154/20 Kemwater ProChemie s. r. o.), dle kterého je správce daně povinen, s ohledem na závěry rozsudku, nejen prověřit, zda plnění vykonal dodavatel uvedený na daňovém dokladu, ale i zda toto prověřované plnění nevykonala jiná osoba povinná k dani, a s ohledem na tato zjištění posuzovat nárok na odpočet daně.

Využití POP u DPH se oproti roku 2021 snížilo celkově o 1 882 postupů, což v procentuálním vyjádření představuje pokles o 24,0 %. Nejčastěji zjištěnými nedostatky na DPH v roce 2022 bylo, shodně jako v předchozích letech, uplatnění nároku na odpočet daně v rozporu s ustanovením § 72 zákona o DPH, dále neprokázání přijetí plnění od osoby uvedené na daňovém dokladu, neprokázání faktického uskutečněného plnění na vstupu, neprovedení výpočtu částečného nároku na odpočet podle § 75 zákona o DPH a v neposlední řadě nesprávný postup uplatnění DPH při změně režimu podle § 79 zákona o DPH.

Na daních z příjmů byl počet provedených a ukončených POP v roce 2022 na obdobné úrovni jako v roce 2021. Nejčastěji byl tento kontrolní postup, stejně jako v předchozím roce, využíván v souvislosti s šetřením zneužití práva u korunových dluhopisů, nesplněním podmínek pro vznik nároku na kompenzační bonus dle zákona o kompenzačním bonusu či pochybnosti správce daně v souvislosti s uplatňováním slev dle § 35ba zákona o daních z příjmů a u daňových zvýhodnění dle § 35c zákona o daních z příjmů. Dále šlo například o neprokázání veškerých zdanitelných příjmů, nezdanění příjmů z prodeje nemovitosti či příjmů z nájmu.

5.3 Daňová kontrola a ostatní kontrolní úkony

Daňová kontrola představuje kontrolní postup prováděný správcem daně dle § 89 a § 90 daňového řádu, kterým správce daně prověřuje tvrzení daňových subjektů a jiné skutečnosti mající vliv na stanovení jejich daňové povinnosti. Cíl daňové kontroly koresponduje se základním cílem správy daní dle § 1 odst. 2 daňového řádu, kterým je správné zjištění a stanovení daně. Institut daňové kontroly je využíván v případě časově náročnějšího prověřování podaných tvrzení daňových subjektů, případně jiných skutečností, které jsou rozhodné pro správné zjištění a stanovení daně, vztahující se k jednomu daňovému řízení.

Rok 2022 se oproti předchozímu roku vyznačoval rostoucím trendem v počtu ukončených daňových kontrol, neboť zejména časově náročnější daňová řízení, která byla ovlivněna restriktivními protipandemickými opatřeními, byla v roce 2022 ukončována. V souvislosti s protipandemickými opatřeními se zejména prodlužovala délka kontrolních postupů (např. odklady jednání ze strany daňových subjektů z důvodu izolace a karantén, prodlužování čekací doby na zpracování odpovědí v rámci mezinárodní výměny informací, vyčlenění části personální kapacity na agendu kompenzačních bonusů).

Tabulka č. 47: Počet a výsledky daňových kontrol

k 31. 12. 2022

Druh příjmu	Počet ukončených kontrol	Doměřeno z kontrol v tis. Kč	Změna ztráty v tis. Kč
Daň z přidané hodnoty	4 889	4 877 373	-
Daň z příjmů PO z přiznání	1 787	1 187 197	-1 445 631
Daň z příjmů FO z přiznání	1 261	142 934	-112 054
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	668	55 041	-
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	347	403 593	-
Daň z nemovitých věcí	3	4	-
Daň z nabytí nemovitých věcí	0	0	-
Daň silniční	353	7 676	-
Daň z hazardu celkem	77	24 604	-
Ostatní	273	8 405	-
CELKEM	**9 658**	**6 706 825**	**-1 557 684**

Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

Z tabulky č. 47 vyplývá, že v roce 2022 bylo na základě provedených daňových kontrol doměřeno celkem 6 706 825 tis. Kč, což v absolutním vyjádření představuje navýšení o 558 692 tis. Kč, tj. nárůst o 9,1 % oproti roku 2021. Dále došlo na základě těchto řízení ke snížení ztráty o 1 557 684 tis. Kč, v absolutním vyjádření došlo ke snížení částky oproti roku 2021 o 207 972 tis. Kč. Vzhledem ke statistikám z předchozích let se však nejedná o významný pokles, hodnota změny ztráty se pohybuje na obdobné úrovni jako v předchozím roce.

V roce 2022 bylo na DPH provedeno o 1 305 daňových kontrol více než v roce 2021, celkový doměrek z kontrol na DPH provedených v roce 2022 byl ve výši 4 877 373 tis. Kč a doměřená daň se meziročně zvýšila v absolutním vyjádření o 1 380 092 tis. Kč, tj. nárůst o 39,5 %. Důvodem rostoucího počtu provedených kontrol, a to nejen na DPH, byla především stabilizace kontrolní činnosti po uvolnění restriktivních protipandemických opatření a ukončování dlouhotrvajících kontrol. Důvodem vedoucím k zahájení daňové kontroly na DPH bylo, stejně jako v roce 2021, zejména šetření daňových subjektů zapojených v řetězových podvodech na DPH. Dále bylo častým kontrolním zjištěním neoprávněné uplatnění nároku na odpočet daně (tj. porušení § 72 zákona o DPH), nepřiznání uskutečněných zdanitelných plnění, ověření správnosti vyúčtování záloh a správnosti sazby daně.

Na daních z příjmů byl počet ukončených daňových kontrol v roce 2022 vyšší oproti předešlému roku v řádech stovek. Nejvýraznější nárůst byl u daně z příjmů vybírané srážkou dle zvláštní sazby, kde bylo ukončeno o 150 řízení více, tj. nárůst o 76,1 %. Výsledkem bylo zvýšení doměřené daně o 140 635 tis. Kč, tj. nárůst o 53,5 %. U daně z příjmů vybírané srážkou dle zvláštní sazby šlo zejména o zjištění týkající se zneužití práva při emisi korunových dluhopisů. V rámci daňových kontrol na DPFO se, stejně jako v minulém roce, nejčastěji

vyskytovala kontrolní zjištění týkající se nepřiznání příjmů podléhající dani, chybně vedená daňová evidence a neprokázání daňové uznatelnosti výdajů. Mezi nejčetnější zjištění na DPPO patřilo neoprávněné uplatňování nákladů a položek odčitatelných od základu daně či nezahrnutí výnosů z podnikatelské činnosti.

Tabulka č. 48: Přehled o opravných a dozorčích prostředcích (včetně soudního přezkumu) proti rozhodnutím o stanovení daně na základě daňové kontroly

k 31. 12. 2022

Druh příjmu	Uplatněné opravné a dozorčí prostředky ve sledovaném období*	Způsob vyřízení OPDP			
		vyhověno**			zamítnuto potvrzeno zastaveno odmítnuto ***
	počet	počet	změna daně v tis. Kč	změna ztráty v tis. Kč	počet
Daň z přidané hodnoty	3 447	1 469	-930 119	-	1 918
Daň z příjmů PO z přiznání	385	220	-1 203 463	20 238	234
Daň z příjmů FO z přiznání	173	130	-39 958	1 281	83
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	27	15	-4 494	-	38
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	41	10	-85 962	-	39
Daň z nemovitých věcí	10	7	-15	-	3
Daň z nabytí nemovitých věcí	0	0	0	-	0
Daň silniční	8	1	-3	-	13
Daň z hazardu celkem	46	1	-140	-	10
CELKEM	**4 137**	**1 853**	**-2 264 154**	**21 519**	**2 338**

** Počet odvolání dle § 109 odst. 3 DŘ, rozhodnutí o povolení/nařízení obnovy řízení dle § 119 odst. 1 a 3 DŘ, rozhodnutí o nařízení přezkoumání rozhodnutí dle § 121 odst. 1 DŘ, soudních žalob a kasačních stížností.*

*** Vyhověno (i jen částečně) na základě rozhodnutí o odvolání dle § 113 odst. 1 písm. a) nebo b) DŘ nebo § 116 odst. 1 písm. a) nebo b) DŘ, rozhodnutí v obnoveném řízení dle § 120 DŘ, rozhodnutí v přezkumném řízení dle § 123 odst. 5 DŘ nebo § 124 DŘ a rozhodnutí soudu.*

**** Zamítnuto/potvrzeno/zastaveno/odmítnuto na základě rozhodnutí o odvolání dle § 113 odst. 1 písm. c) DŘ nebo § 116 odst. 1 písm. c) DŘ, rozhodnutí v obnoveném řízení dle § 120 DŘ, rozhodnutí v přezkumném řízení dle § 123 odst. 5 DŘ, dále dle § 106 odst. 1 písm. a), c), d), e) nebo f) DŘ, § 110 odst. 2 DŘ, § 111 odst. 3 DŘ, § 112 odst. 3 DŘ, § 243 odst. 2 DŘ a na základě rozhodnutí soudu.*

Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

Uvedená tabulka představuje přehled o uplatněných prostředcích ochrany (opravné prostředky lato sensu dle daňového, ale i soudního řádu správního) proti rozhodnutím o stanovení daně vydaným na základě ukončené daňové kontroly v rámci členění dle počtu podaných (u orgánů finanční správy či dle informací těchto orgánů) a počtu vyřízených prostředků ochrany (dle způsobu vyřízení vyhověno daňovému subjektu a zamítnuto, popř. vyřízeno jinak než meritorně).

V rámci způsobu vyřízení, při kterém bylo vyhověno daňovému subjektu, tabulka č. 48 vykazuje nejen počet prostředků ochrany, ale i hodnotu převedenou na Kč, která by měla ukazovat

finanční vyjádření z pohledu úspěšných prostředků ochrany podaných daňovými subjekty. Toto členění je dále rozděleno na změnu daně po daňové kontrole (tedy její snížení po podaném prostředku ochrany) či naopak zvýšení uplatněné daňové ztráty (na základě prostředku ochrany).

Ostatní kontrolní úkony

Orgány finanční správy provádí v rámci výkonu svých kompetencí i ostatní kontrolní úkony, které se sice nezahrnují do daňových kontrol a postupů k odstranění pochybností, ale rovněž mají pozitivní fiskální dopad. Počet ostatních kontrolních úkonů v roce 2022 vykazuje oproti roku 2021 mírný pokles, stejně jako v předchozích letech tedy nedosahuje úrovně jako před pandemií nemoci COVID-19. Tabulka č. 49 uvádí přehled o počtu případů a částkách fiskálních efektů u ostatních kontrolních úkonů provedených finanční správou, jež byly ukončeny k 31. 12. 2022.

Tabulka č. 49: Počet případů a fiskální efekty u ostatních kontrolních úkonů

k 31. 12. 2022

Druh příjmu	Počet kontrolních úkonů s fisk. efektem	Změna daně		Změna ztráty	
		počet	částka v tis. Kč	počet	částka v tis. Kč
Daň z přidané hodnoty	18 536	20 523	2 777 812	-	-
Daň z příjmů PO z přiznání	6 057	5 142	1 066 684	822	-317 990
Daň z příjmů FO z přiznání	10 459	8 070	396 777	367	-900 224
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	2 537	2 572	409 046	-	-
Daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby	2 072	2 107	161 509	-	-
Daň z nemovitých věcí	12 470	14 369	28 540	-	-
Daň z nabytí nemovitých věcí	13	13	896	-	-
Daň silniční	1 585	2 132	29 938	-	-
Daň z hazardu celkem	500	559	49 367	-	-
Ostatní	1	1	4	-	-
CELKEM	**54 230**	**55 488**	**4 920 572**	**1 189**	**-1 218 214**

Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

Z tabulky č. 49 je zřejmé, že v roce 2022 bylo provedeno celkem 54 230 ostatních kontrolních úkonů, což je pokles oproti roku 2021 o 5,5 %. Na základě těchto provedených kontrolních úkonů došlo ke zvýšení daňové povinnosti o 4 920 572 tis. Kč a ke snížení vykázané ztráty o 1 218 214 tis. Kč, oproti předchozímu roku byla změna ztráty významná, v absolutním vyjádření představuje rozdíl částku 955 270 tis. Kč. Tento nárůst se týká zejména DPFO z přiznání, kde bylo provedeno celkem 10 459 ostatních kontrolních úkonů se změnou daně v částce 396 777 tis. Kč (nárůst oproti roku 2021 o 16,3 %) a byla snížena uplatňovaná ztráta

o částku 900 224 tis. Kč. Tento nárůst je důsledkem mj. kontrolních postupů prováděných za účelem prověření daňových subjektů vykazujících dlouhodobě vysoké daňové ztráty.

Správce daně se, stejně jako v předchozím roce, zaměřoval v rámci ostatních kontrolních úkonů zejména na podvodné jednání při zapojení v řetězci, na opakované vykazování daňové ztráty, případně na správnost údajů v tvrzeních spojených s majetkem daňových subjektů. Nejvíce ostatních kontrolních úkonů bylo provedeno na DPH, celkem 18 536, přičemž změna daně byla v částce 2 777 812 tis. Kč. Dále bylo nejvíce ostatních kontrolních úkonů provedeno na dani z nemovitých věcí, celkem 12 470 se změnou daně v částce 28 540 tis. Kč.

5.4 Podněty předané orgánům činným v trestním řízení

Daňová kriminalita zůstává i nadále nejvýznamnější částí hospodářské kriminality s nepříznivým dopadem nejen na státní rozpočet, ale i rozpočet Evropské unie (odvod DPH). Stejně jako v předchozích letech se největší část podaných trestních oznámení ze strany orgánů finanční správy týká trestného činu zkrácení daně s převládajícím prvkem organizované trestné činnosti. Fiskálně nejzávažnější případy krácení daní s prvkem organizované trestné činnosti a s vazbou na více daní (DPH, daň z příjmů) detekuje GFŘ v souvislosti s poskytováním pracovní síly, dovozem zboží (celní režim 4000, 4200) ze třetích zemí (regiony jihovýchodní Asie, Středního východu) a jeho následným dodáním v Evropském hospodářském prostoru nebo poskytováním služeb „reklamní činnosti". V roce 2022 obdrželo GFŘ několik požadavků na spolupráci od nově zřízeného Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO), ve věci případů zkrácení DPH (příslušnost EPPO k případům se škodou na dani nad 10 mil. EUR).

5.4.1 Zkušenosti s činností orgánů činných v trestním řízení

Finanční správa se dlouhodobě snaží upozornit na přetížení orgánů činných v trestním řízení (OČTŘ) zejména na úrovni útvarů hospodářské kriminality krajských ředitelství Policie České republiky a po novele § 138 trestního zákoníku, upravujícího výši hranice škody, účinné od 1. 10. 2020, i na územních odborech, popř. městských ředitelstvích. Uvedené přetížení snižuje efektivnost spolupráce a celkovou výslednost podaných trestních oznámení ze strany FS. I přes výše nastíněný problém se v jednotlivých případech daří udržovat spolupráci s jednotlivými složkami OČTŘ na vysoké úrovni a dosahovat výsledků eliminujících daňovou kriminalitu včetně preventivních účinků, a to i u dokumentování a objasňování komplikovaných, spletitých spojení osob (fakturačních řetězců), kdy se pachatelé snaží velmi rychle přizpůsobit modus operandi páchané trestné činnosti, aby zamezili detekci kontrolními mechanismy správce daně. U těchto složitých případů je progresivním prvkem nastavená součinnost dle Dohody o spolupráci, výměně informací a koordinaci („spolupráce KOBRA"), kdy jednotlivé

zapojené orgány se snaží součinnost dále zefektivnit (viz Koncepce boje proti organizovanému zločinu do roku 2023 a příslušné akční plány).

V roce 2022 bylo v rámci centrální a regionální KOBRY zajištěno 607,7 mil. Kč, zachráněno 596,8 mil. Kč, celkem tedy uchráněno 1 204,5 mil. Kč příjmů veřejných rozpočtů.
Přesto je nezbytné hledat způsoby, jak rizika a škody způsobené při výběru daní eliminovat, neboť škody způsobené jenom na DPH představují desítky miliard Kč ročně.

5.4.2 Příklady nejzávažnějších oznámených trestných činů

Díky předchozímu aktivnímu přístupu zainteresovaných složek KOBRY se stala trestná činnost páchaná v souvislosti s vyplácením kompenzačních bonusů vyplácených na základě zákona č. 519/2021 Sb. v roce 2022 marginální.

Závažné případy organizované daňové kriminality FS detekovala (a oznamovala) zejména v souvislosti s krácením daně z přidané hodnoty v případech skrytého poskytování pracovní síly a u agentur práce, při dovozu zboží z destinací jihovýchodní Asie či Středního východu a při poskytování reklamních služeb.

Čtyři obviněné osoby a sedm firem v lednu 2022 je výsledkem práce daňové KOBRY při podnikání pracovních agentur, kdy způsobená škoda dosahovala 44 mil. Kč.

Policie obvinila z krácení daní za 44 milionů čtyři lidi a sedm firem. Fungovaly jako pracovní agentury | iROZHLAS

V březnu 2022 bylo sděleno obvinění dvanácti fyzickým osobám a čtyřem právnickým osobám za zkrácení daní ve výši 23 mil. Kč. v oblasti poskytování služeb ostrahy objektů a úklidu, kdy docházelo k umělému snižování daňové povinnosti pomocí fiktivních faktur.

Vylákání 234 milionů Kč – obvinění 4 osob – Policie České republiky

V květnu 2022 byl státnímu zastupitelství předán případ vyšetřovaný od srpna 2019, kdy pachatelé vytvářeli pro zájemce fiktivní faktury z oblasti reklamních služeb, IT prací apod., aby mohlo dojít ke snížení daňové povinnosti. Celková škoda činila téměř 264 mil. Kč.

Krácení daní se škodou 264 milionů Kč – Policie České republiky

V květnu 2022 byl předán návrh na podání obžaloby v kauze OCTAVIAN, které se z důvodu sofistikovanosti trestné činnosti vyšetřovala přes 8 let. Jedenáct stíhaných osob mělo způsobit škodu ve výši 700 mil. Kč.

Kauza OCTAVIAN – návrh na podání obžaloby – Policie České republiky

Daň z přidané hodnoty chtěla pomocí fiktivních faktur o téměř 100 mil. Kč zkrátit skupina osob poskytujících IT služby především státním úřadům. Celkem bylo obviněno v listopadu 2022 sedm fyzických osob a jedna právnická osoba (kauza JOBS).

Krácení daní za téměř 100 milionů Kč – Policie České republiky

Tabulka č. 50: Podněty předané finančními úřady orgánům činným v trestním řízení

Ve věci	Počet předaných případů					Částka v mil. Kč				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Zkrácení daně (§ 240)	2 088	1 159	904	734	867	6 610	4 893	3 485	2 187	5 531
Neodvedení daně (§ 241)		392	213	273	264		146	106	128	127
Prohlášení o majetku (§ 227)[1)]		317	120	134	449					
Jiného (§ 254)[2)]	445	122	85	46	56	165				
CELKEM	**2 533**	**1 990**	**1 322**	**1 187**	**1 636**	**6 775**	**5 039**	**3 591**	**2 315**	**5 658**

Uvedené § dle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

[1)] § 227 – Porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku.

[2)] § 254 – Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění.

6. Mezinárodní spolupráce a mezinárodní zdaňování

V roce 2021 byla pandemií COVID-19 poznamenána prezenční jednání v rámci bilaterální či multilaterální spolupráce. Naopak rok 2022 zaznamenal postupné oživení v této oblasti. Přispělo k tomu zrušení protipandemických opatření jednotlivými státy. Nicméně, i nadále převládal přístup, že pokud to povaha jednání umožňovala, bylo realizováno distanční (online) nebo hybridní formou (prezenčně i online).

6.1 Mezinárodní výměna informací v oblasti přímých daní

Mezinárodní spolupráce v oblasti přímých daní je upravena zákonem č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů. Do tohoto předpisu byla transponována evropská legislativa, a to směrnice Rady č. 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice Rady č. 77/799/EHS, která byla již několikrát novelizována. Poslední novela zákona č. 164/2013 Sb. vyšla ve Sbírce zákonů jako zákon č. 373/2022 Sb., který představuje transpozici směrnice Rady (EU) 2021/214 tzv. DAC 7, která s účinností od 1. 1. 2023 zavádí automatickou výměnu informací o příjmech uživatelů některých digitálních platforem.

Výměna informací probíhá v rámci mezinárodní spolupráce trojí formou: výměna informací na dožádání, poskytování informací z vlastního podnětu (spontánní výměna informací) a automatická (pravidelná) výměna informací. FS využívá všech uvedených forem.

Česká republika v roce 2022 obdržela celkem 407 žádostí o výměnu informací a spontánních výměn a odeslala celkem 447 žádostí o výměnu informací a spontánních výměn. Mezi nejčastěji dožádanými státy bylo Německo, Slovensko, Polsko a Rakousko. Z nečlenských zemí EU byly dožádány např. Velká Británie, Švýcarsko, Spojené státy americké a Seychely. U příchozích případů významné místo zaujímaly také Nizozemí, Belgie a Itálie. V rámci přímé přeshraniční spolupráce vybraných FÚ ve vztahu k Německu a Slovensku bylo v roce 2022 zaznamenáno celkem 128 výměn korespondence. V souvislosti s rozšířenými možnostmi mezinárodní spolupráce podle dohod o výměně informací v daňových záležitostech (TIEA) a mnohostranné Úmluvy o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech byla i v roce 2022 prováděna šetření zaměřená na prověřování transakcí vůči jurisdikcím s daňově preferenčním režimem.

V roce 2022 FS obdržela 1 158 958 záznamů v rámci automatické výměny informací o finančních účtech (GATCA), a to od 97 zúčastněných států, a odeslala 1 293 054 záznamů do 80 států. V rámci výměny informací o tzv. rulings obdržela v roce 2022 FS ze zahraničí 99 rozhodnutí a odeslala 49 rozhodnutí. Na základě automatické výměny informací oznamovaných nadnárodními skupinami podniků, tzv. zpráv podle zemí (CbCR), FS obdržela oznámení z 52 států a odeslala oznámení do 22 států. Na základě automatické výměny informací o přeshraničních uspořádáních, která se mají oznamovat (DAC6) v roce 2022 FS obdržela ze zahraničí 185 záznamů a do zahraničí bylo odesláno 31 záznamů.

6.2 Mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek

Tabulka č. 51: Nové žádosti o mezinárodní pomoc při vymáhání v roce 2022

Žádost/rok	o informace		o doručení		o vymáhání		CELKEM	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Zahraniční	247	306	27	29	351	363	625	698
Tuzemské	32	69	7	19	508	453	547	541
CELKEM	**279**	**375**	**34**	**48**	**859**	**816**	**1 172**	**1 239**

V roce 2022 byl zaznamenán mírný nárůst nových žádostí o mezinárodní pomoc při vymáhání, FS zpracovala celkem 1 239 žádostí. V porovnání s předchozím rokem 2021 (1 172 žádostí) tak došlo k nárůstu o 5,7 %. U většiny typů žádostí byl za rok 2022 vykázán vzestup, s výjimkou tuzemských žádostí o vymáhání, u kterých byl naopak zaznamenán pokles o 10,8 %.

Nejfrekventovanějšími žádostmi jsou dlouhodobě žádosti o vymáhání (65,9 %), dále žádosti o informace (30,2 %) a jen 3,9 % představovaly žádosti o doručení.

Inkaso zaslaných částek do zahraničí v roce 2022 významně stouplo. Do zahraničí bylo z ČR odesláno 164,0 mil. Kč (46,0 mil. Kč v roce 2021). Naopak ČR obdržela z vymáhání svých pohledávek v zahraničí téměř shodnou částku jako v roce předchozím, celkem 18,9 mil. Kč (18,8 mil. Kč v roce 2021).

6.3 Mezinárodní zdaňování, problematika převodních cen

Převodní ceny jsou celosvětově vnímány jako velice významné daňové téma, obzvláště v době rostoucích nákladů podniků. Nastavení vzájemných vztahů mezi spojenými osobami skýtá nadnárodním skupinám podniků možnost daňové optimalizace, potenciální přesouvání zisků do daňových jurisdikcí s nižším daňovým zatížením, v krajních případech může dojít až k daňovému úniku. Existenci tohoto rizika dokládá i to, že Evropská unie a OECD se snaží najít společné řešení pro správné stanovení základu daně u nadnárodních společností a jeho minimální zdanění, což je předmětem aktivního zájmu také ze strany finanční správy.

V roce 2022 v oblasti mezinárodního zdaňování probíhaly práce na nové podobě zdanění „digitální ekonomiky", která zahrnuje dva pilíře. Dokončení prací na Pilíři 1, který obsahuje další dvě samostatné části, se očekává v roce 2023. Pravidla minimálního zdanění, které obsahuje Pilíř 2, byla přenesena i do směrnice EU, jejíž intenzivní projednávání probíhalo v roce 2022. Současně probíhaly i práce na podobě tuzemského zákona, který bude obsahovat pravidla zdanění nadnárodních korporací přijatá v globálním měřítku.

V souvislosti s mimořádnou situací na Ukrajině došlo k úpravě některých částí zákona o daních z příjmů a byly připraveny materiály pro snazší orientaci v právních předpisech upravujících zaměstnávání cizinců. Současně byly aktualizovány dokumenty týkající se určení daňového rezidentství tak, aby poplatníci nemuseli opakovaně docházet za správcem daně k podání doplňujících informací, a to i díky spolupráci s Ministerstvem vnitra ČR, které ve svých materiálech odkazuje na informace (daňové povinnosti) cizinců vůči FS.

Mezi další metodické materiály patří nově vydaný pokyn D-59 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., který aktualizoval pokyn D-22. V souvislosti se skokovým zvýšením nákladů na energie byla také vydána informace, která reaguje na otázky, jak toto navýšení cen promítnout do vnitroskupinových transakcí v prostředí nadnárodních korporací. Diskutována byla zejména otázka zohlednění či nezohlednění těchto narůstajících nákladů v konstrukci převodní ceny nízkorizikových entit vůči ostatním podnikům ve skupině.

FS se v průběhu roku 2022, stejně jako v minulých letech, zaměřovala na kontrolu převodních cen, a to nejen ve výše uvedených oblastech, aby zabránila možnému odlivu zisků uskutečňovaných pomocí transakcí mezi spojenými osobami. Vhodné je proto zdůraznit, že pro daňové subjekty je výhodné předcházet případným doměrkům v rámci daňové kontroly tím, že využijí institut závazného posouzení a požádají předem FS o posouzení způsobu tvorby převodních cen mezi spojenými osobami.

FS během roku 2022 řešila 46 případů mezinárodních dohadovacích řízení ve vztahu k zamezení dvojímu zdanění (z toho 14 nových žádostí o mezinárodní dohadovací řízení zahájených v roce 2022) a 9 nových žádostí, kdy subjekty požádaly o závazné posouzení, které bude posuzováno bilaterálně, tedy oběma dotčenými daňovými správami. V neposlední řadě FS obdržela 31 žádostí o závazné posouzení způsobu, jakým byla vytvořena cena sjednávaná mezi spojenými osobami, nebo způsobu určení základu daně z činností daňového nerezidenta vykonávaných prostřednictvím stálé provozovny.

6.4 Mezinárodní spolupráce při správě daně z přidané hodnoty

Mezinárodní administrativní spolupráce při správě DPH je realizována zejména na základě výměny informací se zahraničními daňovými správami, přičemž je kladen důraz na zamezení daňovým únikům a podvodům v rámci jednotného vnitřního trhu EU. Administrativní spolupráci mezi jednotlivými členskými státy EU upravují nařízení Rady (EU) č. 904/2010 a prováděcí nařízení Komise (EU) č. 79/2012 a č. 815/2012. Nařízení č. 904/2010 specifikuje jednotlivé typy výměny informací, z nichž nejčastější je výměna informací na žádost a výměna informací bez předchozí žádosti, která se dále člení na spontánní a automatickou.

Výměna informací o uskutečněných dodání zboží a poskytnutých služeb do jiného členského státu je prováděna prostřednictvím elektronického systému VIES (VAT Information Exchange System). Správce daně tak získává aktuální údaje z EU, které mohou mj. pomoci správně vyměřit DPH v rámci tuzemského daňového řízení. V tomto ohledu ukládá zákon o DPH vybraným daňovým subjektům povinnost podat tzv. souhrnné hlášení. Toto hlášení podává plátce DPH, který uskutečnil dodání zboží do jiného členského státu (tzv. intrakomunitární dodání zboží) či poskytl služby s místem plnění v jiném členském státě podle § 9 odst. 1 zákona o DPH, pokud je povinen přiznat daň příjemce služby. Identifikovaná osoba naproti tomu podává souhrnné hlášení pouze v případě, že uskutečnila poskytnutí služby s místem plnění v jiném členském státě podle § 9 odst. 1 zákona o DPH, pokud je povinen přiznat daň příjemce služby.

Právní úprava ohledně postupů při podávání souhrnného hlášení, včetně případných oprav formou následného souhrnného hlášení, je zakotvena v § 102 zákona o DPH. Za rok 2022 podalo souhrnné hlášení o dodání zboží/služeb do jiného členského státu 118 501 plátců DPH a 11 005 identifikovaných osob, oproti roku 2021 jde o mírný nárůst (7,3 %, resp. 15,5 %).

Pořízení z jiného členského státu vykázalo v daňovém přiznání 206 395 plátců DPH (o 8,2 % více než v minulém roce) a 12 269 identifikovaných osob (meziroční nárůst o 19,5 %). Tyto změny jsou obdobné trendům z minulosti.

V oblasti výměny informací na žádost a spontánních informací došlo v roce 2022 po covidovém propadu k nárůstu počtu výměn zasílaných do jiných členských států EU. Tyto žádosti se soustřeďují na vybrané transakce zatížené zvýšeným rizikem podvodu; často jde také o prověřování konkrétních případů vykazování intrakomunitárních transakcí na základě porovnání údajů poskytnutých členskými státy EU v systému VIES s údaji z daňových přiznání českých plátců DPH a identifikovaných osob. V roce 2022 bylo z ČR do EU odesláno 2 527 žádostí o informace a spontánních informací včetně dotazů na registrační data plátců DPH a identifikovaných osob, což je oproti roku 2021 narůst o 43,3 %. V oblasti doručených výměn byla změna nepatrná, doručeno bylo 1 889 výměn.

Výše uvedené počty zahrnují i výměny informací uskutečněné v rámci přímé přeshraniční spolupráce se sousedními zeměmi, která umožňuje rychlejší a efektivnější sdílení informací. Počet těchto výměn se Slovenskem a Polskem se oproti roku 2021 meziročně zvýšil, odeslaných bylo 56 a přijatých 74. Výměna s Německem z technických důvodů na německé straně v roce 2022 neproběhla žádná.

Při automatické výměně informací bez předchozí žádosti se mezi státy EU sdělují předem určené informace, v současnosti jde konkrétně o údaje o zahraničních osobách, které nejsou usazené v ČR, ale registrovaly se v ČR k DPH, nebo informace o dodání nových dopravních prostředků osobám neregistrovaným k DPH. Tyto informace jsou předávány, jakmile jsou k dispozici, nejpozději však do tří měsíců od konce kalendářního čtvrtletí, v němž byly uvedené informace získány.

Specifickým typem administrativní spolupráce dle nařízení č. 904/2010 je doručování správních aktů a rozhodnutí, které se týkají uplatňování právních předpisů o DPH na území jednoho členského státu, přičemž písemnost je doručena adresátovi v jiném členském státě prostřednictvím příslušného orgánu v tomto jiném členském státě. Celkem bylo v roce 2022 zpracováno 122 žádostí o doručení, z toho bylo 87 odchozích žádostí (dvojnásobek oproti roku 2021) a 35 příchozích žádostí (setrvalý stav). Důvodem nárůstu je především zvýšená aktivita v oblasti komunikace s osobami neusazenými v ČR.

V rámci mezinárodní spolupráce podle nařízení č. 904/2010 jsou prováděny i tzv. souběžné kontroly, tj. kontroly zahajované správci daně více členských států. Aktivita FS v těchto kontrolách v roce 2022 byla nižší oproti období před pandemií COVID-19, k jedné kontrole se ČR připojila a jednu sama iniciovala. K nízkým číslům přispělo i to, že další návrhy FS byly ze strany oslovených členských států zamítnuty.

V kontextu postupů pro vrácení DPH stanovených směrnicí Rady 2006/112/ES osobám povinným k dani neusazeným v členském státě vrácení daně, ale v jiném členském státě, které upravují ustanovení § 82, § 82a a § 82b zákona o DPH (směrnice Rady 2008/9/ES), je pro proces vracení daně provozován elektronický systém. Pro odchozí žádosti o vrácení daně podávané z ČR do členských států EU je přístupná interaktivní aplikace „Vracení DPH v rámci EU" na portálu MOJE daně. U příchozích žádostí z EU do ČR jako státu vrácení daně je pak v rámci ADIS implementována interaktivní aplikace na FÚ pro hlavní město Prahu, která umožňuje přijetí, evidenci, zpracování a elektronické vyřízení příchozích žádostí. Do ČR jako státu vrácení daně bylo v roce 2022 zasláno 30 794 žádostí z EU a počet žádostí zaslaných českými žadateli do států EU byl pro uvedený rok 26 148. Jde o mírný růst oproti roku 2021, který je u tohoto nástroje dlouhodobě běžný.

Od 1. 7. 2021 mohou osoby povinné k dani využívat zvláštní režim jednoho správního místa (OSS). K 31. 12. 2022 bylo v režimu EU registrováno 3 614 subjektů a v režimu mimo EU 8 subjektů, které si zvolily ČR jako stát identifikace. Do režimu jednoho správního místa pro dovoz (IOSS) bylo registrováno 30 subjektů jako dovozci a 4 subjekty jako zprostředkovatelé. Oproti roku 2021 přibylo registrovaných subjektů v souladu s očekávaným trendem při zavádění nového režimu. Celkem od těchto subjektů ČR vybrala DPH pro jiné členské státy v objemu 217 729 974 EUR (v roce 2021 to bylo 53 398 590 EUR) a z ostatních zemí EU získala ČR 285 948 000 EUR (v roce 2021 pak 116 527 248 EUR). Meziroční nárůst je důsledkem toho, že v roce 2021 nebyl režim OSS k dispozici po celý rok, režim MOSS, který fungoval do té doby, se vztahoval na omezenější spektrum transakcí.

Ve vztahu ke třetím zemím je mezinárodní administrativní spolupráce při správě DPH prováděna na podkladě mezinárodních smluv uzavřených se třetími zeměmi, tj. smluv o zamezení dvojího zdanění, nebo na základě Úmluvy o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech. V roce 2022 bylo těchto žádostí odesláno celkem 50, 7 žádostí naopak FS obdržela. Počet odesílaných žádostí se oproti roku 2021 výrazně snížil, protože z důvodu mimořádné situace na Ukrajině byla přerušena spolupráce se zapojenými státy, zejména s Ukrajinou, jež odesílaným žádostem dominovala, a dále s Ruskem i Běloruskem.

6.5 Mezinárodní spolupráce daňových správ

Bilaterální či multilaterální spolupráce formou prezenčních jednání byla v roce 2021 poznamenána přetrvávající pandemií COVID-19, v roce 2022 došlo k postupnému oživení v této oblasti. Přispělo tomu zrušení protipandemických opatření jednotlivými státy. Nicméně, i nadále převládal přístup, že pokud to povaha jednání umožňovala, bylo realizováno distanční (online) nebo hybridní formou (prezenčně i online).

6.6 Finanční správa a mezinárodní daňové organizace

Evropská organizace daňových správ IOTA

V roce 2022 uspořádala Evropská organizace daňových správ (IOTA) celkem 26 akcí. Vědoma si obrovského potenciálu sdílení informací a zkušeností distančním způsobem, byla většina akcí v rámci pracovního programu IOTA organizována především distanční nebo hybridní formou. Díky tomu, že u této formy jednání nebyl počet účastníků omezen, využilo možnosti zúčastnit se až 50 zástupců FS.

FS zároveň reagovala na odborné dotazy, které prostřednictvím poradní komise IOTA přicházely od ostatních členských zemí v průběhu celého roku 2022.

V souvislosti s napadením Ukrajiny vojsky Ruské federace, za podpory Běloruska, které odsoudilo mnoho mezinárodních organizací, např. OSN, EU, OECD, WCO, a které zvedlo ve světě vlnu obrovské solidarity a podpory ukrajinskému národu, IOTA okamžitě přerušila účast Ruské federace a Běloruska ve všech jejich administrativních a technických aktivitách až do odvolání. Toto rozhodnutí bylo podpořeno více než dvěma třetinami členských zemí, včetně ČR.

Evropská unie – program Fiscalis

V rámci programu Fiscalis vzniklo v roce 2022 nové evropské uskupení, tzv. Evropská komunita pro pokročilou mezinárodní správní spolupráci – EU AIAC Community („komunita“). Tato komunita slouží k podpoře a propagaci používání nástrojů pokročilé mezinárodní správní spolupráce. Každý z členských států EU má v této komunitě jednoho až dva zástupce. ČR v tomto ohledu nebyla výjimkou. Navíc, zástupkyně ČR byla zvolena předsedkyní této komunity, což kromě řízení a koordinace znamená i komunikace s Evropskou komisí a externími partnery, včetně nečlenských států EU.

ČR byla aktivní i na poli automatické výměny informací a nominovala svého zástupce do expertního týmu na automatickou výměnu informací u přímých daní – ET DATANA („expertní tým“). Tento expertní tým je zaměřen na vývoj nástroje k lepší analýze dat z přímých daní získaných v rámci automatické výměny informací v souladu se směrnicí Rady EU o správní spolupráci v oblasti daní.

Jak u komunity, tak i u expertního týmu se FS rovněž podílela na organizačním zajištění jednání, která se uskutečnila v ČR.

V roce 2022 se odchozích akcí v rámci programu Fiscalis zúčastnilo prezenční formou celkem 31 pracovníků z FS a distanční formou 114 pracovníků FS.

7. Výkon dalších kompetencí

7.1 Platby a vratky daní a poplatků

Tabulka č. 52: Vývoj celkového objemu plateb došlých a odeslaných z účtů finančních úřadů

k 31. 12. v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
Na účty FÚ	1 523 644,6	1 616 656,5	1 553 483,0	1 634 134,0	1 894 165,3	115,9	260 031,3
Z účtů FÚ	673 194,7	715 851,6	705 610,5	769 489,3	888 370,4	115,4	118 881,1
CELKEM	**2 196 839,3**	**2 332 508,1**	**2 259 093,5**	**2 403 623,3**	**2 782 535,7**	**115,8**	**378 912,4**

Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování

7.2 Realizace převodů oprávněným příjemcům

Tabulka č. 53: Vývoj celkového objemu finančních prostředků převedených finančními úřady různým typům příjemců

v mil. Kč

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21	Rozdíl 22-21
CELKEM	**286 139,8**	**309 864,1**	**289 125,5**	**322 567,7**	**366 486,3**	**113,6**	**43 918,6**

Tabulka č. 54: Celkový objem finančních prostředků převedených v roce 2022 rozpočtům územně samosprávným celkům a fondům podle typu příjemce

v mil. Kč

Příjemce	Převod z výnosů daní	Převod sankcí-ochrana životního prostředí	Převod odvodů za porušení rozpočtové kázně	CELKEM
Obce	270 664,4	0,04		270 664,4
Kraje	93 729,2			93 729,2
SFŽP		0,8	3,2	4,0
Ostatní státní fondy			2,3	2,3
Národní fond			107,2	107,2
Rezervní fond			0,2	0,2
MMR			15,7	15,7
SFDI	1 963,3			1 963,3
CELKEM	**366 356,9**	**0,8**	**128,6**	**366 486,3**

Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování

7.3 Cenová kontrola

V rámci FS provádí výkon cenové kontroly pouze SFÚ. Odbor cenové kontroly SFÚ zahrnoval v roce 2022 celkem 5 oddělení a 53 systemizovaných míst včetně ředitele odboru a 5 vedoucích oddělení.

Kontrolní činnost byla v roce 2022 zaměřena na ověřování dodržování regulačních pravidel stanovených zákonem č. 526/1990 Sb., prováděcí vyhláškou č. 450/2009 Sb. a souvisejícími cenovými výměry Ministerstva financí ČR a Ministerstva zdravotnictví ČR.

Cenové kontroly byly prováděny podle plánu kontrol na rok 2022 a současně byly zařazovány kontrolní akce operativně na základě vnějších podnětů.

V roce 2022 bylo realizováno 167 kontrol, v roce 2021 to bylo 158 kontrol. V 17 případech se jednalo o opakované cenové kontroly u subjektů, u nichž bylo v minulosti zjištěno porušení cenových předpisů. Ve 3 případech bylo porušení cenových předpisů opětovně zjištěno. Na základě podaného podnětu bylo provedeno 13 cenových kontrol, z toho v 8 případech bylo zjištěno porušení cenových předpisů.

Nejvíce cenových kontrol bylo realizováno v oblasti zdravotnictví (95), vodárenství (44), pohřebnictví (23), méně pak v oblasti dopravy (4) a značení cen (1).

Cenové kontroly ve zdravotnictví byly v roce 2022 zaměřeny zejména na obory zubní lékařství, dentální hygiena, oftalmologie, fyzioterapie, dermatologie a chirurgie.

V oblasti podezření na zneužití výhodnějšího hospodářského postavení prodávajícího byla v roce 2022 na základě podnětu zahájena 1 cenová kontrola zaměřená na dodržování cenových předpisů při uplatňování cen za užívání pozemní části veřejného přístavu v souvislosti s užíváním přístavu plavidlem.

Kontrolní zjištění spočívala převážně v nedodržení závazného postupu při kalkulaci ceny zahrnutím ekonomicky neoprávněných nákladů či nepřiměřeného zisku a v neuchování kalkulací cen po zákonem stanovenou dobu.

V roce 2022 bylo pravomocně uloženo 75 pokut v úhrnné výši cca 3,7 mil Kč. Oproti roku 2021 (cca 6,4 mil Kč) došlo k poklesu, a to v důsledku nižšího objemu pokut uložených v oblasti vodárenství a zdravotnictví. Počet ani výše uložených pokut nemá přímou souvislost s počtem provedených kontrol v daném roce, neboť do statistiky pravomocných rozhodnutí vstupují i kontroly provedené v předchozím období, u nichž bylo řízení o přestupku zahájeno v roce následujícím.

Výsledky kontrolní činnosti SFÚ zaměřené na kontrolu dodržování cenových předpisů i nadále svědčí o nutnosti zachovat výkon cenové kontroly minimálně ve stávajícím rozsahu i v dalších

letech. Zejména v odvětvích vodárenství a zdravotnictví k porušování cenových předpisů neustále dochází, což může mít přímý vliv na poškození konečného spotřebitele.

7.4 Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně

Správu odvodů za porušení rozpočtové kázně v roce 2022 vykonávalo 439 pracovníků FS.

Základem výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně je daňová kontrola, v rámci které FÚ prověřují, zda příjemci, kteří obdrželi prostředky ze státních zdrojů (státní rozpočet, státní finanční aktiva, Národní fond, státní fondy) nebo subjekty, které hospodaří s prostředky státního rozpočtu nebo jinými peněžními prostředky státu (organizační složky státu, státní příspěvkové organizace nebo státní fondy), prostředky nepoužili v rozporu s právními předpisy nebo stanovenými podmínkami. To by zakládalo povinnost zaplatit odvod za porušení rozpočtové kázně, případně i příslušné penále. Celkem bylo v roce 2022 zkontrolováno 3 572 projektů o celkovém objemu 11 357,1 mil. Kč.

Daňová kontrola je prováděna buď na základě zaslaných podnětů, nebo na základě vlastní vyhledávací činnosti. Zasílateli podnětů jsou v naprosté většině poskytovatelé prostředků, nejčastěji Úřad práce ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Ministerstvo práce a sociálních věci ČR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, státní fondy, Grantová agentura ČR, Technologická agentura ČR a z jiných subjektů dále pak např. Nejvyšší kontrolní úřad nebo Ministerstvo financí ČR. V roce 2022 bylo na FÚ zasláno 681 podnětů, což je o 4,1 % více než v roce 2021. Počet zasílaných podnětů se v posledních letech výrazně nemění, neboť poskytovatelé dotací ze státního rozpočtu, včetně evropského spolufinancování, a od 1. 1. 2022 rovněž poskytovatelé dotací z Národního fondu a státních finančních aktiv, jsou povinni při zjištění porušení dotačních podmínek umožnit příjemci dotace toto porušení na základě výzvy k provedení opatření k nápravě nebo výzvy k vrácení dotace nebo její části napravit a aktivovat tak fikci neporušení rozpočtové kázně. To znamená, že případné porušení rozpočtové kázně je vyřešeno bez zapojení FÚ. Na FÚ jsou tak zasílány podněty pouze v případě, kdy ze strany subjektu na základě výzvy k nápravě nedojde, a podněty od poskytovatelů, kteří oprávněni k zaslání výzev nejsou (např. státní fondy). Na základě podnětu bylo v roce 2022 prověřeno celkem 835 projektů o celkovém objemu 5 297,1 mil. Kč. Na základě vlastní vyhledávací činnosti bylo v roce 2022 prověřeno 2 737 projektů o celkovém objemu 6 060,0 mil. Kč.

Porušení rozpočtové kázně bylo zjištěno celkem u 1 599 projektů, podíl zkontrolovaných projektů s nálezem tak činil 44,8 %. Objem zkontrolovaných prostředků s nálezem činil 3 735,2 mil Kč. Odvod za porušení rozpočtové kázně byl pravomocně vyměřen v celkové výši 319,1 mil Kč, penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně bylo pravomocně vyměřeno ve výši 250,2 mil. Kč.

Nejčastější pochybení byla jako každý rok zjišťována při zadávání veřejných zakázek, kdy došlo buď k porušení zákona, nebo k porušení postupů stanovených poskytovatelem. Mezi důvody porušení v této oblasti patří např. neoprávněné dělení předmětu veřejné zakázky, neprovedení výběrového řízení, provedení podstatných změn smlouvy, porušení zásad diskriminace, transparentnosti a rovného zacházení nebo uzavírání dodatků ke smlouvám o dílo. Porušení rozpočtové kázně při zadání veřejné zakázky bylo zjištěno celkem u 313 projektů.

Dále jsou často zjišťována pochybení při vlastním čerpání či použití prostředků, např. použití prostředků nebo jejich části mimo stanovený účel, úhrada nezpůsobilých výdajů či nevrácení nevyčerpaných prostředků. K pochybením dochází rovněž nedodržením různých parametrů či indikátorů vymezujících účel, na který byly prostředky určeny, či nesplněním různých administrativních pochybení. Bylo zjištěno i několik závažných případů, kdy poskytnuté prostředky byly zneužity, neboť účel, na který byly prostředky poskytnuty, nebyl vůbec splněn.

V roce 2022 bylo v rámci správy odvodů za porušení rozpočtové kázně podáno celkem 210 žádostí o posečkání nebo splátkování vyměřených odvodů za porušení rozpočtové kázně či příslušného penále, tyto žádosti se týkaly částky 749,7 mil. Kč.

V roce 2022 bylo podáno celkem 164 žádostí o prominutí vyměřeného odvodu za porušení rozpočtové kázně nebo příslušného penále. Požadovaná částka k prominutí činila 338,7 mil. Kč, přičemž prominuto bylo celkem 79,4 mil. Kč.

S účinností od 1. 1. 2022 přešla na orgány finanční správy kompetence ke správě odvodů za porušení rozpočtové kázně po zrušených regionálních radách regionu soudržnosti.

V roce 2022 bylo v rámci správy odvodů za porušení rozpočtové kázně na Odvolacím finančním ředitelství (OFŘ) zaevidováno celkem 278 podání od 130 daňových subjektů. Z toho bylo 227 odvolání proti platebnímu výměru na odvod za porušení rozpočtové kázně, případně platebnímu výměru na penále, 46 žádostí či návrhů na přezkoumání rozhodnutí, 3 návrhy na povolení obnovy řízení a 2 podněty na nečinnost.

OFŘ v roce 2022 vyřídilo celkem 265 podání. Z toho 209 odvolání (60 bylo zamítnuto), 43 žádostí či návrhů na přezkoumání rozhodnutí, 2 návrhy na povolení obnovy řízení a 2 podněty na nečinnost.

V roce 2022 bylo na úseku správy odvodů za porušení rozpočtové kázně evidováno 52 žalob, z toho 30 žalob směřovalo proti rozhodnutím o odvolání vydaným OFŘ a ve 22 případech se jednalo o převzetí žalob, které směřovaly proti rozhodnutím o odvolání vydaným Ministerstvem financí ČR proti prvoinstančním rozhodnutím o uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně, případně penále, vydaným zrušenými regionálními radami regionu soudržnosti. Kasačních stížností bylo zaevidováno celkem 35 (8 aktivních, 27 pasivních). V roce 2022 bylo OFŘ doručeno celkem 64 rozsudků krajských soudů, z čehož ve 37 případech byla

žaloba proti rozhodnutí OFŘ zamítnuta, ve 20 případech bylo rozhodnutí OFŘ zrušeno. V 6 případech došlo k zastavení řízení a v 1 případě k odmítnutí žaloby. OFŘ tedy před krajskými soudy uspělo v 68,7 % případů. Nejvyšší správní soud v roce 2022 rozhodl celkem v 43 případech, z toho v 28 případech o pasivní kasační stížnosti (podána daňovým subjektem) a v 15 případech o aktivní kasační stížnosti (podána OFŘ). V případě aktivních kasačních stížností Nejvyšší správní soud ve 3 případech vyhověl, v 9 případech kasační stížnost zamítl a v 3 případech řízení zastavil (z důvodu zpětvzetí kasační stížnosti). OFŘ tedy bylo úspěšné ve 20 % případů. V případě pasivních kasačních stížností Nejvyšší správní soud vyhověl celkem v 6 případech, naproti tomu v 20 případech byla kasační stížnost zamítnuta a ve 2 případech bylo řízení zastaveno (v 1 případě z důvodu neuhrazení soudního poplatku a v 1 případě z důvodu zpětvzetí kasační stížnosti). V případě pasivních kasačních stížností byla tedy úspěšnost OFŘ 53,5 %.

7.5 Elektronická evidence tržeb

Vývoj pandemie způsobené koronavirem SARS-CoV-2 a následně přijatá opatření směřující k omezení šíření onemocnění COVID-19 měly významný dopad do oblasti evidence tržeb, neboť v důsledku těchto událostí došlo ke schválení zákona č. 137/2020 Sb., na jehož základě došlo k pozastavení evidence tržeb od 27. 3. 2020. Tento zákon byl následně zákonem č. 449/2020 Sb. novelizován s účinností ode dne 3. 11. 2020. Novela prodloužila odklad evidence tržeb až do konce roku 2022 jak pro subjekty, které spadaly do prvních dvou fází evidence tržeb (tedy stravovací a ubytovací služby, velkoobchod, maloobchod), tak pro subjekty, které měly začít evidovat tržby od 1. 5. 2020 (subjekty spadající do 3. a 4. fáze evidence tržeb). Po dobu odkladu evidence tržeb byla rovněž utlumena kontrolní činnost. Systém evidence tržeb však zůstal po celé sledované období roku 2022 plně funkční, přestože poplatníci neměli povinnost tržby evidovat. Řada subjektů evidovala tržby dobrovolně.

Od počátku fungování evidence tržeb do 31. 12. 2022 bylo do systému zasláno celkem 20 945 275 014 evidovaných tržeb, přičemž průměrná doba lokální odezvy činila 46 milisekund a průměrná doba zahraniční odezvy činila 239 milisekund. Celková částka přiznaných tržeb k 31. 12. 2022 činila 1 024,3 mld. Kč.

Kontrolní činnost byla na úseku evidence tržeb již od roku 2020 postupně utlumována a tento trend pokračoval i v roce 2022. Prověřování řádného a včasného plnění povinností při evidenci tržeb nebylo v průběhu roku 2022 z výše uvedených důvodů realizováno. Inkaso za pokuty udělené v souvislosti s porušením zákonných povinností, které za rok 2022 činilo částku 642 771 Kč, tak s největší pravděpodobností ovlivnila pouze řízení o přestupcích, která byla postupně dokončována.

I v průběhu roku 2022 standardně docházelo na webových stránkách www.etrzby.cz k aktualizaci informací, a to jak pro podnikatele, firmy, IT vývojáře, tak pro zákazníky a širokou veřejnost.

Dne 28. 12. 2022 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen zákon č. 458/2022 Sb., kterým byl zrušen zákon o evidenci tržeb. K 31. 12. 2022 byl tedy systém elektronické evidence tržeb zrušen bez náhrady.

FS umožňuje poplatníkům po přechodnou dobu až do konce roku 2023 nahlížet na tržby zaslané do systému evidence tržeb. Na tyto údaje je možné nahlížet v aplikaci Elektronická evidence tržeb, též je možné žádat o detailní výpisy tržeb. Od 1. 1. 2023 však není funkční příjem datových zpráv o tržbách, k tomuto datu tedy již nejsou údaje o zaslaných tržbách u FS evidovány, a to ani pro dobrovolně evidující poplatníky. Pokud poplatníci své přihlašovací údaje zapomněli či ztratili a nemohou se již přihlásit do webové aplikace za účelem nahlížení na své údaje zaslané do systému evidence tržeb, mohou ještě do konce roku 2023 požádat o nové autentizační údaje buď elektronicky na portálu MOJE daně (prostřednictvím formuláře Žádost o autentizační údaje do EET), nebo osobně na libovolném územním pracovišti FÚ.

8. Informační technologie

8.1 Automatizovaný daňový informační systém

Automatizovaný daňový informační systém (ADIS) je aplikačně technickou podporou FS s celorepublikovou působností včetně jednotné technické infrastruktury.

Aplikační verze programů se skládá z dílčích modulů pro činnost FS – registr daňových subjektů, zpracování daňových tvrzení/hlášení jednotlivých daní, z modulů společných průřezových činností, které jsou potřebné pro správu, evidenci, vybírání a vymáhání daní, převod finančních prostředků oprávněným příjemcům a z modulů nezbytné systémové podpory, včetně modulů pro elektronické zpracování písemností na Internetu FS a podpory služeb portálu MOJE daně. V oblasti správy daní zajišťuje i mezinárodní výměnu informací, a to jak v oblasti přímých, tak i nepřímých daní. Každoročně reaguje na legislativní změny nejen v oblasti daňových zákonů, ale i na ostatní změny v legislativě, které správu daní ovlivňují.

V oblasti systémových prací došlo v průběhu roku 2022 ke stěhování hardwaru z Datového centra 2 SPCSS Vápenka do Datového centra SPCSS Zeleneč. Potřeba fyzického oddělení datových center do odlišných geograficky umístěných budov vychází ze základních principů kybernetické bezpečnosti. Dále došlo k povýšení operačního systému AIX používaného na infrastruktuře IS ADIS GFŘ, včetně pravidelných bezpečnostních úprav jak IS ADIS FÚ, tak i GFŘ, mající za cíl eliminaci rizik spojených s bezpečnostními zranitelnostmi.

V rámci klientského přístupu k daňovým subjektům každoročně dochází k úpravám a rozvoji systémů FS, z tohoto důvodu bylo i prodlouženo přechodné období pro nahlížení do daňové informační schránky (DIS) o 9 měsíců. Od 1. 12. 2022 je již přístupná pouze modernizovaná daňová informační schránka (DIS+) portálu MOJE daně, která prezentuje uživatelům tzv. Online finanční úřad v modernizované technologii. Internetové stránky portálu MOJE daně doznaly dalších úprav v oblasti přístupnosti, které vedou k usnadnění práce zrakově postižených uživatelů. Změny pokračovaly i v aplikaci elektronické podání pro finanční správu (EPO), v roce 2022 byly realizovány následující úpravy EPO formulářů:

- DSLDP3 – Daňové přiznání k dani silniční – od roku 2022 včetně – od 12/2022 (EPO3 nový formulář),
- DPFDP6 – Daň z příjmů fyzických osob – od roku 2021 včetně – od 02/2022 (EPO3),
- DNEDP5 – Daňové přiznání k dani z nemovitých věcí – od 04/2022 (EPO3 nový formulář),
- DPRZAD – Žádost o aktivaci uživatelského účtu – od 06/2022 (EPO3 nový formulář pro získání přístupu do DIS+ určený uživatelům, cizím státním příslušníkům),
- v rámci formuláře DADPIS – Obecná písemnost určená pro podání orgánům Finanční správy ČR (EPO3) byly pro nejvíce užívané případy zapracovány šablony písemností.

Pro vybrané formuláře byly zapracovány průvodci umožňující formou návodných otázek snadnější vyplnění předmětného formuláře.

Současně se zveřejněním nových formulářů a změn původních formulářů byly na portálu MOJE daně zveřejněny i upravené struktury XML souborů, včetně schémat XSD.

V průběhu roku 2023 připravuje FS další úpravy, které souvisí se zapracováním legislativních změn, převodem dalších EPO formulářů do technologie EPO3 a posílením bezpečnostních prvků webových aplikací, včetně zvýšení ochrany osobních údajů. V mezích možností se FS bude snažit portál MOJE daně dále upravovat dle potřeb a požadavků uživatelů.

V oblasti mezinárodní spolupráce při správě přímých daní byl vytvořen základ nové aplikace DAC7 pro mezinárodní výměny informací mezi státy EU o příjmech, kterých dosáhli prodejci za příslušný rok prostřednictvím digitální platformy (DAC7 – Směrnice Rady EU 2021/514, kterou se mění Směrnice 2011/16/EU, transponovaná do zákona č. 164/2013 Sb.). V první fázi se jednalo o vytvoření nových elektronických formulářů DAC7 pro ohlášení českých provozovatelů platforem a registraci neusazených, zahraničních provozovatelů platforem v ČR, včetně změnových formulářů. Povinnost podat ohlášení nebo registraci mají provozovatelé platformy od 1. 1. 2023. Pro zpracování ohlášení nebo registrace platforem byla vytvořena elektronická evidence/databáze s propojením na Centrální Registr DAC7 EU.

V souvislosti s přijetím směrnice Rady 2021/514/EU (DAC7) byly dále provedeny nutné úpravy aplikace Výměna informací MPD – informace mezi státy EU na základě žádosti. Šlo především o úpravu mechanismů hlídání lhůt pro odpověď, rozšíření tvorby aktualizace stavů žádosti, umožnění podání hromadné žádosti o informace, úpravy pro účely statistik EU a OECD.

Pro komunikaci se státy mimo EU, v rámci dohod OECD, byla vytvořena aplikace pro příjem a odesílání jiných typů zpráv (informace s jiným obsahem a zpravidla v jiném formátu než XML) než těch, které jsou předmětem tzv. automatické výměny, a to přes zabezpečený elektronický komunikační kanál OECD. Jde o zprávy typu žádosti o informace, zprávy NTJ (reporting zasílaný jurisdikcí s nulovou, anebo minimální daní, tzv. „No or Nominal Tax Jurisdictions reporting"), zprávy DTC (výměna na základě dohod o dvojím zdanění s nečlenskými státy EU – Double Tax Convention). Funkcionalitu aplikace bude možné využít i pro výměny informací a spolupráci se státy mimo EU v nepřímých daních, mezinárodním zdanění, vymáhání a auditu.

Analytika příchozích dat z mezinárodních výměn byla dále rozšířena o souhrnné sestavy a výběrové ukazatele za poplatníka napříč všemi typy výměn, data jsou automaticky přenášena na místně příslušné FÚ, kde jsou k dispozici správci daně.

Vzhledem ke stále rostoucímu počtu přeshraničních transakcí dochází k průběžné optimalizaci aplikace VIES on the Web. Většina změn probíhá na straně Evropské komise, bylo ovšem nutné zapracovat i přesahy do národních daňových systémů v oblasti mezinárodních nepřímých daní.

I v roce 2022 byl rozvoj systému v oblasti kybernetické bezpečnosti ovlivněn především zvýšenou aktivitou kybernetických útoků na informační systémy veřejné správy, která souvisela se zhoršující se mezinárodní situací. Vzhledem k tomu, že IS ADIS je prvkem kritické infrastruktury, bylo nutné jej zajistit proti těmto útokům tak, aby byla plně zajištěna funkčnost systému a byla ochráněna osobní data před zneužitím. Veškerá opatření byla realizována v souladu se zákonem o kybernetické bezpečnosti č. 181/2014 Sb., vyhláškou č. 82/2018 Sb. a se systémem řízení bezpečnosti informací ve FS.

V oblasti interních registrů subjektů byly v roce 2022 zapracovány úpravy pro přihlašování do DIS+ na portálu MOJE daně, úpravy v souvislosti s možností přidělení „Vlastního čísla plátce" daňovému subjektu na jeho žádost a úpravy zkvalitnění využití služeb základních registrů při ztotožňování daňových subjektů na tyto registry.

Realizovány byly další úpravy v oblasti obecné správy daní, obsahující výsun dat personalizovaných termínů pro portál MOJE daně, které zvyšují uživatelský komfort ze strany veřejnosti.

Nově byly vypracovány úlohy pro výpočet a předepsání úroku z vratitelného přeplatku dle § 253a daňového řádu a úroku z nesprávně stanovené daně § 254 daňového řádu.

V souvislosti se změnami na základě novely daňového řádu platné od 1. 1. 2021 byly zapracovány změny v evidenci výzev k odstranění vad podání v návaznosti na § 21b odst. 3 písm. a) zákona o účetnictví. Dále bylo zapracováno uložení pokuty podateli na základě § 247a odst. 2 daňového řádu.

Na počátku roku 2022 došlo v oblasti DPFO k zapracování úprav vyplývajících z novely zákona o daních z příjmů, účinných pro zdaňovací období roku 2021, u obou typů daňových přiznání (DAP k DPFO a DAP k DPFO ze závislé činnosti) do ADIS i do elektronických formulářů na portálu MOJE daně.

V návaznosti na novelu zákona o daních z příjmů zákonem č. 299/2020 Sb. došlo k zapracování úprav způsobu odečtu daňové ztráty v § 34 zákona o daních z příjmů (uplatnění ztráty z budoucích zdaňovacích období) a vlivu této skutečnosti na lhůtu pro stanovení daně dle § 38r odst. 2 zákona o daních z příjmů. Došlo k zapracování úprav pro řízení zahájení uplynutím lhůty pro podání daňového přiznání či dodatečného daňového přiznání dle § 145a daňového řádu a související využití dat z elektronických daňových přiznání či dodatečných daňových přiznání v případě nepřípustného podání podle § 145a daňového řádu.

U výzev k podání daňového přiznání byla zavedena evidence prodloužení lhůty stanovené výzvou. Zapracováno bylo také provázání úlohy DPFO a evidence kontrol.

K řadě změn došlo také na portálu MOJE daně, kde bylo zapracováno vynesení údajů z posledního vyměření obou typů daňových přiznání k dani z příjmů fyzických osob a využití těchto údajů k předvyplnění či načtení do nového podání daňového přiznání a také úpravy funkčnosti obou typů daňových přiznání v rámci EPO3.

V závěru roku 2022 došlo u DPFO k zapracování úprav vyplývajících z novely zákona o daních z příjmů, účinných pro zdaňovací období roku 2022, u obou typů daňových přiznání vč. úpravy průvodce vyplněním těchto daňových přiznání.

Do oblasti DPFO spadají také úpravy zohledňující novelizovaná ustanovení týkající se paušální daně, zejména rozšíření počtu pásem paušálního režimu. Změny byly zapracovány jak do ADIS, tak do IDR, prostřednictvím kterého je realizována výměna informací o poplatnících v paušálním režimu s VZP a ČSSZ.

Kromě totožných úprav na základě novelizací zákona o daních z příjmů obdobně jako u DPFO a úprav na portálu MOJE daně souvisejících se zavedením EPO3, konverze pro načtení souborů staršího typu a nového průvodce vyplněním daňového přiznání, došlo u DPPO také k zapracování úprav umožňujících na základě žádosti daňových subjektů předání účetních závěrek, které jsou přílohou podaných daňových přiznání, Ministerstvu spravedlnosti ČR, resp. rejstříkovým soudům k jejich zveřejnění ve Sbírce listin obchodního rejstříku.

Úpravy § 145a daňového řádu se promítly také do úprav pro řízení, která byla zahájena uplynutím lhůty pro podání vyúčtování daně či dodatečného vyúčtování daně ze závislé činnosti a srážkové daně i související využití dat z elektronických vyúčtování daně či dodatečného vyúčtování daně v případě nepřípustného podání podle § 145a daňového řádu, stejně jako evidence prodloužení lhůty stanovené výzvou u výzev k podání vyúčtování daně u obou těchto daní.

V oblastech DPH a kontrolních hlášení se v průběhu roku 2022 zapracovaly především řešení vyplývající ze znění zákona č. 366/2022 Sb., kde se ustanovil institut poloviční pokuty při nesplnění povinností dle §101h zákona o DPH pro fyzické osoby, právnické osoby se čtvrtletním zdaňovacím obdobím a společnosti s ručením omezeným s jedním společníkem. Zapracovaly se nové podmínky pro vznik vyloučené pokuty dle §101j zákona o DPH. Byly také upraveny kontroly na výši obratu pro splnění podmínek pro registraci či deregistraci jako plátce DPH.

V oblasti evidence písemností spočívaly úpravy v uzavírání částí spisů a změně způsobu evidování spisových a skartačních znaků tak, aby odpovídal požadavkům zákona o archivnictví a příslušné vyhlášky.

V souvislosti s novelou insolvenčního zákona a jiných právních předpisů zákonem č. 31/2019 Sb. účinným od 1. 6. 2019 byla v oblasti obecné správy daní – konkurzy zveřejněna nová verze formuláře „Přihláška pohledávky" a nová verze formuláře „Vyrozumění o uplatnění pohledávky za majetkovou podstatou".

Zapracovány byly úpravy v obecné správě daní – kontroly, týkající se doměrku v předmětu kontroly pro DPFO za shodných podmínek, které platí pro zpracování doměrku v předmětu kontroly v případě úlohy DPPO.

Došlo k rozšíření formuláře o položku „Počet dnů" do úlohy „Evidence provedených kontrolních úkonů". S ohledem na novelu daňového řádu byly zapracovány nové kontroly a úpravy ve zpracování již existujících úloh pro možnost společného odesílání platebních výměrů, zprávy o kontrole a oznámení o ukončení daňové kontroly.

V oblasti obecné správy daní – vymáhání byla zapracována tvorba aktuálního výkazu nedoplatků v úloze „Přihlášky pohledávek do likvidace PO/pozůstalosti FO" a také automatizace vymáhání nedoplatků po ukončení dědického řízení v případě existence více dědiců.

Dále byla zapracována úprava související se společným jměním manželů, kdy již při akci předání nedoplatku dlužníka do vymáhání (v případě fyzické osoby) je dotčený daňový subjekt zařazen na seznam pro zjištění informací o manželství ze základních registrů.

Dotazy na banky do Centrální evidence účtů jsou rozšířeny o nové datové struktury, které se týkají existence bezpečnostní schránky.

V souvislosti se zrušením evidence tržeb od 1. 1. 2023 byly realizovány úpravy k ukončení přijímání a zpracování zasílaných datových zpráv o tržbách a zablokována možnost generování certifikátů. Pro poplatníky zůstane do konce roku 2023 přístupná aplikace Správa údajů evidence tržeb na portále MOJE daně bez možnosti generování nových certifikátů. Pro správce daně zůstane aplikace evidence tržeb přístupná po dobu 3-10 let.

Se zavedením účtování o přijatých zálohách dle § 19 zákona o DPH z titulu dodání a pořízení nových dopravních prostředků uvnitř území Evropské unie vyvstala potřeba kontrol vyrovnání, respektive odúčtování těchto záloh. Dále byly zapracovány úpravy v účtování státních příjmů v souvislosti s úrokem hrazeným správcem.

Na integrovaném daňovém rozhraní byly zapracovány všechny nezbytné změny související s novelou paušální daně.

V aplikační oblasti průřezové funkce byla doplněna aplikace k uplatnění žádostí o nadstandardní přístupová práva.

Oblast oceňování nově umožňuje výstup dat z údajů katastru nemovitostí a daně z nemovitých věcí. Aplikační oblast registr nemovitostí obsahuje zapracovaný nový výměnný formát katastru nemovitostí.

Novela zákona o dani silniční, která nabyla účinnosti dne 1. 7. 2022 a byla uplatňována zpětně od 1. 1. 2022, přinesla zásadní změny do zdanění vozidel a správy silniční daně. Na základě těchto změn došlo k úpravám formuláře daňového přiznání k dani silniční a souvisejících pokynů k vyplnění.

Na základě metodického pokynu k silniční dani byla zapracována úprava výpočtu lhůty pro stanovení daně upravující § 148 odst. 4 daňového řádu a § 148 odst. 2 a 3 daňového řádu, tj. stanovení a prodloužení či přerušení lhůty pro stanovení daně. Zároveň byla realizována funkcionalita související s podáním daňového přiznání v průběhu vyměřovacího nebo doměřovacího řízení dle § 145 daňového řádu. Na základě zapracování této úlohy budou údaje z elektronických podání využity pro účely vyměření či doměření daně.

Do nového prostředí portálu MOJE daně byla provedena reimplementace EPO formuláře pro daň silniční (tzv. EPO3), kde byla vytvořena nová písemnost DSLDP3. Zároveň byla zapracována konverze pro načtení staršího typu souboru, resp. písemností DSLDP1 a DSLDP2 do nové písemnosti DLSDP3.

Tabulka č. 55: Počty a způsob elektronických podání k jednotlivým daním

k 31. 12. příslušného roku

Počty elektronických podání		2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21
Daň z nemovitých věcí	1)	-	-	-	4 333	28 525	658,3
	2)	-	-	-	454	4 292	945,4
	3)	5 857	5 531	5 107	5 618	5 526	98,4
	4)	19 121	18 968	21 697	27 668	28 790	104,1
	5)	13 384	12 686	13 524	20 806	15 793	75,9
	6)	**38 362**	**37 185**	**40 328**	**58 879**	**82 926**	**140,8**
	DatS	**20 771**	**19 862**	**19 843**	**21 786**	**28 097**	**129,0**
Daň z přidané hodnoty	1)	-	-	-	20 653	104 012	503,6
	2)	-	-	-	1 877	15 868	845,4
	3)	758 958	754 476	725 501	706 066	676 308	95,8
	4)	978 261	1 091 171	1 214 547	1 347 546	1 444 858	107,2
	5)	633 332	607 130	539 337	462 864	394 661	85,3
	6)	**2 370 551**	**2 452 777**	**2 479 385**	**2 539 006**	**2 635 707**	**103,8**
	DatS	**2 124 755**	**2 271 217**	**2 411 249**	**2 612 357**	**2 808 373**	**107,5**
Kontrolní hlášení DPH	1)	-	-	-	18 600	98 052	527,2
	2)	-	-	-	1 632	14 251	873,2
	3)	806 824	805 707	768 714	745 847	709 818	95,2
	4)	1 078 301	1 178 941	1 272 414	1 374 473	1 447 695	105,3
	5)	2 852 622	2 980 030	3 029 101	3 125 701	3 229 359	103,3
	6)	**4 737 747**	**4 964 678**	**5 070 229**	**5 266 253**	**5 499 175**	**104,4**
	DatS	**2 313 462**	**2 448 528**	**2 558 528**	**2 717 926**	**2 880 022**	**106,0**
Souhrnné hlášení VIES	1)	-	-	-	2 849	14 797	519,4
	2)	-	-	-	238	2 006	842,9
	3)	138 707	136 203	120 990	112 093	105 275	93,9
	4)	144 494	165 704	175 989	194 859	219 031	112,4
	5)	44 642	42 689	34 802	28 619	24 542	85,8
	6)	**327 843**	**344 596**	**331 781**	**338 658**	**365 651**	**108,0**
	DatS	**366 621**	**381 455**	**384 288**	**419 266**	**458 443**	**109,3**
Daň silniční	1)	-	-	-	873	7 064	809,2
	2)	-	-	-	83	862	1 038,6
	3)	67 103	66 705	64 965	61 794	59 350	96,0
	4)	93 606	101 484	107 889	115 688	120 790	104,4
	5)	59 589	56 591	53 867	45 887	42 381	92,4
	6)	**220 298**	**224 780**	**226 721**	**224 325**	**230 447**	**102,7**
	DatS	**168 301**	**175 189**	**180 549**	**188 646**	**196 413**	**104,1**
Daň z příjmů FO	1)	-	-	-	40 085	103 276	257,6
	2)	-	-	-	7 796	54 993	705,4
	3)	64 654	63 988	62 162	68 300	63 029	92,3
	4)	115 403	130 045	151 856	189 728	180 153	95,0
	5)	116 142	120 508	143 662	198 370	191 817	96,7
	6)	**296 199**	**314 541**	**357 680**	**504 279**	**593 268**	**117,6**
	DatS	**185 814**	**201 260**	**226 926**	**288 524**	**347 935**	**120,6**

Počty elektronických podání		2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21
Oznámení o vstupu do paušálního režimu	1)	-	-	-	46	660	1 434,8
	2)				9	182	2 022,2
	3)				1	56	5 600,0
	4)				13	500	3 846,2
	5)				2	290	14 500,0
	6)				**71**	**1 688**	**2 377,5**
	DatS				**5**	**487**	**9 740,0**
Daň z příjmů PO	1)	-	-	-	1 891	10 603	560,7
	2)	-	-	-	74	921	1 244,6
	3)	66 733	66 476	62 386	62 983	61 184	97,1
	4)	142 183	147 572	150 603	156 887	161 240	102,8
	5)	11 558	10 741	10 329	10 270	9 092	88,5
	6)	**220 474**	**224 789**	**223 318**	**232 105**	**243 040**	**104,7**
	DatS	**279 412**	**288 588**	**295 044**	**312 769**	**316 982**	**101,3**
Obecná podání	1)	-	-	-	5 118	17 012	332,4
	2)	-	-	-	1 444	2 502	173,3
	3)	33 015	32 527	34 312	32 394	32 098	99,1
	4)	19 796	22 903	30 436	37 593	33 670	89,6
	5)	4 108	4 081	5 501	10 047	6 484	64,5
	6)	**56 919**	**59 511**	**70 249**	**86 596**	**91 766**	**106,0**
	DatS	**19 796**	**22 948**	**27 809**	**30 302**	**41 957**	**138,5**
Vyúčtování daně z příjmů FO ze závislé činnosti a z funkčních požitků	1)	-	-	-	502	5 553	1 106,2
	2)	-	-	-	44	665	1 511,4
	3)	54 452	52 633	50 444	47 333	43 971	92,9
	4)	90 292	94 797	99 961	105 912	107 559	101,6
	5)	25 267	23 555	20 595	15 584	12 857	82,5
	6)	**170 011**	**170 985**	**171 000**	**169 375**	**170 605**	**100,7**
	DatS	**173 945**	**178 591**	**182 009**	**188 091**	**191 984**	**102,1**
Daňová informační schránka	3)	3 110	2 823	2 681	581	1	0,2
	4)	3 879	4 191	4 530	1 282	4	0,3
	5)	36	88	135	56	1 645	2 937,5
	6)	**7 025**	**7 102**	**7 346**	**1 919**	**1 650**	**86,0**
	DatS	**399**	**1 018**	**1 265**	**284**	**1**	**0,4**
Daňový portál - služby	3)	7 799	6 864	6 499	3 912	181	4,6
	4)	24 261	28 037	32 250	23 433	2 883	12,3
	6)	**32 060**	**34 901**	**38 749**	**27 345**	**3 064**	**11,2**
	DatS	**403**	**122**	**1 998**	**1 378**	**144**	**10,4**
Žádost o přístup do aplikace pro vracení daně v rámci EÚ	3)	992	840	1 089	777	610	78,5
	4)	1 225	1 358	1 448	760	790	103,9
	6)	**2 217**	**2 198**	**2 537**	**1 537**	**1 400**	**91,1**
Daň vybíraná srážkou	1)	-	-	-	536	5 146	960,1
	2)	-	-	-	37	563	1 521,6
	3)	50 193	53 563	52 605	48 653	46 491	95,6
	4)	72 152	81 453	88 617	92 600	96 895	104,6
	5)	18 154	17 767	15 814	13 517	11 815	87,4
	6)	**140 499**	**152 783**	**157 036**	**155 343**	**160 910**	**103,6**
	DatS	**159 745**	**185 941**	**198 800**	**197 319**	**205 986**	**104,4**
Žádost o vrácení DPH do/z jiných zemí EU	4)	-	-	-	-	-	-
	5)	60 424	62 260	58 915	52 814	56 945	107,8
	6)	**60 424**	**62 260**	**58 915**	**52 814**	**56 945**	**107,8**

Počty elektronických podání		2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21
Výpis z evidence pro daňové účely podle § 92a ZDPH	3)	78	5	0	0	0	0,0
	4)	79	2	0	3	1	33,3
	5)	65	22	2	4	0	0,0
	6)	**222**	**29**	**2**	**7**	**1**	**14,3**
	DatS	**234**	**15**	**4**	**1**	**3**	**300,0**
Žádost dle § 35d ZDP	1)	-	-	-	328	1 884	574,4
	2)	-	-	-	19	318	1 673,7
	3)	19 537	14 556	10 721	19 120	19 350	101,2
	4)	21 234	16 996	13 679	26 138	29 695	113,6
	5)	2 359	1 705	1 016	1 292	1 140	88,2
	6)	**43 130**	**33 257**	**25 416**	**46 897**	**52 387**	**111,7**
	DatS	**55 623**	**43 681**	**35 871**	**68 750**	**76 994**	**112,0**
Přihlášky k registraci	1)	-	-	-	4 156	14 159	340,7
	2)	-	-	-	256	1 878	733,6
	3)	21 628	21 302	17 166	16 878	16 222	96,1
	4)	66 875	71 076	68 156	76 411	74 911	98,0
	5)	215 459	224 306	201 889	205 327	263 006	128,1
	6)	**303 962**	**316 684**	**287 211**	**303 028**	**370 176**	**122,2**
	DatS	**73 946**	**76 104**	**72 197**	**80 877**	**82 718**	**102,3**
Odvod z loterií a jiných podobných her - Přiznání k dani z hazardních her	1)	-	-	-	3	6	200,0
	2)	-	-	-	0	6	-
	3)	50	48	33	40	41	102,5
	4)	95	152	145	112	122	108,9
	5)	0	0	0	0	0	0,0
	6)	**145**	**200**	**178**	**155**	**175**	**112,9**
	DatS	**255**	**274**	**326**	**267**	**286**	**107,1**
Zvláštní režim jednoho správního místa (MOSS)	3)	26	7	12	16	0	0,0
	4)	163	81	70	86	0	0,0
	5)	16 219	16 769	17 373	14 309	283	2,0
	6)	**16 408**	**16 857**	**17 455**	**14 411**	**283**	**2,0**
Oznámení FATCA	4)	135	92	73	81	76	93,8
	5)	335	261	279	282	378	134,0
	6)	**470**	**353**	**352**	**363**	**454**	**125,1**
Oznámení GATCA	4)	123	176	172	180	157	87,2
	5)	442	353	417	499	667	133,7
	6)	**565**	**529**	**589**	**679**	**824**	**121,4**
Ohlášení / Oznámení CbCR	3)	129	69	121	52	130	250,0
	4)	716	538	455	473	618	130,7
	6)	**845**	**607**	**576**	**525**	**748**	**142,5**
Žádost o autentizační údaje do EET	4)	8 753	10 750	20 549	1 759	775	44,1
	6)	**8 753**	**10 750**	**20 549**	**1 759**	**775**	**44,1**
Oznámení o tržbách evidovaných ve zvláštním režimu	1)	-	-	-	2	4	200,0
	2)			-	0	0	0,0
	3)			1	2	1	50,0
	4)			3	19	16	84,2
	5)			0	8	6	75,0
	6)			**4**	**31**	**27**	**87,1**
Oznámení pro DAC6	4)	-	-	0	5	7	140,0
	5)			2	139	24	17,3
	6)			**2**	**144**	**31**	**21,5**

Počty elektronických podání		2018	2019	2020	2021	2022	Index (%) 22/21
Zvláštní režim jednoho správního místa (OSS)	1)	**-**	**-**	**-**	113	137	121,2
	2)				143	99	69,2
	3)				0	0	0,0
	4)				3 069	1 265	41,2
	5)				21 448	128 399	598,7
	6)				**24 773**	**129 900**	**524,4**
CELKEM	**1)**	-	-	-	**100 088**	**410 890**	**410,5**
	2)	-	-	-	**14 106**	**99 406**	**704,7**
	3)	**2 160 527**	**2 146 851**	**1 985 755**	**1 932 726**	**1 839 882**	**95,2**
	4)	**2 881 666**	**3 166 833**	**3 455 992**	**3 777 432**	**3 953 330**	**104,7**
	5)	**4 012 936**	**4 118 668**	**4 145 901**	**4 226 947**	**4 390 545**	**103,9**
	6)	**9 055 129**	**9 432 352**	**9 587 648**	**10 051 299**	**10 694 053**	**106,4**
	DatS	**7 472 886**	**7 935 603**	**8 449 042**	**9 051 960**	**9 393 196**	**103,8**

*1) **DIS+**; podání učiněné prostřednictvím daňové informační schránky,*
*2) **NIA**; podání s využitím přístupu se zaručenou identitou,*
*3) **ZAREP**; podání s uznávaným elektronickým podpisem,*
*4) **ISDS**; podání s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky,*
*5) **Ostatní**; nepodepsaná podání (bez ZAREP, nebo bez ověření ISDS),*
*6) **Celkem**; Suma DIS+, NIA, ZAREP, ISDS a Ostatní.*
***DatS** – podání doručené datovou schránkou na FÚ.*

8.2 Ostatní informační systémy

V roce 2022 byl zajištěn vývoj, provoz a technická podpora aplikačních informačních systémů (seřazeno abecedně):

- APED – elektronické dražby,
- AVIS^{ME} – ekonomický systém, spisová služba GFŘ a OFŘ,
- Analyticko-monitorovací a rešeršní systémy,
- Evidenční systém Evidence sepsaných (případně odebraných) movitých věcí v návaznosti na vydané exekuční příkazy a protokoly o soupisu věcí, včetně jejich příloh, mimo jiné souvisí tato evidence i s fakturací skladovného od externích skladovatelů,
- Informační systém využívaný pro kontrolu účetnictví daňových subjektů,
- ReD – registr dotací, přístupný veřejnosti včetně otevřených dat („open data“),
- Informační systém pro podporu řízení lidských zdrojů, zpracování mezd, práce zaměstnanců personálních útvarů, systemizaci pracovních míst.

Dále byly provozovány další vnitřní specializované aplikace (např. Pracovní nepřítomnosti, Cestovní příkazy, Interní akty řízení, Hodnocení zaměstnanců, ServiceDesk, Návrh osobního ohodnocení, Systém pro sledování výkonů zaměstnanců, Autoprovoz). Byl zajištěn vývoj a provoz webových systémů GFŘ včetně internetových a intranetových stránek prostřednictvím redakčního systému na platformě OpenText. Řešení interaktivních formulářů PDF bylo plně nahrazeno webovými formuláři.

9. Personalistika

Převážná část zaměstnanců FS (více než 93 %) spadala v roce 2022 pod režim zákona o státní službě. Zbylou část pak představovali zaměstnanci v pracovním poměru, přičemž i v jejich případě se z velké části jednalo o zaměstnance, jimiž byla obsazena systemizovaná služební místa podle pracovněprávních předpisů ve smyslu § 178 a 178a zákona o státní službě. V oblasti personalistiky je tak pro FS určující zejména právní úprava zákona o státní službě a zákoníku práce, včetně souvisejících právních předpisů.

V roce 2022 se FS musela po personální stránce vyrovnávat s opakovaným rušením systemizovaných míst, což mělo výrazný dopad do služebních a pracovních poměrů zaměstnanců, kteří museli být přesunuti na jiná vhodná systemizovaná místa, nebo došlo k jejich zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů v případě státních zaměstnanců, případně vše mohlo vyústit až ve skončení služebního, resp. pracovního poměru zaměstnance.

V souvislosti s onemocněním COVID-19, které, ač v menší míře, i v současnosti postihuje personální kapacity všech zaměstnavatelů napříč trhem práce, a také s ohledem na měnící se trh práce a současný trend vedoucí ke slaďování osobního a rodinného života s výkonem služby, resp. práce, hledala i FS cesty, jak napomoci skloubení osobního a rodinného života zaměstnanců s výkonem služby, resp. práce. Po rozsáhlé diskusi napříč orgány finanční správy byly v tomto smyslu upraveny služební a pracovní řád FS, jakožto základní interní akty řízení upravující služební, resp. pracovní dobu zaměstnanců. Ke změnám došlo zejména v oblasti pružné služební, resp. pracovní doby, kdy byla sjednocena a zkrácena její základní část pro všechny orgány finanční správy.

Rozsáhlé přípravy a náročnou realizaci si v roce 2022 vyžádalo pravidelné hodnocení zaměstnanců FS, které se konalo po uplynutí dvouletého období. V rámci pravidelného hodnocení bylo zhodnoceno 13 792 zaměstnanců FS.

9.1 Stav zaměstnanců

Schválený počet systemizovaných míst k 1. 1. 2022 činil 15 523 (viz tabulka č. 56), z toho systemizovaných služebních míst bylo 15 034 a systemizovaných pracovních míst bylo 489. Od roku 2018 dochází k postupnému snižování počtu systemizovaných míst v celé FS. V meziročním porovnání došlo ke snížení o 520 systemizovaných míst. V návaznosti na schválené parametry rozpočtu na rok 2021 a střednědobého výhledu na léta 2022 a 2023 mělo docházet k pozvolnému snižování 500 míst ve vazbě na účinnost zákona č. 386/2020 Sb., kterým došlo ke zrušení daně z nabytí nemovitých věcí. V období pěti po sobě jdoucích pololetí, počínaje k 1. 7. 2021, mělo dojít ke snížení vždy o 100 systemizovaných míst. Takto bylo zrušeno 100 systemizovaných míst i k 1. 1. 2022.

V návaznosti na návrh státního rozpočtu na rok 2022 byla stanovena restriktivní opatření a snižování počtu míst ve FS bylo urychleno. K 1. 4. 2022 byl v souvislosti se zrušením daně z nabytí nemovitých věcí snížen schválený počet systemizovaných míst o 300. Jednalo se o zbývajících 300 systemizovaných služebních míst, která měla být z důvodu zabezpečení činností spojených s ukončováním uvedené agendy rušena v půlročních intervalech.

K 1. 7. 2022 došlo k dalšímu snížení počtu systemizovaných míst o 100. Toto snížení počtu míst bylo navázáno na legislativní pozastavení elektronické evidence tržeb až do konce roku 2022 v souvislosti s vývojem situace týkající se pandemie COVID-19. Systém evidence tržeb byl přesto plně funkční i po dobu, po kterou poplatníci neměli povinnost tržby evidovat, ale možnost evidence byla zachována. Snížení počtu systemizovaných míst ve FS i předpokládanému ukončení evidence tržeb ke konci roku 2022 bylo nutné přizpůsobit organizační strukturu FS.

K další změně počtu systemizovaných míst ve FS došlo v průběhu roku 2022 změnou systemizace s účinností k 1. 10. 2022, ve vazbě na účinnost zákona č. 142/2022 Sb., kterým byl novelizován kromě jiného zákon o dani silniční. Tímto zákonem, účinným od 1. 7. 2022, byly provedeny změny ve zdaňování vozidel, kdy došlo ke značnému omezení okruhu poplatníků. V souvislosti s omezením daně silniční bylo rozhodnuto o zrušení celkem 200 systemizovaných míst, z toho 20 již k 1. 10. 2022 (dalších 180 systemizovaných míst k 1. 1. 2023).

Tabulka č. 56: Plnění limitu počtu zaměstnanců ve fyzických osobách

	2018	2019	2020	2021	2022
Schválený počet systemizovaných míst k 1. 1.	16 300	16 210	15 714	15 714	15 523
Schválený počet systemizovaných míst 31. 12.	16 300	16 210	15 714	15 623	15 103
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12.	15 571	15 267	15 031	14 749	14 122
Podíl plnění (%)	95,5	94,2	95,7	94,4	93,5

Míra naplnění schváleného počtu systemizovaných míst zaznamenala k 31. 12. 2022 meziroční pokles o 0,9 procentního bodu oproti roku 2021. Rozhodujícími faktory pro nesplnění tohoto ukazatele ve 100% výši byly jak přirozená fluktuace zaměstnanců, tak plánované rušení systemizovaných míst, přičemž bylo omezeno zejména obsazování systemizovaných míst, u nichž bylo plánováno zrušení k 1. 1. 2023. Dalším faktorem snižujícím míru naplnění schváleného počtu systemizovaných míst je dlouhodobý nedostatek vhodných uchazečů na trhu práce.

Z celkového počtu 14 122 zaměstnanců v evidenčním počtu k 31. 12. 2022 bylo ve služebním poměru 13 255 (podíl zaměstnanců ve služebním poměru se zvýšil o 0,6 procentního bodu oproti roku 2021 na 93,9 %) a v pracovním poměru 867 zaměstnanců. Systemizovaná služební místa lze v souladu se zákonem o státní službě obsazovat také zaměstnanci v pracovním poměru podle pracovněprávních předpisů, což zvyšuje počet zaměstnanců v pracovním poměru oproti počtu systemizovaných pracovních míst (489). Jedná se zejména o situace, kdy je třeba nahradit dočasně nepřítomného státního zaměstnance, např. z důvodu dlouhodobé nemoci či na základě jeho zařazení mimo výkon služby z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené. Struktura zaměstnanců v roce 2022 v porovnání s rokem 2021, posuzovaná podle různých hledisek, je uvedena v tabulkách č. 57 až 59.

Tabulka č. 57: Evidenční počet zaměstnanců

k 31. 12. daného roku

Evidenční počet zaměstnanců	2021		2022	
	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)
	14 749	**100**	**14 122**	**100**
a) z hlediska organizačních složek:				
zaměstnanci řídící složky GFŘ	1 057	7,2	1 043	7,4
zaměstnanci OFŘ	234	1,6	224	1,6
zaměstnanci řídící složky FÚ	1 855	12,6	1 760	12,4
zaměstnanci ÚP	11 603	78,6	11 095	78,6
b) podíl odborných zaměstnanců	14 618	99,1	13 991	99,1
c) podíl žen	11 946	81,0	11 476	81,3
d) podíl zaměstnanců s VŠ vzděláním	7 211	48,9	6 971	49,4

Nejvyšší podíl z celkového počtu zaměstnanců FS tvořili zaměstnanci územních pracovišť zabezpečující komplexní výkon činností v rámci působnosti jednotlivých FÚ. Dlouhodobý trend

představuje zvyšující se převaha žen v celkovém počtu zaměstnanců. Nadále také pokračuje nárůst podílu zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním, čímž se téměř vyrovnává podíl zaměstnanců se středoškolským (50,6 %) a vysokoškolským (49,4 %) vzděláním. Tento jev lze považovat za pozitivní, zejména s ohledem na nastavený systém požadovaného vzdělání dle platových tříd podle přílohy č. 1 zákona o státní službě, a to téměř bez možnosti uplatnění výjimky z tohoto vzdělání, jako je tomu v režimu zákoníku práce.

Tabulka č. 58: Rozdělení zaměstnanců podle věku

k 31. 12. daného roku

Evidenční počet zaměstnanců		2021		2022	
		Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)
		14 749	**100**	**14 122**	**100**
z toho	méně než 25 let	**102**	0,7	89	0,6
	25–34 let	1 472	10,0	1 219	8,6
	35–44 let	2 914	19,8	2 642	18,7
	45–54 let	5 577	37,8	5 394	38,2
	55–64 let	4 328	29,3	4 414	31,3
	65 a více	356	2,4	364	2,6

Stejně jako v rámci celé veřejné správy, tak i ve FS se projevují demografické změny, když dochází ke zvyšování podílu zaměstnanců ve věku 55+. V roce 2022 také celkem 269 zaměstnanců dosáhlo důchodového věku. Vysledovat lze postupné navýšení podílu služebních a pracovních poměrů odborných zaměstnanců, které trvají déle než 5 let, na jejich celkovém počtu (viz tabulka č. 59), přičemž tento podíl vzrostl meziročně o 3,1 procentního bodu oproti roku 2021.

Tabulka č. 59: Přehled délky trvání služebního a pracovního poměru odborných zaměstnanců

k 31. 12. daného roku

Odborní zaměstnanci ve služebním a pracovním poměru		2021		2022	
		Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)
		14 618	**100**	**13 991**	**100**
z toho	více než 5 let	11 071	75,7	11 021	78,8
	od 1 roku do 5 let	2 973	20,4	2 583	18,4
	do 1 roku	574	3,9	387	2,8

9.2 Obměna zaměstnanců

V kalendářním roce 2022 bylo přijímání zaměstnanců na volná systemizovaná místa realizováno v souladu se zákonem o státní službě a zákoníkem práce zpravidla na základě výběrových řízení. V případě obtížně obsaditelných pozic pak byla výběrová řízení stejně jako v předešlých letech vyhlašována opakovaně, a to především z důvodu nedostatečného zájmu uchazečů splňujících stanovené předpoklady a požadavky. V porovnání s kalendářním rokem 2021, který byl poznamenán nepříznivou epidemiologickou situací způsobenou pandemií COVID-19, byl v kalendářním roce 2022 v důsledku návratu do běžného režimu vyhlášen vyšší počet výběrových řízení.

Tabulka č. 60: Počet vyhlášených výběrových řízení

Počet vyhlášených výběrových řízení na volná služební místa	**2 518**
z toho: státní zaměstnanci	2 225
představení	123
zástupy v pracovním poměru podle § 178 ZSS	170
Počet vyhlášených výběrových řízení na volná pracovní místa	**52**
z toho: zaměstnanci	50
vedoucí zaměstnanci	2

Vzhledem k tomu, že se z pohledu právních předpisů na služební poměr státního zaměstnance aplikují zásady uplatňování veřejné moci a základní zásady správního řízení podle SŘ, mají státní zaměstnanci, jako účastníci řízení, možnost podat odvolání proti rozhodnutím služebního orgánu, která jsou jim v rámci řízení ve věcech služby vydávána. V roce 2022 bylo v rámci orgánů finanční správy podáno celkem 14 odvolání proti rozhodnutím služebního orgánu (viz tabulka č. 61). V celkovém množství odvolání byla rovnoměrně zastoupena odvolání proti rozhodnutí o převedení na jiné služební místo (3), o skončení služebního poměru (3) a o změně platu (3). Všechna podaná odvolání proti rozhodnutí o převedení na jiné služební místo napadala prvostupňová rozhodnutí, vydaná v souvislosti se změnou systemizace a organizační struktury, v jejímž důsledku bylo zrušeno služební systemizované místo, na kterém byl státní zaměstnanec původně zařazen. U odvolání proti rozhodnutí o platu převažovala napadená prvostupňová rozhodnutí, vydaná na základě výsledků služebního hodnocení, kdy došlo ke snížení osobního příplatku státního zaměstnance.

Tabulka č. 61: Počet odvolání ve vztahu k zákonu o státní službě

Počet odvolání ve vztahu k zákonu o státní službě		**14**
Z toho:	k rozhodnutí o přijetí do služebního poměru	1
	k rozhodnutí o zařazení nebo jmenování na služební místo	0
	k rozhodnutí o převedení na jiné služební místo	3
	k rozhodnutí o skončení služebního poměru	3
	k rozhodnutí o změně platu	3
Ostatní		4

V roce 2022 došlo k navýšení míry fluktuace o 2,1 procentního bodu oproti roku 2021. Velkou měrou se v tomto ukazateli promítlo již zmiňované zrychlení rušení systemizovaných míst v souvislosti se zrušením daně z nabytí nemovitosti, ale také rušení systemizovaných míst v souvislosti s pozastavením elektronické evidence tržeb a se změnou daně silniční, což celkově znamenalo zrušení 520 systemizovaných míst v roce 2022 a přípravu zrušení dalších 180 systemizovaných míst k 1. 1. 2023. Hodnotu míry fluktuace také zkresluje skutečnost, že přechody zaměstnanců mezi služebním a pracovním poměrem v rámci FS jsou zaznamenávány jako ukončení původního a začátek nového služebního nebo pracovního poměru. Reálná fluktuace tak je ve skutečnosti nižší než 10,4 %.

Tabulka č. 62: Počet nových a ukončených služebních a pracovních poměrů

	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Počet zaměstnanců ke konci sledovaného období = evidenční počet zaměstnanců	**15 571**	**15 267**	**15 031**	**14 749**	**14 122**
Nově uzavřené služební a pracovní poměry	1 339	1 036	1 197	1 006	847
Ukončené služební a pracovní poměry	1 233	1 260	1 352	1 221	1 473
Míra fluktuace (%)	**7,9**	**8,3**	**9**	**8,3**	**10,4**

9.3 Odměňování zaměstnanců

Průměrný plat zaměstnanců FS v roce 2022 dosáhl částky 43 612 Kč. Oproti roku 2021 došlo ve sledovaném období k růstu průměrného platu o 497 Kč, tj. o 1,15 %. Průměrný přiznaný tarifní plat za období 2022 činil 31 029 Kč. V porovnání s minulým rokem došlo k navýšení průměrného přiznaného tarifního platu o 1 149 Kč, tj. o 3,85 %. Tento nárůst je ovlivněn zrealizovanou změnou v oblasti odměňování zaměstnanců FS v roce 2022, neboť od 1. 9. 2022 došlo k valorizaci (navýšení) platových tarifů o 10 %.

Objem prostředků na platy byl ve FS v roce 2022 krácen, podobně jako v roce 2021, v souvislosti s vázáním finančních prostředků na platy, včetně pojistného na sociální zabezpečení, pojistného na veřejné zdravotní pojištění, jakož i přídělu do FKSP, které odpovídají počtu neobsazených míst. Z pohledu rozpočtových položek podseskupení 501 Platy došlo v období od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 k vázání finančních prostředků v celkové výši 172 665 710 Kč, z toho bylo z rozpočtové položky 5011 Platy zaměstnanců v pracovním poměru, vyjma zaměstnanců na služebních místech, odvedeno zpět do státního rozpočtu 2 739 900 Kč a z rozpočtové položky 5013 Platy zaměstnanců na služebních místech podle zákona o státní službě bylo odvedeno zpět do státního rozpočtu 169 925 810 Kč. Objem vázaných finančních prostředků na rozpočtové položce 5011 odpovídá v průměrném vyjádření 11 neobsazeným pracovním místům a na rozpočtové položce 5013 odpovídá v průměrném vyjádření 675 neobsazeným služebním místům s nejvyšším procentuálním podílem neobsazených systemizovaných míst v 9. a 10. platové třídě.

V důsledku stanoveného snižování počtu systemizovaných míst vznikla FS povinnost zabezpečit z rozpočtu v roce 2022 výdaje na platy pro 41 zaměstnanců, kteří byli zařazeni mimo výkon služby z organizačních důvodů. FS takto vyplatila v souladu se zákonem o státní službě platy státním zaměstnancům zařazeným mimo výkon služby z organizačních důvodů po dobu stanovenou v § 62 odst. 1 zákona o státní službě, a to ve výši 80 % jejich měsíčního platu. V průběhu roku 2022 bylo dle zákona o státní službě vyplaceno odbytné 22 státním zaměstnancům, pro které nebylo nalezeno jiné vhodné služební místo. Vyplaceno bylo také odstupné 1 zaměstnanci.

Tabulka č. 63: Vývoj platů

Plán, skutečnost a struktura platu	2018	2019	2020	2021	2022
Plánovaná výše průměrného měsíčního platu (Kč)	36 853	38 902	41 294	41 294	41 941
Průměrný měsíční plat (Kč)	38 734	40 931	43 301	43 115	43 612
Přiznaný průměrný tarifní plat (Kč)	26 712	28 161	29 755	29 880	31 029
Podíl přiznaného průměrného tarifního platu k průměrnému měsíčnímu platu (%)	68,9	68,8	68,7	69,4	71,1
Průměrná měsíční mzda zaměstnanců ve veřejné správě a obraně, sociálním zabezpečení dle ČSÚ* (Kč)	35 425*	37 652*	39 862*	40 404*	41 275

**Údaj dle výsledků za 1.–3. čtvrtletí daného roku.*

9.4 Napadení zaměstnanců

U zaměstnanců orgánů finanční správy jsou sledovány případy verbálního i fyzického napadení, k nimž došlo při výkonu služební/pracovní činnosti nebo v souvislosti s ní. Tabulka č. 64 uvádí

statisticky zpracovaná data vztahující se k napadení zaměstnanců orgánů finanční správy za rok 2022.

V roce 2022 počet nahlášených napadení zaměstnanců orgánů finanční správy oproti předešlému roku zaznamenal podstatnější nárůst. Setrvale nejpočetnějším typem zůstává napadení verbální, zaznamenána byla i zvýšená kvantita fyzických útoků oproti roku 2021. Vzrůstající trend se registruje i u položky podání trestního oznámení. V souvislosti se zvyšujícím se množstvím napadení byla podstatně navýšena hodnota využívání interní právní pomoci poskytované určenými zaměstnanci s právním vzděláním, kteří tuto službu poskytli zejména zaměstnancům, u kterých hrozilo podání trestního oznámení.

Žádost o psychologickou pomoc byla v roce 2022 využita ve dvou případech napadených zaměstnanců, kteří čelili trestnímu oznámení.

Lze konstatovat výrazné navýšení počtu ohlášených napadení zaměstnanců oproti roku 2020. Z těchto údajů lze vypozorovat, že útoky na zaměstnance ze strany veřejnosti, resp. kontrolovaných daňových subjektů se dostávají na úroveň před vypuknutím pandemie COVID-19, kdy již není tak podstatným způsobem omezen v rámci epidemiologických opatření osobní kontakt. Zároveň lze zaregistrovat vzrůstající trend počtu verbálních napadení učiněných prostřednictvím telefonního hovoru nebo v rámci elektronické komunikace.

Tabulka č. 64: Napadení zaměstnanců

k 31. 12. daného roku

Počet ohlášených případů napadení zaměstnance	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
fyzické napadení	4	4	1	1	6
verbální napadení	69	48	20	25	38
poškození majetku	2	2	1	0	1
trestní oznámení podané na zaměstnance	4	3	0	0	5
trestní oznámení podané zaměstnancem	1	1	1	4	2
ostatní případy	0	5	0	0	0
CELKEM	**77**	**61**	**23**	**28**	**44**
počet případů nárokované právní pomoci	16	7	1	4	10
počet případů nárokované psychologické pomoci	1	0	0	0	2

9.5 Vzdělávání zaměstnanců

Vzdělávání zaměstnanců FS probíhalo v roce 2022 v souladu se zákonem o státní službě, Rámcovými pravidly vzdělávání ve služebních úřadech a Rámcovými pravidly vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech. Vzdělávání ve FS se řídí konkrétními interními akty řízení, které mají za cíl, mimo jiné, zjednodušit přístup k informacím o systému vzdělávání, neboť jsou základními informačními zdroji pro státní zaměstnance a zaměstnance FS, kteří zde získají přehled o možnostech, způsobech i podmínkách vzdělávání.

V uvedeném roce bylo vzdělávání státních zaměstnanců a zaměstnanců FS nadále ovlivněno výskytem onemocnění COVID-19. Dopady onemocnění zcela nepominuly a do konce února 2022 byl částečně omezen provoz vzdělávacích zařízení. Současně vzhledem ke světové situaci, probíhajícímu konfliktu na Ukrajině a uprchlické krizi byla k datu 23. 3. 2022 dočasně převedena k bezplatnému užívání Ministerstvu vnitra ČR vzdělávací zařízení Pozlovice a vzdělávací zařízení Telč s celkovou kapacitou 231 lůžek. Následně pak od 25. 3. 2023 rekreační zařízení Josefův Důl, rekreační zařízení Zadov a rekreační zařízení Rokytnice. Převedení uvedených vzdělávacích a rekreačních zařízení bylo provedeno za účelem ubytování ukrajinských uprchlíků, a tím došlo ke snížení disponibilní kapacity zařízení na realizaci systémových a nesystémových vzdělávacích akcí v rámci FS.

Vzhledem k uvedené epidemiologické situaci a s ohledem na probíhající konflikt na Ukrajině rozšířil Odbor vzdělávání nabídku vzdělávacích akcí především o e-learningové kurzy nebo je realizoval formou online přes MS Teams.

V roce 2022 byl kladen důraz na realizaci povinných systémových vzdělávacích kurzů formou online uskutečňovaných přes MS Teams. Jednalo se především o odborné vzdělávací kurzy, které jsou zařazeny do průběžného profesního vzdělávání I. stupně, jež má státní zaměstnanec a zaměstnanec povinnost absolvovat do 12 měsíců od vzniku služebního nebo pracovního poměru nebo po změně zařazení na služební místo. Další nabídkou Odboru vzdělávání byly kurzy v oblasti daňové kontroly, vyměřování daní, vymáhání, krizového a manažerského řízení či hodnocení zaměstnanců. Odborné vzdělávací kurzy realizované formou online absolvovalo v roce 2022 celkem 10 862 státních zaměstnanců a zaměstnanců FS.

Významnou měrou se na vzdělávání státních zaměstnanců a zaměstnanců FS podílela e-learningová forma. Jednalo se především o kurzy Microsoft Office 2013, GDPR nebo Průběžné protikorupční vzdělávání ve FS. Kurzy GDPR a Průběžné protikorupční vzdělávání v roce 2022 absolvovalo 1 016 státních zaměstnanců a 423 zaměstnanců. Kurz Microsoft Office 2013 absolvovalo 1 898 státních zaměstnanců a 194 zaměstnanců. Uvedené kurzy byly realizovány za využití vzdělávacího portálu LMS Moodle a Personálního portálu. Současně byl za spolupráce s Institutem pro veřejnou správu Praha a Národním ústavem pro kybernetickou

bezpečnost realizován kurz základů kybernetické bezpečnosti „Dávej kyber“, který absolvovalo celkem 533 státních zaměstnanců a 185 zaměstnanců.

Nedílnou součástí činnosti Odboru vzdělávání zůstala nadále organizace a koordinace úřednických zkoušek. V roce 2022 bylo realizováno ve FS 115 termínů pro vykonání úřednických zkoušek v oboru státní služby 02 – Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a hazardní hry. Celkem bylo z FS prozkoušeno 477 osob, z nichž 9 skládalo obecnou část úřednické zkoušky, 58 zvláštní část úřednické zkoušky a obě části úřednické zkoušky 410 osob. Úspěšně úřednickou zkoušku vykonalo 92 % uchazečů. Tak jako v předchozích letech byla realizace úřednických zkoušek prováděna v aplikaci eZkouška, která plní roli elektronické podpory celého procesu.

V souladu se zákonem č. 250/2016 Sb., v němž je stanovena nezbytnost splnění kvalifikačních požadavků úspěšným vykonáním zkoušky odborné způsobilosti, zajistil Odbor vzdělávání ve spolupráci s Institutem pro veřejnou správu Praha v roce 2022 prozkoušení 30 státních zaměstnanců. Z toho 26 zaměstnanců vykonalo zkoušku odborné způsobilosti, s výsledkem vyhověl, což je 87 % všech přezkoušených zaměstnanců.

Služební volno k individuálním studijním účelům čerpalo v průběhu roku 2022 celkem 631 státních zaměstnanců. Mezi důvody čerpání značně převažovala především příprava na složení úřednické zkoušky, zkoušky odborné způsobilosti a studium na vysoké škole.

Další významnou oblastí je jazykové vzdělávání, které se zaměřuje na zdokonalení jazykových znalostí pro výkon služby na systemizovaném služebním místě s požadavkem úrovně znalosti anglického, německého anebo francouzského jazyka pro potřeby orgánů finanční správy. Jeho důležitost spočívá zejména v přípravě a prohlubování znalostí státních zaměstnanců k výkonu služby na uvedených systemizovaných služebních místech. I v této oblasti probíhala v daném roce část kurzů online formou.

V roce 2022 bylo celkem proškoleno 23 430 státních zaměstnanců v rámci interních vzdělávacích akcí a 942 v rámci externích vzdělávacích akcí. V případě zaměstnanců, kteří absolvovali interní vzdělávací akce, tento počet činil 1 464, externích vzdělávacích akcí se zúčastnilo 222 zaměstnanců. Celkem se v roce 2022 zúčastnilo vzdělávacích akcí 26 058 státních zaměstnanců a zaměstnanců FS.

Tabulka č. 65: Přehled odborného rozvoje státních zaměstnanců

Druh vzdělávání	Počet státních zaměstnanců interní vzdělávací akce	Počet státních zaměstnanců externí vzdělávací akce
vstupní vzdělávání úvodní	328	0
vstupní vzdělávání následné	0	0
vzdělávání průběžné	22 951	933
vzdělávání představených	146	0
jazykové vzdělávání	5	9

Tabulka č. 66: Přehled odborného rozvoje zaměstnanců

Druh vzdělávání	Počet zaměstnanců interní vzdělávací akce	Počet zaměstnanců externí vzdělávací akce
vstupní vzdělávání úvodní	217	0
vstupní vzdělávání následné	0	5
vzdělávání průběžné	1 246	217
vzdělávání vedoucích zaměstnanců	1	0
jazykové vzdělávání	0	0

V roce 2022 byl i nadále plněn cíl Strategie rozvoje FS 4.3 Zefektivnění systému vzdělávání spočívající ve vytvoření a realizaci „Daňové akademie" formou spolupráce s Vysokou školou ekonomickou v Praze. V rámci již uvedené spolupráce bylo přijato na Fakultu účetnictví do bakalářského studijního programu Zdanění a daňová politika celkem 33 zaměstnanců. Z uvedeného celkového počtu v akademickém roce 2021/2022 realizovalo studium včetně příprav na státní bakalářské zkoušky a obhajobu bakalářské práce celkem 21 zaměstnanců. Jeden zaměstnanec přerušil studium ze závažných zdravotních důvodů.

Z uvedených zaměstnanců do konce roku 2022 ukončili bakalářský studijní program splněním jak státní závěrečné zkoušky, tak obhajobou bakalářské práce celkem 4 zaměstnanci a získali titul Bc. Bakalářské práce tří z uvedených zaměstnanců byly navrženy do soutěže Excelentní studentské odborné práce 2022, ve které jeden zaměstnanec FS vyhrál celý ročník 2022 a jeden byl mezi oceněnými. Dále do uvedeného data celkem 13 zaměstnanců úspěšně vykonalo státní závěrečnou zkoušku a 4 zaměstnanci obhájili bakalářskou práci. V následujícím kalendářním roce plánuje 8 zaměstnanců složit státní závěrečnou zkoušku a 17 zaměstnanců obhájit bakalářskou práci. Ke skutečnému zvýšení vzdělání dojde až po úspěšném absolvování uceleného studijního bakalářského programu a tím získání titulu Bc.

10. Hospodaření

Tabulka č. 67: Přehled příjmů a výdajů

k 31. 12. daného roku v mil. Kč

Rok	PŘÍJMY	VÝDAJE			
	CELKEM	CELKEM	Kapitálové (investiční)	Běžné (neinvestiční)	Na jednoho zaměstnance
2018	562,1	12 096,6	401,2	11 695,4	0,8
2019	442,3	12 652,6	455,6	12 197,0	0,8
2020	245,1	13 499,4	967,5	12 531,9	0,9
2021	236,7	13 186,2	930,7	12 255,5	0,9
2022	246,2	12 725,3	731,8	11 993,5	0,9

10.1 Příjmy

Tabulka č. 68: Porovnání příjmů

v mil. Kč

Členění příjmů	Skutečnost k 31. 12. 2021	Schválený rozpočet k 1. 1. 2022	Skutečnost k 31. 12. 2022	% plnění schváleného rozpočtu	2022/21 skutečnost v %
Daňové příjmy	2,9	12,3	31,2	253,7	1 075,9
Nedaňové příjmy	231,9	115,8	201,4	173,9	86,8
Kapitálové příjmy	0,9	0,1	4,6	4 600,0	511,1
Přijaté transfery	1,0	0,0	9,0	x	900,0
CELKEM	**236,7**	**128,2**	**246,2**	**191,9**	**104,0**

Schválený rozpočet příjmů na rok 2022 ve výši 128,2 mil. Kč nebyl k 31. 12. 2022 upraven. Konečný rozpočet včetně zapojeného pojistného činil 129,5 mil. Kč. Skutečné plnění rozpočtu celkových příjmů ve výši 246,2 mil. Kč znamená jeho plnění na 191,9 %. Oproti stejnému období roku 2021 jsou příjmy o 9,5 mil. Kč (tj. o 4 %) vyšší.

Z hlediska druhového třídění příjmů dle rozpočtové skladby se na plnění rozpočtu celkových příjmů nejvíce podílejí nedaňové příjmy, i když meziročně poklesly o 30,5 mil. Kč. Největší podíl těchto příjmů je tvořen přijatými sankčními platbami. Pokles lze charakterizovat jako nahodilý. Nedaňové příjmy, respektive příjmy z pokut ve správním řízení jsou dále ovlivněny rozhodnutím Nejvyššího správního soudu, který zrušil sankci uloženou za provozování loterie nebo jiné podobné hry bez povolení vydaného příslušným orgánem. Pokles byl zaznamenán i v rámci pokut a nákladů řízení za porušení evidence tržeb. Tento druh příjmů již není aktuální

vzhledem k pozastavení elektronické evidence tržeb v roce 2022 a jejímu ukončení od 1. 1. 2023. Trend poklesu se týká i příjmů z pronájmu majetku, a to vzhledem ke snižující se ploše dočasně nepotřebných ploch v rámci optimalizace finanční správy a předáním budov do příslušnosti hospodaření Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM).

Meziroční zvýšení daňových příjmů bylo způsobeno realizací nápravy stavu z prosince 2020, kdy byla daňovým subjektem nesprávně uhrazena částka ve výši 15,0 mil. Kč na účet správních poplatků (DP 371) místo na účet DPH (DP 70), a v únoru 2021 byla tato částka převedena správcem daně na správný druh příjmů. Nárůst výše inkasa na uvedeném druhu daňového příjmu v roce 2022 tak byl z větší části způsoben nesprávným zatříděním částky na přelomu let 2020 a 2021, čímž bylo čerpání roku 2021 významně zkresleno.

10.2 Výdaje

Schválený rozpočet výdajů GFŘ (závazný ukazatel) ve výši 12 745,8 mil. Kč byl k 31. 12. 2022 rozpočtovými opatřeními v souhrnu zvýšen o 213,6 mil. Kč. Po zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů ve výši 870,9 mil. Kč, přijatého pojistného plnění ve výši 1,2 mil. Kč a odpočtu vázání prostředků za neobsazená systemizovaná místa ve výši 234,5 mil. Kč činil konečný rozpočet 13 596,9 mil. Kč. Skutečné celkové výdaje rozpočtu k 31. 12. 2022 činily 12 725,3 mil. Kč (93,6 % celkového rozpočtu). Proti roku 2021 byly výdaje roku 2022 o 460,9 mil. Kč nižší, z toho kapitálové výdaje o 198,9 mil. Kč a běžné výdaje o 261,9 mil. Kč.

Tabulka č. 69: Porovnání výdajů

v mil. Kč

Členění výdajů	Skutečnost k 31. 12. 2021	Schválený rozpočet k 1.1. 2022	Konečný rozpočet k 31. 12. 2022	Skutečnost k 31. 12. 2022	% plnění konečného rozpočtu	2022/21 skutečnost v %
Běžné výdaje	**12 255,5**	**12 130,0**	**12 261,8**	**11 993,5**	**97,8**	**97,9**
Platy a příslušenství	10 395,3	10 220,4	10 203,0	10 189,6	99,9	98,0
Ostatní běžné výdaje	1 860,1	1 929,6	2 058,8	1 803,9	87,6	97,0
v tom: běžné ICT mimo prg.	850,3	886,0	1024,2	814,9	79,6	95,8
ost. běžné mimo ICT	990,7	991,9	1 000,6	969,7	96,9	97,9
programy	19,2	31,7	34,1	19,3	56,7	100,7
Kapitálové výdaje	**930,7**	**615,8**	**1 335,2**	**731,8**	**54,8**	**78,6**
v tom: ICT	846,4	553,9	1 121,2	700,1	62,4	82,7
MTZ	84,3	61,9	214,0	31,6	14,8	37,5
Programové výdaje celkem	**949,9**	**647,5**	**1369,3**	**751,1**	**54,9**	**79,1**
CELKEM	**13 186,2**	**12 745,8**	**13 597,0**	**12 725,3**	**93,6**	**96,5**

Poznámka: Případné součtové rozdíly mohou být způsobeny zaokrouhlováním

Schválený rozpočet celkových běžných výdajů ve výši 12 130,0 mil. Kč byl k 31. 12. 2022 rozpočtovými opatřeními spočívajícími v navýšení platů a příslušenství a přesunu prostředků v rámci programového financování v souhrnu zvýšen o 200,6 mil. Kč. Upravený rozpočet tedy činil 12 330,6 mil. Kč. Konečný rozpočet běžných výdajů, zahrnující upravený rozpočet, zapojené nároky z nespotřebovaných výdajů, přijatá pojistná plnění a naopak snížený o vázání prostředků za neobsazená systemizovaná místa, ve výši 12 261,8 mil. Kč byl k 31. 12. 2022 čerpán na 97,8 %.

V rozpočtu FS jsou běžné výdaje čerpány jednak v rámci programového financování, konkrétně titulů:

- 012V12 – Rozvoj a obnova materiálně technického zabezpečení finanční správy (čerpání pod stanovenou hranicí významnosti),
- 012V13 – Pořízení, obnova a provozování ICT GFŘ ve výši 19,3 mil. Kč,

a jednak mimo programy reprodukce majetku (čerpání ve výši 11 974,2 mil. Kč, z toho platy a související výdaje ve výši 10 189,6 mil. Kč a ostatní běžné výdaje v částce 1 784,6 mil. Kč zahrnující i běžné výdaje ICT v částce 814,9 mil. Kč). Informace o běžných programových výdajích je součástí komentáře k programům reprodukce majetku a jejich čerpání. Informace o celkových ostatních běžných výdajích je uvedena v tabulce č. 70.

Prostředky na platy včetně příslušenství tvořily 84,9 % běžných (neinvestičních) výdajů, samotné platy a ostatní platby za provedenou práci 62,7 % běžných (neinvestičních) výdajů. Konečný rozpočet prostředků na platy zaměstnanců v pracovním poměru a ostatní platby za provedenou práci ve výši 7 518,3 mil. Kč byl v roce 2022 čerpán v částce 7 514,9 mil. Kč, tj. na 99,9 %. S účinností od 1. 1. 2021 vstoupila v platnost novela zákona č. 218/2000 Sb., která v § 25a uložila organizačním složkám státu povinnost vázat prostředky státního rozpočtu neobsazeným místům. V konečném rozpočtu tak bylo vázáno 234,5 mil. Kč. Čerpání prostředků na ostatní platby za provedenou práci představovalo 15,5 mil. Kč, tj. 81,8 % rozpočtu. Součástí čerpání ostatních plateb za provedenou práci je čerpání odstupného ve výši 0,1 mil. Kč a odbytného ve výši 11,7 mil. Kč. Za dohody o pracovní činnosti a dohody o provedení práce (týkající se především lektorské činnosti, údržby budov, obsluhy kotelen, zajištění vrátnice, administrativních prací, úklidových prací) bylo vyplaceno 3,7 mil. Kč. Čerpání zákonného pojistného odpovídá vývoji mzdových prostředků. FKSP je tvořen zálohově měsíčně ve výši jedné dvanáctiny rozpočtu, proto se poměr čerpání celkového rozpočtu FKSP a prostředků na platy zaměstnanců liší. Vyúčtování skutečného základního přídělu se provede v rámci účetní závěrky. Upravený počet zaměstnanců byl zaokrouhleně k 31. 12. 2022 stanoven na 15 243 systemizovaných míst. Ukazatel regulace zaměstnanosti – počet zaměstnanců (v průměrném přepočteném počtu) k 31. 12. 2022 činil 14 330 zaměstnanců, z toho je systemizovaných služebních míst 13 856 a systemizovaných pracovních míst 474. Celkový průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2022 dosáhl 14 065. Nenaplněno zůstalo k 31. 12. 2022 celkem 720 systemizovaných míst, resp. v přepočteném počtu zaměstnanců 913 míst. Rozdíl v počtu zaměstnanců mezi schváleným rozpočtem a skutečností je také ovlivňován tzv. obsazenými systemizovanými místy, která jsou omezena přijetím k výkonu služby/práce na dobu určitou (zástup za mateřskou nebo rodičovskou dovolenou).

Ostatní běžné výdaje včetně výdajů na informační technologie činily celkem 1 803,9 mil. Kč, tj. 87,6 % jejich konečného rozpočtu a 97,0 % skutečných výdajů roku 2021, tj. o 56,2 mil. Kč méně. Struktura ostatních běžných výdajů je následující:

Tabulka č. 70: Porovnání čerpání rozpočtu ostatních běžných výdajů podle podseskupení

v mil. Kč

Podseskupení položek	Skutečnost 31. 12. 2021	Schválený rozpočet k 1.1.2022	Konečný rozpočet 31. 12. 2022	Skutečnost 31. 12. 2022	% plnění schváleného rozpočtu	2022/21 skut. v %
Ostatní běžné výdaje						
Nákup materiálu	116,3	33,6	71,0	69,2	97,5	59,5
Nákup vody, paliv a energie	163,9	181,4	187,8	182,9	97,4	111,6
Nákup služeb	1 093,3	1380,2	1388,7	1 155,0	83,2	105,6
Ostatní nákupy	355,9	189,8	228,0	223,3	97,9	62,8
Ostatní položky	130,8	124,6	183,3	173,5	94,7	132,7
CELKEM	**1 860,1**	**1909,6**	**2058,8**	**1803,9**	**87,6**	**97,0**

Objemově největší podseskupení položek ostatních běžných výdajů představovaly výdaje podseskupení 516 – Nákupy služeb, které k 31. 12. 2022 činily 64,0 % ostatních běžných výdajů. V porovnání se stejným obdobím loňského roku byly tyto výdaje vyšší o 5,6 %. V rámci tohoto podseskupení je nejvýznamnější položka 5168 – Zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi, která představovala 609,1 mil. Kč.

Druhé, v objemu čerpání, je podseskupení 517 – Ostatní nákupy (s čerpáním ve výši 12,4 % ostatních běžných výdajů. Meziroční pokles je způsoben nižším čerpáním na položce 5172 – Programové vybavení s pořizovací cenou do 60 tis. Kč, kam byly v roce 2021 zařazeny výdaje za poskytnutí licencí a podpory k produktům IBM.

Objemově významné je i podseskupení položek 515 – Nákup vody, paliv a energie, ve kterém bylo k 31. 12. 2022 čerpáno 10,1 % ostatních běžných výdajů. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2021 se výdaje v tomto podseskupení položek zvýšily celkem o 11,6 %, k čemuž přispěl nárůst cen energií.

Tabulka č. 71: Srovnání kapitálových výdajů na roky 2021 a 2022

v mil. Kč

	Kapitálové výdaje
Schválený rozpočet na r. 2021	680,2
Schválený rozpočet na r. 2022	615,8
Rozdíl (navýšení +; snížení -)	-64,4
Skutečnost r. 2021	930,7
Skutečnost r. 2022	731,8
Rozdíl (navýšení +; snížení -)	-198,9

Tabulka č. 72: Programy (tituly) reprodukce majetku

012V12	Rozvoj a obnova materiálně technického zabezpečení finanční správy
012V13	Pořízení, obnova a provozování ICT Generálního finančního ředitelství
012V14	Dislokace Finanční správy v Brně
012V15	Rozvoj daňových informačních systémů finanční správy
012V16	MOJE daně
012V18	Rozvoj a obnova MTZ FS

Ve schváleném rozpočtu výdajů na rok 2022 bylo na programy reprodukce majetku určeno celkem 647,5 mil. Kč (731,4 mil. Kč v roce 2021), z toho 615,8 mil. Kč kapitálových výdajů (680,2 mil. Kč v roce 2021).

Do financování programů reprodukce majetku byly zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů, a to ve výši 15,4 mil. Kč do běžných výdajů a 706,4 mil. Kč do kapitálových výdajů. Konečný rozpočet výdajů na programové financování ve výši 1 369,3 mil. Kč byl čerpán na 54,8 %. V programech 012V13, 012V15 a 112V16 jsou registrovány výdaje na ICT (viz tabulka č. 73 a tabulka č. 74). Cílem programů je zabezpečit informační, komunikační a technologickou podporu činností finanční správy. Výdaje na ICT jsou uskutečňovány i v rámci běžných výdajů. V rámci nich je zajišťován provoz víceúčelové informační struktury (ekonomická, personální, majetková agenda). V tabulkách jsou tak vedle programových výdajů uvedeny i běžné výdaje mimo programové financování.

V programech 012V12 a 012V18 bylo v roce 2022 rozpracováno 10 investičních akcí (některé z nich jsou tvořeny dílčími akcemi s postupným ukončováním v průběhu několika let). Během sledovaného období roku 2022 bylo stavebně či realizačně ukončeno 5 akcí. Ostatní akce jsou převážně rozsáhlé a technicky náročné a jejich příprava a realizace je plánována na více let.

Z důvodu úsporných opatření, krácení rozpočtu GFŘ a přehodnocení priorit v rámci FS došlo v roce 2022 k omezení přípravy a realizace nových akcí.

Tabulka č. 73: Přehled o hospodaření FS s prostředky na ICT v r. 2022

v mil. Kč

Výdaje	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Rozpočet celkový	Skutečné čerpání k 31. 12. 2022			
				Čerpání rozpočtu	Čerpání NNV	CELKEM	% plnění
	1	2	3	4	5	6=4+5	7=6/3*100
Běžné	917,7	931,0	1 057,9	722,5	111,7	834,2	78,9
Kapitálové	553,9	628,8	1 121,2	381,4	318,7	700,1	62,4
CELKEM	**1471,6**	**1 559,8**	**2 179,1**	**1 103,9**	**430,4**	**1 534,3**	**70,4**

Tabulka č. 74: Přehled výdajů na ICT

v mil. Kč

Výdaj		Běžné výdaje	Kapitálové výdaje	Čerpání CELKEM
Informační systémy		**228,4**	**404,2**	**632,6**
v tom:	ADIS	133,9	400,3	534,2
	AVIS	46,0	0,0	46,0
	VEMA	29,4	0,0	29,4
	Ostatní	19,1	3,9	23,0
Licence		**163,3**	**110,2**	**273,5**
Elektronická evidence tržeb		**56,2**	**0,0**	**56,2**
MOJE daně		**0,0**	**123,3**	**123,3**
nDIS		**9,7**	**0,0**	**9,7**
Počítačové programy		**0,0**	**0,0**	**0,0**
Hardware a technologické systémy		**1,5**	**62,5**	**64,0**
Provozní výdaje*		**375,0**	**0,0**	**375,0**
CELKEM		**834,2**	**700,1**	**1 534,3**

** Nákup materiálu, DDHM, služby telekomunikací, vzdělávání, ostatní služby, opravy a udržování.*

10.3 Vyhodnocení nákladovosti a efektivnosti

Ukazatele nákladovosti vyjádřené poměrem mezi výdaji a příjmy, resp. počtem zaměstnanců, byly v roce 2022 ovlivněny nižším objemem výdajů i mírným růstem daňových příjmů (hlavně v rámci kapitoly 398 VPS). Mezi vnější faktory lze zahrnout legislativní změny, zdražování cen energií a dalších vstupů zejména v návaznosti na probíhající válečný konflikt na Ukrajině. Vnitřními faktory jsou pak snižování počtu systemizovaných míst a tlak na realizaci úsporných opatření v oblasti provozních výdajů.

Ukazatele efektivnosti vyjádřené poměrem mezi příjmy a výdaji, resp. počtem zaměstnanců jsou ovlivněny stejnými faktory. Vývoj efektivnosti a nákladovosti FS ukazují tabulky č. 75 až 78.

Tabulka č. 75: Základní ukazatele efektivnosti a nákladovosti FS

v mil. Kč

	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové příjmy celkem V tom:	853 266,7	906 583,0	850 560,9	865 771,2	1 002 783,9
kap. 398 - VPS	853 222,9	906 562,5	850 524,1	865 768,3	1 002 752,6
kap. 312 - MF	43,8	20,5	36,8	2,9	31,2
Nedaňové příjmy **kap. 312 - MF	518,3	421,8	208,3	233,9	214,9
PŘÍJMY CELKEM	**853 785,0**	**907 004,8**	**850 769,2**	**866 005,1**	**1 002 998,8**
VÝDAJE CELKEM	**12 096,6**	**12 652,6**	**13 499,4**	**13 186,2**	**12 725,3**
z toho: běžné výdaje	11 695,4	12 197,0	12 531,9	12 255,5	11 993,5
POČET zaměstnanců	15 529	15 391	15 016	14 784	14 329,7

** Bez tvorby rezervního fondu.*
*** Zahrnuje i kapitálové příjmy a přijaté transfery.*

Tabulka č. 76: Efektivnost a nákladovost

v Kč

Efektivnost - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
Příjmy na	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
1 Kč výdajů	70,6	71,7	63,0	65,7	78,8
1 zaměstnance	54 980 035,6	58 930 854,8	56 656 459,4	58 579 281,8	69 994 353,7
Nákladovost (v Kč) - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
Výdaje na	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
100 Kč příjmů	1,4	1,4	1,6	1,5	1,3
1 zaměstnance	778 972,1	822 078,3	898 986,6	891 954,6	888 033,9
Běžné výdaje na	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
1 zaměstnance	753 133,7	792 478,8	834 555,6	828 997,5	836 968,4

Tabulka č. 77: Nákladovost vybraných daní

k 31. 12. příslušného roku

Druh příjmu	**Příjmy celkem*** v mil. Kč		**Výdaje celkem**** v mil. Kč		**Nákladový ukazatel na 100 Kč příjmů***** v Kč	
	2021	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**	**2022**
Daň z přidané hodnoty	463 265,0	535 733,9	5 657,3	5 560, 1	1,22	1,04
Daň z příjmů PO z přiznání	195 964,1	228 675,6	1 885,6	1 899,6	0,96	0,83
Daň z příjmů FO z přiznání****	13 782,0	19 643,6	2 283,5	2 298,2	16,57	11,70
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti*****	186 766,4	192 279,3	748,2	733,4	0,40	0,38
Daň z nemovitých věcí	11 835,7	12 419,1	1 257,9	1 221,1	10,63	9,83
Daň silniční	5 429,0	1 730,9	477,5	345,8	8,79	19,98
Daň z hazardu celkem******	11 041,8	16 450, 4	45,0	51,1	0,41	0,31

** Příjmy celkem: inkaso jednotlivých daní.*

*** Výdaje celkem: výdaje běžné (včetně mzdových) a kapitálové, rozpočítané k jednotlivým daním vahou zjištěnou z personálního zajištění.*

**** Nákladový ukazatel na 100 Kč příjmů: výdaje celkem/příjmy celkem x 100.*

***** V dani z příjmů FO z přiznání je zahrnuta paušální daň včetně pojistného.*

****** V dani z příjmů FO ze závislé činnosti je zahrnuta daň z příjmů srážkou dle zvláštní sazby (kompenzační bonus není zahrnut).*

******* V dani z hazardu celkem není zahrnuta již minimální hodnota odvodů z loterií (viz tabulka č. 26).*

Případné výpočtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

U daně silniční je vykázán výrazný nárůst nákladového ukazatele v souvislosti s podstatným snížením inkasa této daně, neboť během roku 2022 došlo ke zrušení povinnosti platit zálohy na silniční daň na základě tzv. generálního pardonu ministra financí a následně novelou zákona o dani silniční, kterou byly provedeny změny ve zdaňování vozidel.

Nákladový ukazatel u DPFO z přiznání je ovlivněn především tím, že u této daně je uplatňována řada nezdanitelných částí a slev včetně daňových bonusů, které mají negativní dopad na její fiskální efekt. Dalším (negativním) faktorem je vypořádávání záloh ze závislé činnosti v daňových přiznáních, jejichž častým výsledkem, v případě zdanění příjmů pouze ze závislé činnosti, je přeplatek, který je daňovému subjektu vrácen, a to na úkor inkasa DPFO z přiznání.

Tabulka č. 78: Upravené ukazatele o nákladovosti srovnatelné s jinými zeměmi

v mil. Kč

	Základní ukazatele				
	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
PŘÍJMY CELKEM	**853 785,0**	**907 004,8**	**850 769,2**	**866 005,1**	**1 002 998,8**
nadměrné odpočty DPH vratky daně spotřební	319 293, 8	334 771,0	316 781,0	348 136,0	415 025,5
UPRAVENÉ PŘÍJMY	1 173 078,8	1 241 775,8	1 167 550,2	1 214 141,1	1 418 024,3
VÝDAJE (bez tvorby RF*)	12 096,6	12 652,6	13 499,4	13 186,2	12 725,3

Nákladovost (v Kč) - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu

	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Výdaje na 100 Kč upravených příjmů	1,0	1,0	1,2	1,1	0,9

** Rezervní fond*

Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

11. Interní audit a kontrolní činnost

11.1 Interní audit

Činnost interního auditu ve FS byla v roce 2022 zajišťována Oddělením interního auditu, které bylo dle § 29 odst. 1 zákona o finanční kontrole přímo podřízeno generálnímu řediteli. V průběhu roku 2022 byly v souladu se schváleným Plánem interního auditu na rok 2022 zahájeny tři řádné audity. Další audit, který byl taktéž součástí tohoto plánu, byl jako řádný audit zahájen již v roce 2021.

Oblasti řádných auditů:

- Vrcholový cíl č. 4 Strategie rozvoje FS, jehož cílem bylo ověřit naplňování jednotlivých strategických cílů v rámci tohoto cíle a vybraných iniciativ (audit shody).
- Systém řízení bezpečnosti informací ve FS, jehož cílem bylo ověřit soulad požadavků zákona o kybernetické bezpečnosti, resp. vyhlášky o kybernetické bezpečnosti, se systémem řízení bezpečnosti informací ve FS (audit shody).
- Činnosti související s pořízením a vyřazením dlouhodobého hmotného majetku ve FS, jehož cílem bylo ověřit činnosti související s pořízením tohoto majetku, jeho zařazením do používání či vyřazením majetku z evidence FS (audit systému, audit finanční).
- Postup zpracování výsledků inventarizace majetku ve FS k 31. 12. 2021, jehož cílem bylo ověřit činnosti při provádění roční inventarizace majetku z hlediska předávání informací v rámci FS (audit finanční).

Smyslem řádných auditů bylo podat ujištění, že rizika vztahující se k příslušným činnostem a operacím jsou včas identifikována a řízena a že jsou představenými, resp. vedoucími zaměstnanci auditovaných útvarů přijímána odpovídající opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění. Oddělení interního auditu v rámci provádění řádných auditů také ověřovalo nastavení vnitřního kontrolního systému, resp. zda byl zavedený vnitřní kontrolní systém spolehlivý a účinný a zda včas reagoval na změny právních, ekonomických, provozních a jiných podmínek. Auditní zjištění z provedených auditů, včetně doporučení auditorů, byla v souladu se zákonem o finanční kontrole předána příslušným představeným, resp. vedoucím zaměstnancům auditovaných útvarů k přijetí konkrétních, termínovaných a adresných opatření.

Stav plnění přijímaných opatření k doporučením z provedených řádných auditů v předchozích letech v rámci FS Oddělení interního auditu v roce 2022 monitorovalo formou následných auditů, kterých realizovalo osm. Tyto následné audity byly zaměřeny zejména do oblasti nakládání s rozpočtovými prostředky na konzultační, poradenské a právní služby z hlediska 3E (audit výkonu), řízení rizik (audit systému), realizace přijatých opatření z externích kontrol provedených ve FS v letech 2018 – 2019 (audit systému), implementace požadavků GDPR (audit systému), Interního protikorupčního programu (audit shody, audit systému), inventarizace majetku a závazků (audit systému, audit finanční), pokladní činnosti a manipulace s hotovostí (audit systému, audit finanční), výdajů vynaložených na vývoj a podporu elektronické spisové služby (audit výkonu).

Pokud se jedná o informační povinnost Oddělení interního auditu vůči nadřízenému orgánu, tato byla v roce 2022 splněna v souladu s § 22 zákona o finanční kontrole sestavením roční Zprávy o výsledcích finančních kontrol za rok 2021 a předáním Ministerstvu financí ČR.

Oddělení interního auditu v průběhu roku 2022 se intenzivně věnovalo připomínkovým řízením k vydávaným interním aktům řízení a konzultační a poradenské činnosti.

11.2 Vnější kontrolní činnost

V roce 2022 pokračovala kontrolní akce NKÚ č. 21/23 „Správa majetku zajištěného, zastaveného, zabraného, propadlého a prodaného v trestním a daňovém řízení", která byla zahájena v roce 2021.

Dále byly zahájeny tři kontrolní akce NKÚ, č. 22/07 „Peněžní prostředky státu určené na kompenzační bonus v souvislosti s opatřeními ke zmírnění důsledků pandemie onemocnění COVID-19", č. 22/31 „Peněžní prostředky státu související s působností orgánů státní správy v oblasti hazardních her a správy daně z hazardních her" a č. 22/23 „Peněžní prostředky státu určené k vracení nadměrných odpočtů DPH".

V roce 2022 byly zahájeny dvě tematické dohlídky ze strany Ministerstva financí ČR, a to s předmětem Problematika posuzování daňového rezidenství v kontextu mezinárodního zdaňování příjmů, Správa daně silniční a byla dokončena dohlídka z roku 2021 s předmětem Dodržování právních předpisů upravujících vedení spisu dle § 64 daňového řádu v příslušném znění, v roce 2019 a 2020. Dále byla zahájena jedna cílená dohlídka zaměřená na kontrolu správnosti a úplnosti postupů kontrolované osoby při kontrolní a vyhledávací činnosti prováděné u vybraných daňových subjektů.

V roce 2022 proběhla v souvislosti s certifikací informačního systému kontrola Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB), a to bez zjištění závad.

Dále byly provedeny externí kontroly ze strany ÚZSVM, kdy probíhají prohlídky administrativních budov za účelem ověření dat zanesených do systému CRAB, kontroly ze strany Hasičského záchranného sboru zaměřené na plnění povinností vyplývajících ze zákona o požární ochraně, kontroly plateb pojistného na veřejné zdravotní pojištění provedené VZP, kontrola Moravského zemského archivu v Brně zaměřená na naplnění povinnosti uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií dle zákona o archivnictví a spisové službě, a kontrola Státního úřadu inspekce práce na dodržování povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů. Hygienickou stanicí byla provedena kontrola na základě anonymního podání upozorňujícího na nízkou teplotu na pracovišti, toto podání bylo nedůvodné, kontrolou bylo zjištěno, že limitní hodnoty byly dodrženy.

Pokud byly u ukončených externích kontrol zjištěny nedostatky, byla kontrolovanou osobou vždy přijata příslušná opatření k jejich odstranění nebo prevenci jejich výskytu.

11.3 Vnitřní kontrolní činnost

11.3.1 Vnitřní kontroly

Vnitřní kontroly jsou prováděny Oddělením vnitřní kontroly GFŘ a útvary vykonávajícími vnitřní kontrolu v jednotlivých orgánech finanční správy v rámci místní příslušnosti, a to jak na základě stanoveného plánu kontrol, tak i operativně na základě aktuálních požadavků a potřeb. V roce 2022 bylo provedeno celkem 543 vnitřních kontrol.

Vnitřní kontroly byly zaměřeny mimo jiné na kontrolu postupů při výkonu činností správce daně, na plnění povinností vyplývajících z interních aktů řízení, na kontrolu dodržování protikorupčních opatření, na hospodaření s peněžními prostředky státu a dodržování principů 3E, na prověření možného podezření na šikanu a nerovného přístupu k zaměstnancům a další. Negativní jevy, které byly při vnitřních kontrolách detekovány, byly řešeny bezodkladně takovým způsobem, aby byla odstraněna či minimalizována rizika s těmito jevy spojená. Pokud bylo zjištěno pochybení, byla přijata příslušná opatření k nápravě a odstranění nedostatků, příp. opatření preventivního charakteru v rámci kompetencí ředitele FÚ nebo odborného útvaru GFŘ.

11.3.2 Dohlídková činnost

Dohlídková činnost je vykonávána nadřízeným orgánem FS, resp. jejím odborným útvarem, u podřízeného orgánu FS za účelem zjišťování správnosti a úplnosti uplatňování obecně závazných právních předpisů, interních aktů řízení a dalších metodických pokynů při výkonu správy daní a ostatních činností FS.

V roce 2022 bylo provedeno celkem 211 dohlídek, a to operativních i plánovaných.

Oblasti, do kterých byly dohlídky směrovány, se týkaly mimo jiné postupů při správě daní z příjmů právnických a fyzických osob, postupů při provádění daňové kontroly, správy odvodů za porušení rozpočtové kázně, oblasti vymáhání daní, oblasti správy majetkových daní, silniční daně, oceňování a správních poplatků, oblasti účtování státních příjmů, oblasti ochrany utajovaných informací, krizového řízení a objektové bezpečnosti, oblasti výkonu vnitřní kontrolní činnosti a vyřizování zvláštních podání, oblasti zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby, resp. práce a oblasti organizace autoprovozu.

V případě zjištěných nesrovnalostí či nevyhovujících stavů byla přijata příslušná opatření k uvedení do stavu žádoucího a ke sjednocení postupů při výkonu činností v rámci FS.

11.3.3 Podání vyřizovaná dle správního řádu

Orgány finanční správy v roce 2022 vyřizovaly 2 stížnosti podle § 175 správního řádu, kdy se v obou případech jednalo o stížnost proti nevhodnému chování úředních osob, obě stížnosti byly nedůvodné. Dále byl přijat jeden podnět na nečinnost dle § 80 správního řádu, který byl nedůvodný.

11.3.4 Podání vyřizovaná dle daňového řádu

Orgány finanční správy v průběhu roku 2022 vyřizovaly stížnosti podle § 261 daňového řádu proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správce daně, podněty dle § 38 daňového řádu, kdy správce daně nepostupuje v řízení bez zbytečných průtahů (ochrana před nečinností) a podněty dle § 77 daňového řádu, které se týkají vyloučení úřední osoby pro podjatost, viz tabulka č. 79.

Tabulka č. 79: Podání vyřizovaná podle daňového řádu

k 31. 12. 2022

Věcné zaměření podání dle DŘ	Počet	Z toho důvodných a částečně důvodných		Počet přijatých opatření
		Počet	%	
§ 38 Ochrana před nečinností	69	3	4	3
§ 261 Stížnost	516	76	15	29
§ 77 Vyloučení úřední osoby	75	14	19	14
CELKEM	**660**	**93**	**14**	**46**

11.3.5 Podněty nebo oznámení, ostatní podání

V roce 2022 bylo v rámci FS přijato 50 podnětů nebo oznámení a ostatních podání, z toho 4 podání byla důvodná a 6 podání bylo částečně důvodných. V některých podáních podatel poukazuje na skutečnosti, které směřují do více oblastí, při vyhodnocení je pak podání zařazeno do té oblasti, která v podání převažuje. Přehled podání dle jednotlivých oblastí je uveden v tabulce č. 80.

Tabulka č. 80: Přehled podnětů nebo oznámení a ostatních podání

k 31. 12. 2022

Věcné zaměření zvláštních podání (na co bylo poukazováno)	Vyřizující		Celkem	
	GFŘ	FÚ, OFŘ	Počet	Podíl v (%)
Nevhodné chování nebo jednání úředních osob				
zaměstnanci zařazení na GFŘ	6	-	19	38
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ	6	7		
Střet zájmů a možné korupční jednání				
zaměstnanci zařazení na GFŘ	-	-	4	8
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ	-	4		
Nedodržování zákazu podnikání a jiné výdělečné činnosti				
zaměstnanci zařazení na GFŘ	-	-	3	6
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ	-	3		
Možné porušení mlčenlivosti				
zaměstnanci zařazení na GFŘ	-	-	2	4
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ	-	2		
Postup OFS	2	8	10	20
Dlouhodobě neuspokojivě řešené pracovněprávní vztahy a vztahy na pracovišti				
zaměstnanci zařazení na GFŘ	-	-		
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ		3	3	6
Dostupnost služeb a informací pro veřejnost				
GFŘ	7	-	8	16
FÚ a OFŘ	-	1		
Nekalé podnikání, ostatní				
zaměstnanci zařazení na GFŘ	-	-	1	2
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ	-	1		
CELKEM	**21**	**29**	**50**	**100**

11.3.6 Petice

V roce 2022 nebyla orgány finanční správy přijata žádná petice.

11.4 Prošetřovatel

V roce 2022 byly v režimu nařízení vlády č. 145/2015 Sb., o opatřeních souvisejících s oznamováním podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu, prošetřovány tři oznámení týkající se zaměstnanců GFŘ. Jednalo se o oznámení učiněné státním zaměstnancem ohledně pracovnělékařské prohlídky a podjatosti úředních osob, oznámení týkající se pracovního zařazení zaměstnance přesahujícího věk 70 let a údajně vykonávajícího státní službu a dále oznámení, kde bylo poukazováno na tzv. bossing ze strany představeného. Provedenými prošetřováními se protiprávní jednání neprokázalo ani v jednom případě a prošetřovatel označil oznámení jako nedůvodná.

12. Vztahy s veřejností

12.1 Péče o vztahy s veřejností

FS v roce 2022 kladla důraz na zvýšení povědomí veřejnosti o možnosti využívání a přihlášení se k paušální dani, informovala o termínech pro podání daňových tvrzení, po pandemii opět uskutečnila výjezdy pracovníků FÚ do vybraných obcí a s ohledem na mimořádnou situaci na Ukrajině informovala o daňových úlevách, zavedených v této souvislosti. V druhé polovině roku FS informovala veřejnost o přeplatcích na silniční dani, nevyzvednutých úsporách z II. pilíře důchodového spoření a zrušení evidence tržeb od 1. 1. 2023. Pravidelně se pro informování veřejnosti využívaly sociální sítě FS, především Facebook, Twitter, Instagram a LinkedIn. Zástupci médií byli o aktualitách informováni tiskovými zprávami, novinkami na webu FS nebo na sociálních sítích, ze kterých čerpali pravidelně zveřejňované informace a statistiky.

Dotazy veřejnosti

FS i nadále využívala v rámci podpory informovanosti speciální infolinku (tel. 225 092 392) dostupnou pro veřejnost ve dnech pondělí až pátek od 9:00 do 17:00. Tato infolinka s monitorovanými telefonáty byla v roce 2022 využita zejména jako platforma pro telefonické dotazy k informování veřejnosti o kompenzačních bonusech, podání přiznání prostřednictvím EPO, ukončení služby Nahlížení na vybrané údaje k 30. 11. 2022 (portál MOJE daně) a k ukončení evidence tržeb k 31. 12. 2022. V roce 2022 bylo přijato celkem 9 323 hovorů. Nejvíce hovorů bylo zaznamenáno v prvním čtvrtletí.

Další dotazy v průběhu roku 2022 kladli i zástupci médií. Tiskové oddělení GFŘ za rok 2022 zodpovědělo 180 novinářských dotazů a vydalo 27 tiskových zpráv. Novináři se ve svých dotazech soustředili zejména na kompenzační bonusy, počty podaných daňových přiznání, paušální daň, zdanění kryptoměn a elektronické formuláře k DPFO.

Portál MOJE daně

Rok po spuštění portálu MOJE daně došlo k ukončení provozu původní verze portálu a daňových informačních schránek. FS zareagovala na podněty ze strany především profesních skupin a v rámci služby Nahlížení na vybrané údaje umožnila po přechodnou dobu 9 měsíců přistupovat k vybraným informacím z osobních daňových účtů a spisu daňového subjektu vedeného FÚ, o čemž pravidelně informovala na svých komunikačních kanálech a vůči profesním svazům, které tuto službu převážně využívaly.

Kompenzační bonus

V souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v důsledku pandemie COVID-19 pokračovala FS v roce 2022 ve vyplácení kompenzačního bonusu pro podnikatele ekonomicky zasažené šířením koronaviru. O kompenzační bonus mohli žádat OSVČ, společníci s. r. o. a tzv. dohodáři, jejichž tržby poklesly minimálně o 30 % oproti srovnávacímu období. Žadatelé mohli žádost o kompenzační bonus mimo jiné vyplnit online ve webové aplikaci dostupné na webových stránkách FS. Tuto možnost využilo 276 278 podnikatelů. FS o možnostech čerpání bonusu informovala v tiskových zprávách a prostřednictvím sociálních sítích, kde na pravidelné bázi zveřejnovala aktuální statistiky čerpání.

Paušální daň

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR v roce 2022 schválila změny v institutu paušální daně. Proto na konci roku 2022 informovala FS o změnách v placení paušální daně s účinností od 1. 1. 2023 na svých webových stránkách a prostřednictvím sociálních sítí.

Ocenění právnických osob

Ministerstvo financí ČR a GFŘ uspořádaly v roce 2022 jubilejní dvacátý ročník vyhlášení nejvýznamnějších plátců daně z příjmů právnických osob. Zástupci těchto společností převzali v prostorách Břevnovského kláštera ocenění v podobě broušené skleněné plakety z rukou ministra financí Zbyňka Stanjury a zástupce generálního ředitele GFŘ Jana Ronovského. Nejvýznamnějším plátcem daně se stala ŠKODA AUTO, která na druhou příčku odsunula Českou spořitelnu, na třetím místě se umístila Generali Česká pojišťovna.

Průzkum veřejného mínění

FS ve spolupráci s agenturou Data Collect s.r.o. provedla průzkum veřejného mínění na téma „Spokojenost veřejnosti s činností FS v roce 2022“. Většina dotázaných má s FS dobré zkušenosti a je s jejím fungováním převážně spokojena. Průzkum spokojenosti probíhal v říjnu 2022 mezi 1 000 respondenty, kteří jsou občany ČR staršími 18 let a mají zkušenosti s FS nebo měli v posledních pěti letech daňové povinnosti vůči státu. Z provedeného průzkumu vyplynulo, že 89 % respondentů charakterizuje FS jako profesionální a 82 % respondentů jako

důvěryhodnou instituci. FS si nechává zpracovávat průzkumy veřejného mínění od roku 2018. Z dlouhodobého hlediska je žádoucí sledovat trend vnímání ze strany veřejnosti, aby bylo umožněno porovnání vývoje spokojenosti veřejnosti v čase. Získané výsledky FS analyzuje a pracuje s nimi s cílem zlepšovat služby pro občany. Nově byly do průzkumu zařazeny i otázky z oblasti bezpečnosti informací. O podvodných e-mailech a SMS rozesílaných jménem FS má povědomí přibližně polovina respondentů. Jedním ze sledovaných ukazatelů je i spokojenost veřejnosti s hlavním informačním webem finanční správy www.financnisprava.cz.

Charita

V roce 2022 uspořádala FS další ročník pravidelné velmi úspěšné dobročinné akce „Pomáháme svým kolegům". Ve spolupráci s Kontem Bariéry v interním charitativním projektu podpořila FS vlastní zaměstnance a jejich blízké, kteří mají zdravotní handicap nebo trpí vážnou nemocí. Zaměstnanci FS přispěli v rámci celé republiky během dvou a půl měsíců částkou 988 158 Kč. FS se charitativní činnosti věnuje již od roku 2014. Od té doby připravila více než 10 charitativních projektů a všechny byly velice úspěšné.

12.2 Svobodný přístup k informacím

V informaci poskytované na základě zákona o svobodném přístupu k informacím jsou zveřejňovány celkové počty podání dle zákona o svobodném přístupu k informacím, které sumarizují údaje z výročních zpráv jednotlivých FÚ, OFŘ i GFŘ, tedy povinných subjektů, zveřejňovaných na příslušných úředních deskách podle § 18 zákona o svobodném přístupu k informacím za uplynulý rok, viz tabulka č. 81. V porovnání s předchozím rokem lehce vzrostl počet obdržených žádostí (v roce 2021 bylo celkem podáno 362 žádostí), došlo k poklesu odložených žádostí (v roce 2021 byla žádost odložena v 59 případech), a zároveň k výraznému nárůstu vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti (v roce 2021 bylo rozhodnuto o odmítnutí žádosti v 34 případech a bylo rozhodnuto o částečném odmítnutí žádosti ve 27 případech), s ohledem na navýšení počtu rozhodnutí došlo i k menšímu nárůstu odvolání (celkový počet odvolání v roce 2021 byl 19).

Tabulka č. 81: Počet poskytnutých informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím za rok 2022

Počet	FÚ	OFŘ	GFŘ	CELKEM
Podaných žádostí o informaci	205	23	145	373
Odložených žádostí o informaci	13	5	14	32
Vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti	48	2	23	73
Vydaných rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti	32	7	8	47
Podaných odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti	17	1	0	18
Podaných odvolání proti rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti	5	1	0	6
Podaných stížností	10	2	3	15

12.3 Ochrana osobních údajů

V této části jsou zveřejňovány celkové počty podání za rok 2022, která byla vyhodnocena, dle svého obsahu, jako žádosti subjektů údajů dle obecného nařízení o ochraně osobních údajů. V roce 2022 evidovala FS značný pokles počtu žádostí subjektů údajů, viz tabulka č. 82. V porovnání s předchozím rokem došlo k poklesu žádostí o informace a přístup k osobním údajům (v roce 2021 bylo podáno celkem 25 žádostí o informace, v roce 2022 oproti tomu byla uplatněna pouze 1 taková žádost), počet žádostí o výmaz osobních údajů klesl na polovinu, stejně tak počet námitek proti zpracování osobních údajů. V roce 2022 byla uplatněna jedna žádost o omezení zpracování osobních údajů, která však byla zamítnuta, a to z důvodu zákonného omezení tohoto práva subjektu údajů.

Pokles v počtu žádostí subjektů údajů se tedy projevil zejména v oblasti žádostí o informace ke zpracování osobních údajů, ale i podaných stížností a námitek proti zpracování osobních údajů. Žádný ze subjektů údajů neuplatnil žádost o přenositelnost osobních údajů, což koresponduje s činnostmi, které FS vykonává a vůči nimž toto právo nelze uplatnit.

FS pravidelně aktualizuje informaci o zpracování osobních údajů na svých webových stránkách a úředních deskách jednotlivých orgánů finanční správy. Na základě žádostí, prostřednictvím nichž mohou subjekty údajů uplatňovat svá práva, která plynou z právních předpisů k ochraně osobních údajů, dochází také k vyhodnocení souladu činností, které FS s těmito předpisy vykonává, což umožňuje mj. zlepšování služeb poskytovaných veřejnosti.

Tabulka č. 82: Počet uplatněných žádostí subjektů údajů dle obecného nařízení o ochraně osobních údajů za rok 2022

Počet	FÚ	GFŘ	OFŘ	CELKEM
Podaných žádostí o informace a přístup k osobním údajům	0	1	0	1
Podaných žádostí o opravu osobních údajů	0	1	0	1
Podaných žádostí o výmaz osobních údajů	0	2	0	2
Podaných žádostí o omezení zpracování osobních údajů	1	0	0	1
Podaných žádostí o přenositelnost osobních údajů	0	0	0	0
Podaných námitek proti zpracování osobních údajů	0	3	0	3
Podaných stížností na zpracování osobních údajů	0	0	0	0
CELKEM	1	7	0	8

13. Závěr

Mezi priority při správě daní v roce 2023 náleží efektivní výběr daní a vymáhání daňových nedoplatků. Bude dále rozvíjena podpora pro FÚ, a to nejen v oblasti metodické, ale také v oblasti technické a informační podpory pro řízení výkonu výběru a vymáhání nedoplatků a zvyšování jejich efektivity.

V průběhu roku 2023 je očekávána zejména další intenzivní činnost na projektu nDIS.

I v roce 2023 bude FS v oblasti daně z příjmů fyzických osob podávajících přiznání ve vazbě na fiskální efekt pokračovat v kontrolních akcích. Zákonem č. 366/2022 Sb. došlo k zásadním změnám, které se promítly především v institutu paušálního režimu daně z příjmů fyzických osob. V této oblasti bude i nadále pokračovat spolupráce s VZP a ČSSZ. Za DPFO ze závislé činnosti i za DPFO podávajících přiznání se bude v případě novelizací zákona o daních z příjmů pokračovat v úpravách nejen metodických postupů, ale i v zapracování novelizovaných ustanovení do IS ADIS**.**

Přestože došlo k 31. 12. 2022 ke zrušení systému evidence tržeb, bude ze strany FS poplatníkům umožněno po celý rok 2023 nahlížet na údaje o zaslaných tržbách či žádat o detailní výpisy tržeb prostřednictvím aplikace Elektronická evidence tržeb. Pokud poplatníci neznají své přihlašovací údaje a nemohou se již do této webové aplikace přihlásit, mohou rovněž požádat o vydání nových autentizačních údajů.

V personální oblasti bude rok 2023 ve znamení aplikace novely zákona o státní službě, která mj. stanovila nové postupy ve věci výběrových řízení a obsazování systemizovaných služebních míst. Úpravou musí projít dosavadní postupy v rámci výběrových řízení obecně, významnou změnou je i zavedení funkčního období představených od úrovně ředitele odboru, kdy ve většině případů dotčených systemizovaných služebních míst představených bude muset v následujících dvou letech dojít k tzv. přesoutěžení, resp. znovuobsazení těchto míst v souladu s přechodnými ustanoveními novely zákona o státní službě zákonem č. 384/2022 Sb. FS bude v tomto období nadále usilovat o zvýšení své atraktivity jako zaměstnavatele prostřednictvím zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců, a to nejen aplikací již zmíněných změn služebního a pracovního řádu v oblasti služební, resp. pracovní doby zaměstnanců, ale také prostřednictvím dalších aktivit.

SEZNAM ZKRATEK

ADIS	Automatizovaný daňový informační systém
APED	Aplikace Elektronických Dražeb
ATAD	Směrnice ATAD (Anti-Tax Avoidance Directive), neboli směrnice Rady (EU) 2016/1164
AVIS^{ME}	Automatizovaný vnitřní informační systém
CbCR	Country by Country Reportingu
CRAB	Centrální registr administrativních budov
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
DAC6	Směrnice DAC6 rozšiřující automatickou výměnu informací pro daňové účely o informace o tzv. oznamovaných přeshraničních uspořádáních
Dats	Datová schránka
DDHM	Drobný dlouhodobý hmotný majetek
DIS	Daňová informační schránka
DIS+	Daňová informační schránka +
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
DŘ	Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
DS	Daňový subjekt
DSL	Daň silniční
DTC	Double Tax Convention
EDA	Evidence daní
EET	Elektronická evidence tržeb
EHP	Evropský hospodářský prostor
EPO	Elektronické podání písemností
EPPO	Úřad evropského veřejného žalobce
EU	Evropská unie

FATCA	Foreign Account Tax Compliance Act
FO	Fyzická osoba
FS	Finanční správa České republiky
FÚ	Finanční úřad
GATCA	Global Account Tax Compliance Act
GDPR	General Data Protection Regulation
GFŘ	Generální finanční ředitelství
HDP	Hrubý domácí produkt
ICT	Informační a komunikační technologie
IDR	Integrační Daňové Rozhraní
IOSS	Import One Stop Shop
IOTA	Evropská organizace daňových správ
IS ESO	Informační systém – Evidence správy odvodů
KB	Kompenzační bonus
KOBRA	Daňová Kobra
MF	Ministerstvo financí České republiky
MOSS	Mini One Stop Shop
MPD	Mezinárodní přímé daně
MTZ	Materiálně technické zabezpečení
nDIS	Nový Daňový informační systém
NIA	Národní Identitní Autorita
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NSS	Nejvyšší správní soud České republiky
NTJ	No or Nominal Tax Jurisdictions reporting
OČTŘ	Orgány činné v trestním řízení
ODÚ	Osobní daňový účet
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OESZ	Odvod z elektřiny a slunečního záření
OFS	Orgány finanční správy
OFŘ	Odvolací finanční ředitelství

OSN	Organizace spojených národů
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
OSS	One Stop Shop
OZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
PD	Paušální daň z příjmů fyzických osob
PO	Právnická osoba
POP	Postup k odstranění pochybností
ReD	Registr dotací přístupný veřejnosti
RF	Rezervní fond
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SFÚ	Specializovaný finanční úřad
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SPCSS	Státní pokladna Centrum sdílených služeb
SŘ	Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
ÚP	Územní pracoviště
ÚZSVM	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
VIES	VAT Information Exchange Systém
VPS	Všeobecná pokladní správa
VZP	Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR
WCO	Světová celní organizace
XML	eXtensible Markup Language
ZAREP	Uznávaný elektronický podpis
ZC	Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
ZDPH	Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
ZKB 1	Zákon č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 pro rok 2021
ZKB 2	Zákon č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2021
ZO	Zdaňovací období

ZRP	Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů
ZSS	Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů